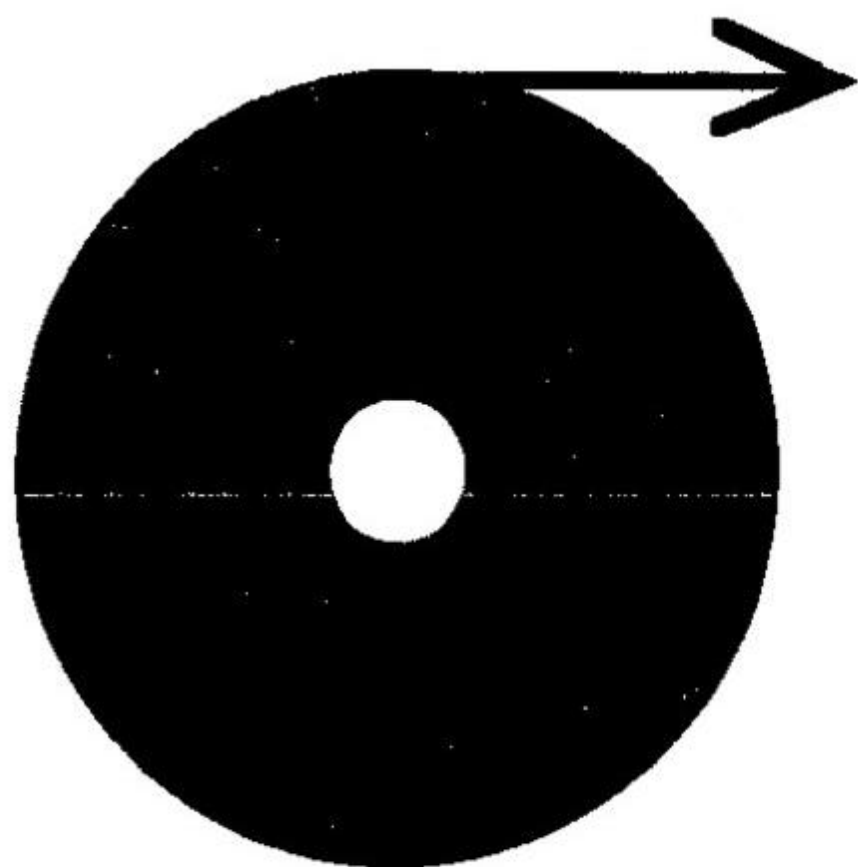
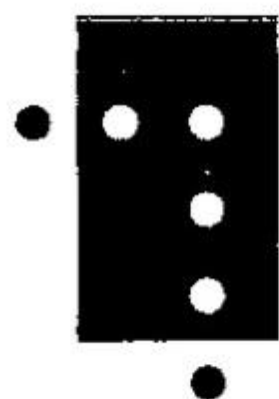

RED: 10 X

Nasjonalbiblioteket

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12 22

LØGTINGS- TIDINDI

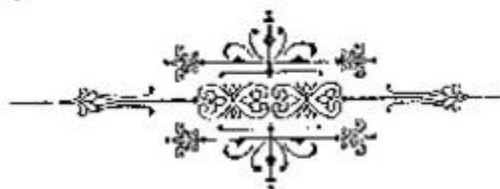
1888

BERETNING

OM

LAGTINGSSAMLINGEN

1888.

THORSHAVN.

TRYKT I P. PEDERSEN'S BOKTRYKKERI.

1889.

Føroya Landebókasavn

Lagtinget aabnedes den 30te Juli.

Medlemmer.

Amtmand Lorentz Høyer Buchwaldt (R. D.).
Provst Jens Christian Evensen.

* * *

For Norderøernes Præstegjæld:

Kjøbmand Johan Christian Djurhuus,
Sysselmand Clement Olsen.

For Østerg Præstegjæld:

Kaldsmand Christian Ludvig Weihe,
Skolelærer Johannes Petersen (D. M.),
Skolelærer Joen Poulsen,
Tømmersmand Samuel Jacob Rasmussen.

For Nordstrøms Præstegjæld:

Kongs- og Odelsbonde Ole Jacobsen.
Handelsmand Olaus J. M. Joensen,

For Sydstrøms Præstegjæld:

Kongsbonde Johannes Danielsen,
Lærer Oliver Petrus Effersø,
Maler Dione Isaksen,
Sysselmand Hans Christoffer Müller (D. M.).

For Vaagø Præstegjæld:

Odelsbonde Michel Danielsen,
Sysselmand Zacharias Nielsen.

For Sandø Præstegjæld:

Aftægtsmand Joen Peter Hentze.
Handelsmand Poul Petersen,

For Suderø Præstegjæld:

Kongsbonde Ole Michael Nielsen,
Odelsbonde Johan Henrik Schrøter (Jespersen).

Til Sekretærer valgtes: J. Poulsen og D. Isaksen.

Introduction

The purpose of this study is to investigate the effects of the proposed system on the performance of the system.

The study is organized as follows. Chapter 2 describes the system architecture. Chapter 3 describes the experimental setup. Chapter 4 describes the results of the experiments. Chapter 5 discusses the conclusions and future work.

The system architecture is shown in Figure 1. The system consists of a client and a server. The client is responsible for sending requests to the server. The server is responsible for processing the requests and returning the results to the client.

The experimental setup is shown in Figure 2. The system is tested on a variety of different workloads. The results of the experiments are shown in Figure 3.

The conclusions of the study are that the proposed system improves the performance of the system. The results of the experiments show that the system is able to handle a larger number of requests than the baseline system.

The future work includes investigating the effects of the proposed system on the performance of the system in a more complex environment.

The system architecture is shown in Figure 1. The system consists of a client and a server. The client is responsible for sending requests to the server. The server is responsible for processing the requests and returning the results to the client.

The experimental setup is shown in Figure 2. The system is tested on a variety of different workloads. The results of the experiments are shown in Figure 3.

The conclusions of the study are that the proposed system improves the performance of the system. The results of the experiments show that the system is able to handle a larger number of requests than the baseline system.

The future work includes investigating the effects of the proposed system on the performance of the system in a more complex environment.

The system architecture is shown in Figure 1.

I. Andragende om Statstilskud til en Skolestue.

Den 8de Avgust fremlagdes et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Tingets Medvirkning til Opnaaelse af et Statstilskud paa 1400 Kr. til Opførelse af en Skolestue paa Hestø.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 10de Avgust, vedtoges efter Forslag af Provsten, at henvise Sagen til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den næste Dag fremlagte, Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været henvist et — af en Henstilling fra vedkommende Skolekommission ledsaget — Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrøm til Lagtinget om sammes Medvirkning til, at der af Statskassen maatte ydes Kommunen et Tilskud af 1400 Kroner til Opførelse af en Skolestue paa Hestø.

I det Udvalget kan tiltræde den Motivering af Andragendet, der indeholdes i vedlagte Henstilling fra Skolekommissionen, skal man, efter hvad der foreligger i Forstanderskabets Andragende om Vanskeligheden ved at faa et passende Skolelokale til Leje paa Hestø, indstille til Lagtinget, at dette alt i Aar indgaar til Regeringen med Andragende om det sædvanlige Statstilskud til Opførelse af en Skolestue paa Hestø.

Med Hensyn til de Bemærkninger, som det ene Medlem af Skolekommissionen, Hans P. Poulsen, har føjet til sammes Henstilling, skal man ikke undlade at udtale, at der formentlig ikke kan andrages om et større Statstilskud til denne Skolestue, end der er bevilget til andre lignende,

ligesom en Stue af de angivne Dimensioner, med den sædvanlige Højde af 9 Fod mellem Gulv og Loft, utvivlsomt vilde fyldestgøre de gjældende Minimumsregler om 90 Kubikfod Luft pr. Barn, selv om det nuværende Børneantal paa Hestø blev fordoblet.

Man skal derfor tillade sig at indstille til Lagtingets Vedtagelse:

»Tinget indgaar til Regeringen med Anmodning om sammes Medvirkning til, at der af Statskassen maatte ydes de forenede Sognes Kommune i Sydstrøm et Tilskud af 1400 Kroner til Opførelse af en Skolestue paa Hestø.»

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 10de Avgust 1888.

J. C. Evensen, Johannes Danielsen,
Ordfører.

Dione Isaksen.

Den 14de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren (Provsten) foreslog Overgang til 3dje Behandling, hvilken vedtoges enst. med 16 St.

Ved 3dje Behandling, den 15de Avgust, vedtoges Udvalgets Forslag ved Navneopraab enstemmig med 17 Stemmer; Müller, Hentze og Djurhuus vare fraværende.

Den 8de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Til Lagtinget er der i indeværende Samling indkommet et Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrøms Præstegjæld om Tingets Medvirkning til, at der af Statskassen maatte ydes Kommunen et Tilskud paa 1400 Kroner til Opførelse af en Skolestue paa Hestø — hvilket Andragende er ledsaget af vedkommende Skolekommissions Henstilling.

Tinget har i den Anledning vedtaget at indgaa til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med det omhandlede Andragende.

Idet man derfor tager sig den Frihed at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved sammes gunstige Forsorg maatte af Statskassen

tiltaas nævnte Sogn det begjærte Tilskud til den omhandlede Skolestue, skal man som nærmere Motivering blot tillade sig at henvise til det i medfølgende Andragende og ligeledes medfølgende Udvalgsbetænkning udtalte — hvilke Udtalelser man ganske kan tiltræde.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 5te September 1888.

L. H. Buchwaldt. J. C. Evensen.

Joen Poulsen.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

II. Andragende om Forskud af Skolefonden og Efterbevilling af Statskassen til Lønning af en Lærerinde i Kirkebø Sogn.

Den 25de Avgust fremlagdes en Skrivelse fra Skoledirektionen, hvori henstilles, at der af Skolefonden forskudsvis udbetales 200 Kr. til Lønning af en Lærerinde i Kirkebø Sogn.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 27de Avgust, vedtoges efter Forslag af Provsten at henvise Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager, som afgav følgende, den næste Dag fremlagte, Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været henvist en Skrivelse til Lagtinget fra Færø Amts Skoledirektion, hvori Direktionen, næst at henpege paa de uheldige Forhold, der ere indtraadte for Skolen i Kirkebø Sogn derved, at den for indeværende Finansaar søgte Bevilling paa 200 Kroner til Lønning af Lærerinden i Sognet, er bleven nægtet, henstilles til Tinget, om der ikke af Skolefonden kunde — forskudsvis for dette Finansaar — udredes 200 Kr. til Kirkebø Sogn som Bidrag til

Lønning af Lærerinden sammesteds, samtidig med, at Tinget indgik til Regeringen med Anmodning om sammes Medvirkning til en Efterbevilling paa næste Aars Finanslov af det for indeværende Aar nægtede Beløb, hvorved den omhandlede Sum, i Tilfælde af Bevilling, kunde refunderes Skolefonden.

I Betragtning af Omstændighederne og med den Eventualitet for Øje, at Skolen i Kirkebø Sogn skulde blive nødt til at standse sin Virksomhed, kan Udvalget tiltræde Skoledirektionens Henstilling og skal tilraade, at den ansøgte Bevilling — for en enkelt Gang og i Forventning om eventuel Tilbagebetaling — gives af »Skolefonden«, der for Tiden er forholdsvis gunstig stillet og har en disponibel Beholdning — dels i Kontanter, dels indestaaende i Færø Amts Sparekasse — paa 3923 Kroner.

Man skal derfor tillade sig at indstille til Lagtinget til Vedtagelse:

1. »Der bevilgas, forskudsvis for indeværende Finansaar, af Skolefondens disponible Midler 200 Kroner til Kirkebø Sogn som Bidrag til Lønning af Lærerinden sammesteds — med det Forbehold, at denne Bevilling gives rent undtagelsesvis i Betragtning af Omstændighederne.«
2. »Tinget indgaar til Regeringen med Anmodning om, at samme, næst efter atter for det kommende Finansaar at søge Bevilling paa 200 Kroner til Skolen i Kirkebø Sogn, tillige gunstigen vilde, paa det kommende Aars Finanslov, søge Efterbevilling af det for indeværende Aar nægtede Beløb af samme Størrelse.«

I Udvalget for forskelligartede Sager,
Thorshavn den 28de August 1888.

J. C. Evensen, Joen Poulsen.

Ordfører.

O. P. Effersø.

Den 30te Avgust kom Sagen til 2den Behandling. Efter en kort anbefaling af Ordføreren (Provsten), vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling enst. med 10 Stemmer.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 1ste September, vedtoges Udvalgets 1ste Indstillingspunkt enst. med 15 St. — 2det Indstillingspunkt vedtoges ved Navneopraab enst. med 17 Stemmer; fraværende vare M. Danielsen, Z. Nielsen og Olsen.

Den 8de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Til Lagtinget er i indeværende Samling indkommet en Skrivelse fra Færø Amts Skoledirektion, hvori denne henstiller til Tinget, om der ikke af Færø

Amts Skolefond kunde, forskudsvis for dette Finansaar, udredes 200 Kroner til Kirkebø Sogn som Tilskud til Lønning af Lærerinden i det nævnte Sogn, der ikke fik noget Statstilskud til Lærerlønningen bevilget paa indeværende Aars Finanslov, hvorhos det ligeledes henstilles til Tinget at indgaa til Regeringen med Anmodning om en Efterbevilling paa næste Aars Finanslov af det for indeværende Aar nægtede Beløb, hvorved den omhandlede Sum, i Tilfælde af Bevilling, kunde refunderes Skolefondens.

Lagtinget har i den Anledning i indeværende Samling vedtaget forskudsvis at give den ansøgte Bevilling af Skolefondens samt derhos at indgaa til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med ovennævnte Andragende om Efterbevilling af 200 Kroner til Kirkebø Sogn paa næste Aars Finanslov.

Man tager sig derfor den Frihed at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved sammes gunstige Forsorg maatte af Statskassen ydes Kirkebø Sogn paa næste Aars Finanslov, foruden det sædvanlige Tilskud paa 200 Kr. til Lønning af Lærerinden i Sognet, tillige Bevilling af det paa indeværende Aars Finanslov nægtede Beløb af 200 Kr. til Refusion af det forskudsvis af Skolefondens bevilgede Beløb af samme Størrelse, idet man for øvrigt som nærmere Motivering skal tillade sig at henvise til medfølgende Skrivelse fra Skoledirektionen og ligeledes medfølgende Udvalgsbetænkning.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 5te
September 1888.

L. H. Buchwaldt J. C. Evensen.

Joen Poulsen.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

III. Forslag til Fiskerilov for Færøerne.

Den 4de August fremlagdes et saalydende Andragende fra Suderø:

Idet vi underskrevne Fiskere paa Suderø tillade os at indgive et Andragende til det høje Lagting om, at Fiskeriet med Langline maa blive forbudt eller paalagt visse Indskrænkninger, skulle vi i Korthed anføre følgende:

Allerede ved Indførelsen af Fiskeriet med Langline for omtrent 40 Aar siden rejste sig mange Stemmer derimod, idet man påstod, at det vilde være til Skade for Fiskeriet i det hele taget. Da der ikke havdes nogen Bestemmelse, der forbød Brugen af Langline, kom disse efterhaanden i Brug af alle og overalt. Det viste sig, at man kunde fortjene meget mere ved Brugen af disse end med Haandsnøre. Den enkelte Fisker tænkte selvfølgelig ikke over, at det kunde have en skadelig Indflydelse paa Fiskeriet i Fremtiden. Man forsøgte at vinde saa meget i Øjeblikket som muligt, og for den enkelte kunde det aldeles ikke betale sig at ophøre med Brugen deraf. I den første Tid sættes Langliner kun inde paa Fjordene og tæt ved Landet. I de senere Tider brugen man dem overalt, ogsaa ude paa Havet paa Fiskemedene. Overalt, hvor Liner sættes, viser det sig strax, at Haandsnørefiskeriet bliver ubetydeligt. Efterhaanden bliver Langlinefiskeriet ogsaa ringe. Dette gjælder navnlig paa Fjordene. Hvad Aarsagerne ere hertil, er vanskeligt at sige med Sikkerhed, og vi skulle ikke indlade os paa at omtale disse. Kun et kunne vi sige med Bestemthed, at Erfaringen har godtgjort, at Brugen af Langliner er skadelig for Fiskeriet i det hele taget. Vi skulle nævne, at Brugen af Langline er forbundet med stærre Fare end Haandsnørefiskeriet; at Langlinerne overalt og fornemmelig paa Fjordene og Fiskemedene have forringet eller forstyrret Fiskemængden; at Brugen af Haandsnøre paa Steder, hvor Langliner bruges, næsten helt maa opgives; at Brugen af Langliner paa Fjordene har forstyrret Nøtekastet.

(22 Underskrifter.)

Senere indkom efterhaanden flere liggylidende Andragender, saa at Underskrifterne i alt udgjorde 204.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 8de August, vedtoges efter Forslag af Schrøter at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil næste Dag valgtes Effersø, Rasmussen og Schrøter.

Den 28de August fremlagdes saalydende Betænkning og Lovforslag:

Udvalgsbetænkning om Fiskeriet.

Til Udvalget i denne Sag er henvist 6. Andragender, hvorved hele den fiskeridrivende Befolkning i Suderø Syssel, paa enkelte Undtagelser nær, ansøger Lagtinget om dets Medvirkning til Afskaffelsen af Langlinefiskeriet.

Af Andragenderne fremgaar, at da Langlinefiskeriet for omtrent 40 Aar siden kom i Brug i Syssel, gav det et rigtig godt Udbytte, hvorimod Haandsnørefiskeriet efterhaanden fortrængtes, da det viser sig, at Haandsnørefiskeriet bliver ubetydeligt overalt, hvor Langlinefiskeriet drives. Efterhaanden er Langlinefiskeriet ogsaa blevet ringe, hvorfor Andragerne med Bestemthed formene, at Erfaringen har godtgjort, at Langlinefiskeriet er skadeligt ved dels at forstyrre og dels at forringe Fiskemængden.

Uagtet der vel næppe endnu haves tilstrækkelig Kjendskab til Fiskenes Natur, Væsen og Levemaade, saa formener dog Udvalget, at der er al Sandsynlighed for, at et saadant hyppigt Fiskeri hele Aaret rundt, hver anden eller hver tredje Dag, af en Mængde Baade, hver med Liner paa 200 à 600 Fiskekroge, paa et saalidet Farvand som ved Suderø, kan forringe eller forstyrre Fiskebestanden i den Grad, at Fiskeriet indskrænkes. Efter Meddelelse til Udvalget, var Sydenden paa Suderø, forinden Langlinerne kom i Brug, en rigtig god Fiskeplads. Den Fisk, der fangedes, var gennemgaaende ikke lidet større end nu. Det er navnlig ved Suderøens Sydende, at Langlinefiskeriet dér i Farvandet er drevet efter en større Maalestok. Beboerne af den nordligste Bygd, Kvalbø, have kun drevet Langlinefiskeriet paa de mod Syd tilgrænsende Farvande, hvorimod Bygdens Befolkning af Hensyn til Fiskebestanden ikke har villet benytte deres Langliner paa Farvandet nord for

Øen, og dér mærker man ikke noget til, at Fiskebestanden forringes, eller at den fangede Fisk er mindre end tidligere; uagtet det Fiskeri selvfølgelig er periodisk, og man til nogle Tider fisker godt, til andre slot.

Der haves Erfaring for, at naar man i flere eller færre Dage i Torretiden har fisket godt paa Torremedene med Haandsnøre, og derefter Langliner blive anvendte en eneste Dag paa disse Meder, saa kan man ikke i de følgende Dage, eller det Aar, fiske mere dér med Haandline, hvilket synes at tyde paa, at Fiskebestanden bliver forstyrret.

Navnlig paa Fiskeriet i vore smaa Fjorde og Vige har det vist sig, at det dér med Langline hensynsløst drevne Fiskeri har haft skadelige Følger, saa det for en stor Del maa anses for at være ødelagt ved Rovdrift.

Det er os ligeledes meddelt, at gamle, shetlandske Fiskere beklage sig over, at et for vidt drevet Langlinefiskeri har haft skadelige Følger paa Shetland.

I flere Bygder paa Færøerne har man ogsaa anset et vidt drevet Langlinefiskeri for skadeligt, hvorfor man har aflagt Brugen af dette Redskab i Farvandet ved Bygden; men da Nabobygderne have benyttet sig af den bedre Udsigt, de derved fik til en rig Fangst med Langline i det omhandlede Farvand, have de tvunget Bygdens Beboere til ligeledes atter at anvende Langline.

At forbyde Langlinefiskeri overalt paa Færøerne, tør Udvalget imidlertid ikke tilraade, da der dels savnes tilstrækkelig Erfaring om og Kjendskab til, hvilke Følger det vil have paa Fiskeriet, dels anse vi Langlinefiskeriet, naar det i et Farvand ikke drives med en altfor stor Mængde Liner og altfor hyppigt, for uskadeligt for Fiskebestanden, og følgelig, som et mere fuldkomment Redskab, det, der kan skaffe mest Udbytte.

Udvalget har dernæst ment, at det vil være rettest at prøve sig frem; hvorfor det paa Grundlag af §§ 41—44 i den i Aar udkomne Fiskeri-Lov for Danmark har udarbejdet et Lovforslag, hvorefter der, saa vel paa Kysten ved hvert enkelt Syssel som i Fjorde og Vige, med Beboernes Medvirkning, kan træffes Vedtægter baade om Forbud mod visse Fiskeriredskabers Anvendelse i Farvandet ved et Syssel, og tillige om Tiden, hvori, og Maaden, hvorpaa forskellige Fiskerier maa drives i Fjorde og Vige, samt om Ordning af Forholdet mellem Fiskeri og Sejlads i Fjordene. Det er en Selvfølge, at saadanne Vedtægter ikke maa indeholde noget, hvorved de nærmestboende blive stillet heldigere end enhver anden til det danske Monarki hørende Undersaat.

Vel er den Fremgangsmaade, hvorved Forslag til Vedtægterne fremkommer, meget indviklet; men Udvalget har fundet det mindre heldigt at fravige de i den danske Fiskerilov fulgte Regler mere end højst nødvendigt.

Da der paa Sudersø er en stærk Stemning imod Langlinerne, vil en saadan Lov efter al Sandsynlighed have til Følge, at Langlinefiskeri i Farvandet ved Sudersø, i ethvert Fald for en Tid, enten helt eller for en Del af Aaret bliver afskaffet. Man vil derved vinde Erfaring for de øvrige Øer, ved den anstillede Prøve, og Farvandet ved Sudersø egner sig paa Grund af Øens isolerede Beliggenhed formentlig bedst til at anstille en saadan Prøve. Loven vil dernæst utvivlsomt have til Følge, at Rovdrift ikke fremtidig vil finde Sted i vore smaa Fjorde og Vige.

Udvalget har dernæst fundet det rettest efter den danske Lov at optage et Par for os mindre væsentlige Bestemmelser, der maa anses for hensigtsmæssige for Fiskeriet.

I øvrigt henvises til de til de enkelte Paragrafer knyttede Motiver.

Forslag til Lov

om

Fiskeri paa Færøerne.

ad § 1.

Denne Paragraf er i det væsentlige ligelydende med § 1 i Lov om Fiskeriet i Danmark af 5te April 1888.

§ 1.

Paa Søterritoriet ved Færøerne skal det med de i denne Lov fastsatte Begrænsninger staa enhver, der enten har

Indfødsret eller har haft fast Ophold i det danske Monarki i mindst 2 Aar, frit for at drive Fiskeri overalt, hvor ingen særlig Ret til Fiskeriets Udøvelse er erhvervet.

Alle andre skal det være forbudt at drive Fiskeri paa nævnte Søterritorium, selv om det sker i Forening med danske Undersaatter.

§ 2.

For Fiskeriet i samtlige Fjorde, Vige eller andre lignende Indskæringer fra Havet kan der, naar Flertallet af de omboende Fiskere ønsker det, træffes særlige Vedtægter. Som omboende Fiskere betragtes den fiskeridrivende Befolkning i det eller de Sogne, hvortil Jorden ved Fjorden eller Vigen hører.

Naar Flertallet af Fiskerne i et Grande-stævnedistrikt ønske saadanne Vedtægter truffet, have de at fremsætte skriftlig Begjæring derom til Sysselmanden. Efter forudgaaet Bekjendtgørelse derom i vedkommende Bygder, forelægger denne Sagen til Behandling paa det første Grande-stævne, som afholdes i Bygderne. Sluttes Flertallet af de omboende Fiskere sig til Begjæringen, vil det videre fornødne være at lagttage.

§ 3.

Forslaget til de i § 2 omhandlede Vedtægter affattes af stedlige Udvalg, bestaaende af et af Amtet fastsat Antal valgte Medlemmer. Med Hensyn til Valget af disse, deles Medlemsantallet i to Dele, af hvilke den ene Del er i større end den anden, saaledes at den større vælges af den i Sognet eller Sognene omkring det paagjældende Vand boende Fiskeribefolkning, og den mindre Del af det eller de tilgrænsende Kommunalforstanderskaber, for Thorshavns Vedkommende af Kommunalbestyrelsen.

Valget af de Medlemmer af Udvalget, der vælges ved direkte Valg, ledes af den i Henshold til Lov af 28de Februar 1872 § 7 for hvert Sogn indsatte Valgbestyrrelse; de nærmere Regler for Valgets Foretagelse fastsættes af Amtet.

Forinden Udvalget endelig vedtager sit Forslag i den Skikkelse, i hvilken det agter at indsende det til Lagtinget, skal Forslaget fremlægges til almindeligt Eftersyn i 14 Dage paa et Sted i hver af de paagjældende Bygder. Om Fremlæggelsen har Udvalget ved Kirkestævne at lade udgaa Bekjendtgørelse, ved hvilken alle i det paagjældende Fiskeri interesserede indvarsles til et Møde paa en i Bekjendtgørelsen nærmere angiven Dag efter Fremlæggelsesfristens Udløb for at forhandle

ad § 2.

Denne Paragraf indeholder med nogle Forandringer, som de stædige Forhold gjøre nødvendige eller ønskelige, de samme Bestemmelser som § 41 i ovennævnte Lov.

ad § 3.

Kfr. samme Lov § 42.

om Forslaget. Over Forhandlingerne optages en Protokol, der tillige med det endelig vedtagne Forslag indsendes til Lagtinget, ved hvis Stadfæstelse Forslaget faar Gyldighed som Vedtægt.

Forinden Sagen forelægges Lagtinget, skal Amtmanden indhente Betænkning fra Fiskerikontrolløren for Østifterne over Forslaget.

Paa samme Maade som ovenfor anført bliver der at forholde med Hensyn til Forandringer i Vedtægterne og Ophævelse af disse. Naar det maatte blive besluttet, at Vedtægten skal bortfalde, bliver den paa samme meddelte Stadfæstelse at ophæve senest inden et Aar efter at Beslutningen blev tagen.

Som Fiskere betragtes de, som efter Kommunalbestyrelsens Skjøn drive Fiskeriet enten som Hovederhverv eller væsentlig Bieerhverv.

Udgifterne i Anledning af Vedtægternes Affattelse eller Forandring afholdes af Statskassen.

Exemplarer af de til enhver Tid gjældende Vedtægter skulle bero hos samtlige Sysselmænd og hos enhver Skydsskaffer i vedkommende Syssel saa vel som hos de i § 9 nævnte Tilsynsmænd.

§ 4.

Vedtægterne kunne indeholde de fornødne nærmere Regler om Tiden, hvori, og om Maaden, hvorpaa de forskellige Fiskerier maa drives, om hvilke Redskaber der maa bruges, om disses Indretning m. m., samt Bestemmelser til Ordning af Forholdet mellem Fiskeri og Sejlads og om Ordens Overholdelse under Fiskeriet.

For de Fjorde, Vig og o. s. v., hvori Laxørreder eller Foreller lege, skal der end videre i Vedtægterne fastsættes en Ffædningstid for disse Fisk af ikke kortere Varighed end i § 9 er bestemt.

§ 5.

Lige med Fjorde og Vig anses i den omhandlede Henseende Sundet mellem Strøms og Østers. I øvrigt afgjøres det i Tvivlstilfælde af Lagtinget, hvorvidt et Vand henhører til dem, paa hvilke Reglerne i §§ 2—4 skulle finde Anvendelse.

§ 6.

Foruden de i § 2 omhandlede Vedtægter kan der, naar Flertallet af Fiskerne i et Syssel ønsker det, for at værne om Haandlinefiskeriet, ved dertil oprettede særlige Vedtægter, træffes Bestemmelse om, hvilke Redskaber der enten til visse

Kfr. s. L. § 43.

Kfr. s. L. § 44.

I nævnte Lov er en stor Del Fiske-redskaber forbudte. Det vil formentlig være rettere ved særlige Vedtægter at forbyde saadanne Redskaber, som i det paa-gjældende Farvand anses for skadelige.

Tider eller hele Aaret ikke maa benyttes ved Fiskeriet paa Havet og ud for de aabne Kyster ved Sysselet. Med Hensyn til Sunde, der adskiller 2 Sysler, gjælder en i det ene Sysselet truffen Vedtægt ikke længer end til Sundets Midtstrømslinje.

Med Hensyn til Affattelsen, Stadfæstelsen, Forandring i og Ophævelsen af de i denne § omhandlede Vedtægter forholdes i et og alt paa samme Maade, som i § 3 foreskrevet.

ad § 7.

Det er en Selvfølge, at alle Under-saatter af samme Monarki maa have lige Ret til Fiskeri paa Monarkiets Søterritorium.

ad § 8.

Kfr. L. §§ 8—14.

§ 7.

De i Henhold til §§ 2 og 6 trafte særlige Vedtægter maa ikke hjemle de omboende Fiskere eller et Distrikts Beboere nogen særlig Fiskerirettighed fremfor andre til det danske Monarki hørende Landsdeles Fiskere; i øvrigt ere Vedtægterne bindende for alle, som drive Fiskeri i det paagjældende Farvand, hvad enten de høre hjemme i Distriktet eller ere fremmede.

§ 8.

Fiskeri med Trawl paa Søterritoret ved Færøerne er forbudt.

Bliver Justitsministeren opmærksom paa, at der fiskes med nyopfundne Redskaber, som kan anses for skadelige enten for Fiskeriet i Almindelighed eller for andet lovhjemlet Fiskeri, kan han udstede Forbud mod Brugen af saadanne Redskaber; men Spørgsmaalet bliver hurtigst muligt at søge ordnet ved Lov.

ad § 9.

Disse Fiskeartikler gave i tidligere Tid paa visse Steder et ikke ringe Udbytte, men ved et hensynsløst Rovfiskeri er Udbyttet nu betydningsløst. Deres Odelæggelse er paa mange Steder end mere fremmet derved, at Aabredderne dels ere bortgravede, dels ere Huller gravede fra oven af ned igjennem dem for bedre at kunne fange enkelte Fisk; men herved have Fiskene selvfølgelig forladt de sædvanlige Lege- og Skjulesteder. I øvrigt henvises til § 53 i samme Lov.

§ 9.

I Søer, Aaer og Bække skal det, for saa vidt Fangsten ikke bevislig sker for at forsyne Udklækningsanstalter med befrugtet Rogn eller i videnskabeligt Øjemed, fremtidig være forbudt paa nogen som helst Maade at fiske efter Laxørreder eller Foreller i Tiden fra 1ste December til 1ste Februar.

Hvor disse Fisk have deres Tilhold i Aaer eller Bække, forbydes det saa vel Lodsejerne som andre at beskadige Aabredten eller bortgrave den saaledes, at Fiskenes Skjulesteder eller Legepladser derved forstyrres. Denne Bestemmelse kommer dog ikke til Anvendelse, hvor rette vedkommende bortgraver Aabredten for at bortlede skadeligt Vand fra Jorderne.

ad § 10.

En lignende Kontrol, som den samme Lovs §§ 45—48 i det øvrige Rige indførte, vil blive for indviklet og kostbar for os. Af praktiske Hensyn foreslaaes derfor den ud over Politivrigheden fornødne Kontrol

§ 10.

Tilsynet med Overholdelsen af de foranstaaende Bestemmelser samt med Overholdelsen af de i Henhold til §§ 2 og 6 trafte Vedtægter paahviler foruden Politivrigheden tillige samtlige Med-

lagt i Forstanderskabernes og Sognekommisionernes Hænder.

ad § 11.
Kfr. s. L. §§ 58—60.

lemmer af vedkommende Kommunalforstanderskaber og Sognekommisioner.

§ 11.

Overtrædelse af de i denne Lov givne Forskrifter samt af Bestemmelserne i de i Henhold til samme udfærdigede Vedtægter straffes, for saa vidt ikke Gjerningen efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, med Bøder fra 10 til 400 Kr.; Bøderne tilfalde Færø Amts Fattigkasse. De ulovlig benyttede Fiskeredskaber, samt den med disse erhvervede Fangst, bliver derhos at konfiskere og bortsælge til Fordel for fornævnte Kasse. Overtrædelserne paatales af det offentlige og forfølges som offentlige Politisager.

Thorshavn, den 28de August 1888.

J. H. Schrøter,
Ordfører.

O. P. Effersø.

S. J. Rasmussen.

Den 3dje September kom Sagen til 2den Behandling. Efter at Ordføreren (Schrøter) havde gennemgaaet Betænkningen, behandledes Lovforslaget i følgende Afsnit.

§ 1 gav ikke Anledning til Diskussion.

§§ 2 og 5 refereredes af Ordføreren. Poulsen havde været i Tvivl om «Fjorde» ogsaa skulde betegne de Sunde, som man her benævner saaledes, eller blot egentlige Fjorde; at § 5 udtrykkelig nævnede Sundet mellem Østerø og Strømø; viste imidlertid, at andre Sunde ikke skulde tages med; men saa burde man af Hensyn til dette Sund forandre Ordet Sysselmand i § 2 til Sysselmænd. Ordføreren mente, at ingen kunde være i Tvivl om, hvad der mentes med Fjorde, Vige o. s. v. Suderøfjord og Skopenfjord f. Ex. vare ikke Fjorde og kunde heller ikke betegnes som Indskæringer fra Havet. Det eneste, der kunde være Tvivl om, var Fjordenes Grænser; men her vilde Lagtinget kunne fastsætte en bestemt Linje.

§ 3. Ordføreren oplyste, at Udvalget havde været i Tvivl om, hvorvidt den foreslaaede Maade for Vedtægternes Vedtagelse var heldig; men det havde dog ment, det var rettest at blive i det Spor, den danske Lovgivning nylig var slaaet ind paa. Effersø havde ligeledes fundet Fremgangsmaaden meget omstændelig og mente, at den, navnlig hvor der var Tale om Vedtægter for hele Sysler, vilde kunne

hindre Tilvejebringelsen af saadanne. Det vilde have været ønskeligt, om man havde kjendt den Fremgangsmaade, der i saa Henseende brugtes paa Island. Ordføreren mente, at det paa Island var Hreppstyrelsen (Kommunalforstanderskaberne), der gjorde Udkast til Vedtægterne. Poulsen kunde ikke af Forslaget se, hvorledes Forstanderskabene skulde vælge Medlemmer til Udvalget, naar flere Kommuner vare interesserede i en Vedtægt. At alle Medlemmerne skulde vælge samlede, vilde være Uret mod de svagest repræsenterede Kommuner; men det vilde heller ikke altid være rigtigt, at hvert af Forstanderskabene valgte et lige stort Antal Medlemmer. Bekjendtgørelse ved Kirkestævne var mindre holdig, da Folk, som boede f. Ex. 1½ Mil fra Kirken, ofte bleve uvidende om, hvad der blev oplæst. Bekjendtgørelse i hver Bygd gennem Skydsskafferen eller ved Opslag vilde være bedre. Ordføreren indrømmede, at der var noget uklart med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Valgene; men Udvalget var gaaet ud fra, at man kunde overlade dette til Amtmanden, som nok vilde ordne Sagen paa bedste Maade, eventuelt efter at have indhentet Forstanderskabernes og Sysselmændenes Erklæring. Bekjendtgørelse ved Kirkestævne vilde vist være tilstrækkelig, idet Folk, naar Sagen først var behandlet ved Grandestævne, nok vilde erkyndige sig om, naar Forslaget

blev fremlagt. J. Petersen ønskede at vide, om Kvinder, der dreve Fiskeri som Bierhverv, ogsaa skulde have Stemmeret. I øvrigt mente han, at hele Fremgangsmaaden var altfor indviklet. Effersø mente, at Valgmaaden vilde kunne ordnes ved et særligt Regulativ. Ordføreren fandt, at Kvinder, der drive Fiskeri som væsentligt Bierhverv, fortjente at have ikke en, men to Stemmer; men saa længe Kvinder ikke havde Stemmeret paa andre Omraader, var der dog ikke Anledning til, at give dem Stemmeret her. Müller ansaa det for meget nemt at rette sig saaledes, at Kvinder ikke fik Stemmeret. For Kommunalforstanderskabene vilde det ofte være vanskeligt i Øjeblikket at afgøre, hvem der drev Fiskeri som væsentligt Bierhverv, hvorfor der burde affattes Valglistes. Ordføreren mente, at det fremgik af Forslaget, at man havde tænkt sig, at der skulde være Valglistes; men, som bemærket, vilde man overlade dette til Amtmanden at ordne. Den danske Fiskerilov indeholdt ikke noget om Kvinders Valgret. O. Jacobsen mente, at Lovforslaget burde indeholde klare Bestemmelser om Valgmaaden; det forekom ham urimeligt at overlade alt dette til Amtmanden. I øvrigt ansaa Taleren Forslaget i sin Helhed for altfor vidtløftigt. Ordføreren havde netop villet undgaa at gøre Forslaget altfor vidtløftigt, ved at indføre en hel Valglov med mange §§. Det kunde ikke være farligere at overlade dette til Amtmanden end til Indenrigsministeren, som der var gjort i den danske Fiskerilov. Efter en kort Bemærkning af Effersø udtalte Djurhuus, at Sysselmændene ved hvert Aars Folketælling vilde kunne affatte Valglistes, som saa kunde gennemgaaes af de kommunale Forstanderskaber.

§ 4 gav ikke Anledning til Diskussion.

§ 6 oplæstes og anbefalede af Ordføreren. Isaksen bemærkede, at Beboerne i forskellige Dele af et Syssel ofte kunde have forskellige Interesser, hvorfor en anden Distriktsinddeling maaske kunde være heldigere. O. Jacobsen kunde ikke være enig med Ordføreren angaaende det hensigtsmæssige i at fastsætte Vedtægter for Fisketid, Fiskemaade og Fiskeredskaber. Den ene finder, at det svarer bedst Regning at fiske paa én Maade og en anden paa en anden Maade. Nogle kunne faa et Slags Agn, som andre ikke kunne skaffe sig o. s. v. Det var uretfærdigt, om et Flertal kunde faa Vedtægter i Stand, der hindre den enkelte i

at søge sit Erhverv paa den Maade, han finder heldigst. Det vilde vistnok medføre Misfornøjelse blandt Befolkningen, hvis Forslaget vedtoges. Ordføreren mente, at det netop var heldigt, at, de enkelte, som ville bruge Rovdrift, kunne hindres deri. Hvad Agnet angaar, maa vel alle Beboere ved samme Fjord kunne skaffe sig samme Agn. Navnlige vilde dette være Tilfældet, naar man ikke regnede Sundet mellem Strøms og Østersø blandt Fjordene. Poulsen var enig med næstforegaaende Taler i, at det vilde kunne medføre berettiget Misfornøjelse at forbyde visse Slags Agn. Hvis saaledes Beboerne af Tjørnevig, Haldersvig og Ejde skulde blive stemte for at forbyde Brugen af Muslinger til Agn, fordi de ansaa dette for skadeligt, og de desuden selv kunde faa Sild, vilde dette være en Uret mod de sydligere boende, som sjælden kunde faa Sild, men derimod havde Musling. Ligeledes kunde man tænke sig, at Thorshavnerne vilde være stemte for at forbyde Brugen af Sænkenót udenfor Thorshavn; derved vilde de omtrent faa Eneret til den Sej, der kom ind paa Bugten, da andre ikke havde Ret til at landdrage Nót. Ordføreren mente, at de anførte Exempler ingen Betydning vilde faa, da saadanne Vedtægter, som træde andres Ret for nær, vilde være ulovlige og saaledes ikke blive approberede. Vedtægterne kunde ikke skade nogen; men maaske kunde de komme til at gavne nogle mere end andre. Nu vare alle de Fjorde og Bugter, som tidligere havde været fiskerige, helt øde med Fisk, saa Folk stode i Fare for at lide Hunger. Isaksen bemærkede, at for saa vidt man i Thorshavn skulde finde paa at forbyde Sænkenót, vilde det kun ske for den Aarstid, man kunde vente Sejen helt ind paa Vaagen. Efter Nyaar vilde det i Reglen staa enhver frit for at bruge dette Redskab. Ordføreren vilde stille Ændringsforslag om, at Sundet mellem Strøms og Østersø ikke skulde betragtes som Fjord, og om, at Sænkenót ikke skulde kunne forbydes. Efter en kort Bemærkning af Poulsen udtalte Weihe sin Forundring over, at Ordføreren kunde paastaa, at alle Fjorde og Vige vare udplyndrede. Paa de Bugter, Taleren kjendte, fiskede man lige saa godt nu som for 30—40 Aar siden. Skaalefjord havde aldrig været nogen god Fiskeplads; men paa Grøte- og Lambavig havde man netop i Aar fisket ret godt. O. Jacobsen kjendte ikke noget til Rovdrift; men efter Ordføreren private Fortællinger om, hvorledes man

paa Suders brugte at overskære Linerne og stikke Hul paa Bojerne m. m., var det muligt, at der dreves Rovdrift. Ganske vist vare Tiderne daarlige; men at dette skyldtes Brugen af Langliner, var derfor ikke givet, og det saa meget mindre, som Tiderne havde været meget daarligere inden Linerne kom i Brug. Til sine Tider kunde man nu fiske ret godt. Med Hensyn til Grindefangst indtraf ogsaa ofte uheldige Aar, ja Rækker af saadanne, og dog vilde man næppe paastaa, at dette skyldtes Rovdrift. Om Fiskestimerne og Grindeflokkene kom til Landet eller ikke, beroede paa Forsynets Styrelse. At fastsætte Regler for, hvilke Redskaber der maatte bruges, var et unyttigt Indgreb i Folks Frihed. Nogle fandt deres Fordel ved at bruge Flynderlimer, medens andre brugte andre Redskaber, hvad man netop i den sidste Tid havde haft Exempler paa. Ordføreren undrede sig over, at nogen kunde gaa ud fra, at Befolkningen til Vedtægternes Affattelse vilde vælge Mænd, som vilde vedtage uheldige og for Folk skadelige Vedtægter. Man kunde ogsaa være overbevist om, at Lagtinget ikke vilde approbere uheldige Vedtægter. Taleren maatte vedblivende hævde, at Fiskeriet i Fjordene er ødelagt ved Linebruget. At der fiskes godt paa Lambavig, kunde hidrøre fra, at saa faa fiskede der. I Danmark havde man nu fundet det nødvendigt at fastsætte Vedtægter for at forhindre Fiskeriets Ødelæggelse; dette vilde vistnok være lige saa nødvendigt hos os. O. M. Nielsen kunde i det væsentlige slutte sig til Ordføreren. Naar Weihe meddelte, at der ikke plejede at være megen Fisk paa Skaalefjord, da havde Taleren hørt, at man tidligere havde fanget en Mængde Torsk inde ved Tofte. Det var mærkeligt, at man nu skulde fiske saa godt paa Gøte- og Lambavig, siden man netop paa Østerø klagede over Fiskemangel. Hvis man ikke syntes om at høre Ordet «Rovdrift», vilde Taleren rette det derhen, at der var indtraadt «en betænkkelig Formindskelse i Fiskebestanden», hvilket var unægteligt. Beretninger om Fiskemangel i ældre Tider grundede sig maaske paa, at der ingen Torsk har været under Landet. Flynderlinerne, som nu prises saa meget, havde tidligere vist sig at være Rovdrift. Rasmussen havde underskrevet Betænkningen, skjønt han ikke hylkede de samme Grundsætninger som de andre af Udvalgets Medlemmer, men derimod antog for givet, at Mennesker ikke formaa at fiske $\frac{1}{20}$ af den Fisk, der færdes i vore

Farvande. Linefiskeriet var forkasteligt, fordi det er forbundet med mere Fare end Haandlinefiskeriet, ligesom det er forbundet med for mange Omkostninger til Anskaffelse af Redskaber og Tidsspilde ved Anskaffelse af Agn. M. Danielsen kunde ikke med Sikkerhed angive Aarsagen til Fiskens Aftagen; det var muligt, at dette kunde hidrøre fra, at Fisken havde forandret sit Træk. Det var Taleren bekjendt, at man tidligere havde fisket godt paa «Tangefjord» (ved Strænder), ligesom man for en Del Aar siden havde fanget Masser af stor Torsk inde paa Fundingsfjord; ogsaa helt inde i Sørvaaagsfjorden havde man før fisket stor Torsk. De gode Fiskeaar faldt netop sammen med Indførelsen af Langlinefiskeriet. I det hele syntes Erfaringen at tale for, at Langlinefiskeriet var ødelæggende. Hvis man kunde faa Vedtægter i Stand, vilde saadanne vistnok være hensigtsmæssige for Sørvaaagsfjorden; hvor de fleste ønskede at afskaffe Linerne; men hvor det dog havde vist sig vanskeligt at opnaa fuld Enighed herom, uagtet Fjorden ikke blev besøgt af Folk fra andre Bygder. O. Jacobsen var vidende om, at der i sin Tid var Overflodighed af Torsk paa Fundingsfjord; men da «Vaargrundene» paa Havet udenfor netop den Gang vare helt blottede for Fisk, afgav dette netop det kraftigste Bevis for, at det beror paa Fiskens Vandring og ikke paa Fiskemaaden. Poulsen havde hørt «Tangefjord» nævne som et af de Steder, hvor man før havde fisket saa godt; men netop i Aar havde man fisket forholdsvis godt her, skjønt man naturlig ogsaa paa dette Sted havde mærket til den almindelige Fiskemangel. Ordføreren havde oplyst, at Linerna kom i Brug omkring Aaret 1850; imidlertid regnede man Aarene omkring 1870 for vore bedste Fiskeaar, saa det syntes ikke, at Linerne i den Tid havde gjort syndorlig Skade. Ordføreren mente, at der var mere Fisk under Færøerne i 1850 end senere; men den Gang duede Færingerne ikke saa godt at fange den, hvad de først havde lært af Engländerne. Ude paa Havet kunde Fiskenes Vandring spille nogen Rolle; men inde i de Fjorde, ved hvilke der boede mange Mennesker, blev der uden Tvivl drevet Rovfiskeri, som havde givet et sørgeligt Resultat. Noget sikkert Kjendskab til Fiskenes Natur havde man ikke; men Taleren formodede, at «Bofisken» indsaa, at Haandsnørerne stode i Forbindelse med «Oververdenen» og derfor ikke saa let lod sig narre af dem, hvorimod den ikke tog sig i Agt for Linekrogene;

som laa nede paa Bunden. Det gode Udbytte, Helleflynderlinerne gave, vilde snart faa Ende. Et Exempel paa Linernes Skadelighed havde man fra Sydenden af Suderø, hvor Fiskeri bevislig var aftagen i Størrelse. J. Petersen kunde mindes længere tilbage end nogen af de andre tilstedeværende. Fiskeriet havde altid været veksellende; ogsaa inden Linernes Indførelse mindedes Taleren Aar, der vare lige saa fattige paa Fisk, som dem, vi nu havde. Fra sin Faders Ungdom havde han hørt berette om gode «Landfiske»-Aar, hvor man fiskede stor Torsk helt inde i Fjordene. Naar Fiskeri inde paa en Fjord blev meget efterstræbt — ligegyldigt med hvilket Redskab —, maatte den naturligst afdage, indtil nye Stimer indvandrede. Taleren havde ikke noget at indvende imod, hvad der var anført om Fiskestimerens Gang, og havde ikke andet imod Langlinerne, end at der var mere Fare forbunden med Brugen af dem. Vilde Sudringerne endelig oprette Vedtægter, kunde man gjerne unde dem Lovhjemmel hertil; men dette kunde gøres med nogle faa Ord. Ordføreren replicerede og bemærkede, at fattige Folk ofte ikke have Raad til at holde Langline, men maa sætte sig i Gjæld for at skaffe den.

Paa Grund af den fremrykkede Tid udsattes Forhandlingerne til et følgende Møde.

Næste Dag (4de Septbr.) fremlagdes saalydende Ændringsforslag:

Ny § 8.

De ovenfor i §§ 2—7 givne Bestemmelser ere foreløbig kun anvendelige i Suderø Syssel, men kunne efter Lagtingets Indstilling ved kgl. Anordning udvides til ogsaa at gjælde overalt paa Færøerne.

Lagtingssalen, den 4de Septbr. 1888.

Dione Isaksen.

Derefter fortsattes Forhandlingerne om § 6.

Isaksen mente, at Distriktsinddelingen var mindre heldig. Hvis man i Norderøernes Syssel blev enig om en Vedtægt, vilde en saadan gjælde til Midtstrømslinjen i Sundet mellem Kalsø og Østerø, uagtet dette Farvand væsentligst benyttedes af Østringer. Ordføreren mente, at Lagtinget i det

givne Tilfælde ikke vilde approbere en Vedtægt, som fortrængte Østringerne. Udvalget skulde tage Spørgsmaalet om Distriktsinddelingen under fornyet Overvejelse.

§ 7. Isaksen mente, at Bestemmelserne om Vedtægter for større Distrikter væsentlig vilde finde Anvendelse paa Suderø, som laa afsondret; det vilde derfor være bedst først at anstille en Prøve her for at vinde Erfaring for senere eventuelle Vedtægter i de andre Distrikter. Efferesø mente, det vilde se noget besynderligt ud at faa en Lov alene for Suderø. Det maatte anses for et Fremskridt, at Fiskerne selv fik Ret til at fastsætte Vedtægter for at beskytte deres fælles Interesser mod Enkeltmands Overgreb. Ordføreren var enig med Tanken i Isaksens Forslag, saa meget mere, som man paa Suderø ønskede en saadan Lov, medens man her nord paa syntes at være bange for den. Isaksen og Efferesø gjorde korte Bemærkninger.

§ 8 gav ikke Anledning til Diskussion.

§ 9. Isaksen troede, at Laxørreden gik op i Elvene i September, og at de foreslaaede Fredningsbestemmelser derfor vilde være utilstrækkelige. Hertil sluttede sig M. Danielsen: Fredningstiden maatte ikke begynde senere end 1ste Oktober, da Laxørrederne til den Tid var komne op i Elvene. I Oktober duede de ikke meget; men bleve dog i Massevis fangede i Ruser («Ghup») af hensynsløse Mennesker, som ikke brøde sig om, at de derved skadede Fiskeriet. Ordføreren havde fanget saakaldte «Boørreder» i Elvene i Januar Maaned og antog derfor, at de burde fredes i den Tid. I øvrigt havde det ene Medlem fra Sandø gjort Taleren opmærksom paa, at Fredningstiden burde begynde tidligere; men denne maatte dog ikke udstrækkes saa langt, at der ikke blev Tid til at fange Ørreder. J. Petersen fandt det ikke tilstrækkeligt, at der gaves Tiladelse til at bortgrave Aabakkerne for at bortlede skadeligt Vand; det kunde ogsaa være nødvendigt at bortgrave dem for at Kreaturer ikke skulde styrte ned. Isaksen havde en Gang i September Maaned, sammen med en Engländer, gjort en Tur til Nordredal for at fange Ørreder; men da vare de fleste allerede gaaede til Søs igjen. Efter en kort Bemærkning af Ordføreren udtalte Hentze, at han af egen Erfaring kunde meddele, at Laxørreden i August drager fra Havet op i Indsøen ved Sand («Sandsvatn») og derfra op i Elvene for at lege, hvorpaa den i November gaar

til Søs igjen; blev den altsaa ikke fredet fra 1ste Oktober, blev den ufredet. Naar Forslaget indeholdt Bestemmelser om «Fjorde og Vige», hvor Foreller lege, da kjendte Taleren ikke noget til, at de lege paa saadanne Steder, da han ikke havde bragt i Erfaring, at disse vare Saltvandsfisk her til Lands. En Art, som Taleren antog for Bækørred, gaar fra Fjældsøerne op i Elvene samtidig med Laxørreden for at lege. Derimod havde Taleren hørt fra Familien, at en Slags Ørred der kom op i Elvene i December fra en Fjældsø. En fjerde Slags Ørred, som Taleren ikke vidste at benævne, kom om Foraaret (i April og Maj) op i «Sandvatn»; men ikke op i Elvene. — Det var næppe nødvendigt at forbyde at mede efter Laxørreden, da det, der fanges paa denne Maade, er forsvindende; derimod ere Russer («Glupur») et forføreligt Redskab.

§ 10 gav ikke Anledning til Diskussion:

§ 11. Poulsen bemærkede, at naar der paa den ene Side af et Sunds Midtlinje var tilladt at bruge Line, kunde en saadan let af Strømmen føres over til den modsatte Side, hvor den var forbudt, uden at Ejeren havde haft dette til Hensigt; et saadant Tilfælde burde i det højeste straffes med en ringe Bøde, men ikke med Konfiskation. Paa den anden Side vilde en Line kunne sættes saaledes, at den maatte drive over Midtlinjen. Ordføreren vilde tage Spørgsmaalet under Overvejelse, men mente dog, at der ikke kunde blive Tale om Straf, uden hvor der bevislig forelaa en forsætlig Overtrædelse. Rasmussen mente, at den, der bevislig satte en Line saaledes, at den maatte drive ind paa forbudt Territorium, maatte straffes. J. Petersen fandt Vanskeligheder ved det foreslaaede Markeskjel, og frygtede for, at dette vilde give Anledning til vidtløftige Retssager. Ordføreren troede ikke, at dette Markeskjel vilde volde større Vanskeligheder end andre i den bestaaende Lovgivning, f. Ex. at fremmede ikke maatte fiske indenfor en vis Grænse, $\frac{1}{4}$ Mil fra Land, eller at der ikke maatte skydes inden $\frac{1}{4}$ Mil fra et Fuglebjerg, og disse Bestemmelser havde ikke givet Anledning til megen Trætte. J. Petersen var vis paa, at Søterritorialretten ofte var krænk, uden at det var blevet paataalt; angaaende Skydning ved Fuglebjerge havde der været altfor mange Retssager. Rasmussen vidste, at Krænkelser af Territorialretten oftere vare paataalte i Amtmand Holtens Tid. Den saakaldte Midtstrømslinje vilde ofte være vanskelig at bestemme, og Ud-

trykket kunde næppe bruges, hvor der ingen Strøm er; f. Ex. i Sundet mellem Strømsø og Østerø. Man maatte i saadanne Tilfælde haabe, at Indbyggerne paa begge Sider vilde kunne enes om en fælles Vedtægt.

Derefter drøftedes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling. Ordføreren anbefalede Sagens videre Fremme. Djurhuus havde ikke været til Stede ved 1ste Behandling og var des værre ikke inde i den danske Fiskerilov; men vilde dog henlede Opmærksomheden paa, at Islænderne for nogle Aar siden vilde have en Fiskerilov gennemført, og at Lagtinget den Gang havde henvendt sig til Regeringen med Anmodning om, at Loven ikke maatte blive sanktioneret, hvad den heller ikke blev. Naar vi nu selv gave os til at lave en saadan Lov, kunde dette mulig blive et kraftigt Argument for Islænderne, hvorved de maaske snart vilde kunne gjøre det af med Færingernes Fiskeri under Island. Selv bortset herfra var Taleren dog i Tvivl om, hvorvidt Vedtægterne vilde være heldige for Færøernes Vedkommende. Effersø: Allerede ved Sagens 1ste Behandling blev det fremhævet, at et saadant Lovforslag kunde faa Indvirkning paa Færingernes Fiskeri under Island; men Grunden til, at den islandske Lov ikke blev stadfæstet, var, at den tilsigtede at hindre andre danske Undersaatters Fiskeri ved Island. Her havde man tvært imod villet give alle danske Undersaatter lige Ret. Ordføreren fremhævede, at siden Lagtinget indgav sin Indstilling om Islandsfiskeriet, var der foregaaet en væsentlig Forandring i Stillingen ved Fremkomsten af den danske Fiskerilov. Vi kunde ikke lige over for den danske Lovgivning opkaste os til Autoritet og paastaa, at det var urigtigt, at ikke enhver skulde have Frihed til at bruge de Redskaber, han finder for godt. Den Bestemmelse, at de nærmest boende ikke maatte favoriseres, var det kraftigste Argument imod Islændernes Fordringer. O. Jacobsen kunde ikke slutte sig til Forslaget. At der blev gjort et Forsøg paa Suderø, havde han i og for sig ikke noget imod, hvis det lod sig gjøre uden at der blev Tale om Vedtægter for de andre Distrikter. Man havde anført, at Linerne vare for kostbare at anskaffe, og saa foreslog man, at et Baadsmandskab skulde kunne idømmes en Bøde af 400 Kr. foruden Tab af Linen, som kunde anslaaes til 200 Kr. Ordføreren mente, at Lovens højeste Straf kun vilde blive anvendt paa velhavende

Folk, som ligefrem trodsede de bestaaende Bestemmelser. Loven vilde vist vise sig heldig, og naar man først havde faaet Vedtægter for Suders, vilde de andre Distrikter nok komme med.

Forslaget om Sagens Overgang til 3dje Behandling vedtoges enst. med 14 Stemmer.

Den 5te September fremlagdes saalydende motiverede Ændringsforslag fra Djurhuus:

Motiveret Ændringsforslag

til

Sagen vedkommende Afskaffelse af Langlinefiskeriet

(Forslag til Lov om Fiskeri paa Færøerne).

Gaaende ud fra, at en Fiskerilov er af saa stor og indgribende Betydning, at der behøves længere Betænkningstid, end i Aar er levnet, for at fatte en saa bestemt Mening om Spørgsmaalet, at man kan give sin Stemme til Lovforslaget, samt fra, at man ogsaa maa ønske at kunne høre flere forstandige og fiskerikyndige Mænds Udtalelser om Nødvendigheden eller Ikke-Nødvendigheden af en saadan Lov, er det, at jeg tillader mig at fremkomme med nedenstaaende Ændringsforslag, hvortil jeg finder saa meget mere Anledning, som der under 2den Behandling fremkom et Ændringsforslag, som syntes at have nogen Sterning for sig. Dette Ændringsforslag siger, rigtignok med andre Ord, saa vidt jeg kan skjønne, at Loven foreløbig kun skal gjælde for Suders. Om man end ser bort fra Sagens Vigtighed, mener jeg det vil se noget aparte ud, at vi gøre Forslag til en Fiskerilov, som kun skal gjælde for Suders! Enhver udenforstaaende maa der ved let faa det Indtryk, at der maa være

en Hage ved Loven, siden man ikke tør gøre Forslaget saaledes, at det kan gjælde for alle Øerne, som leve og fiske under de samme Kaar og Forhold. Da Andragendet, som i Aar er til Behandling kun er underskrevet af en liden Del af Fiskerbefolkningen, kunde det være af Interesse at høre den øvrige Del. Dette antager jeg bedst kan ske ved, at samtlige Forstanderskaber anmodes om, efter at først de enkelte Forstandere have holdt Sogne- eller Bygdemøder, at afgive deres Erklæring over det fremlagte og behandlede Lovforslag, saaledes som det ved 3dje Behandling mulig bliver vedtaget i Tinget.

Saaledes som jeg ved Sagens 2den Behandling tillod mig at udtale, har jeg ogsaa Betænkkeligheder ved Loven paa Grund af det af Lagtinget for nogle Aar siden foretagne Skridt imod den af Islands Alting vedtagne Territorial- og Vedtægtslov, vedkommende Fiskeriet under Island.

I Henhold til det anførte foreslaas, efter at 3dje Behandling er tilendebragt, følgende

Ændringsforslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtet anmodes om, ved Fremsendelse af den behandlede Fiskerilov, bilagt med de i Aar og i Fjor til Tinget indkomne Andragender, at indhente samtlige Forstanderskabers Erklæring, saaledes at disse først afgives, efter at de enkelte Forstandere have afholdt Sogne- eller Bygdemøde.

Lagtinget, den 5te Septbr. 1888.

J. C. Djurhuus.

Den 7de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Udvalget:

Ændringsforslag

til

Udvalgets Forslag til Lov om Fiskeriet paa Færøerne.

ad § 4:

Ændringen fremkommer for at hindre, at Vedtægter blive træfne, hvorved Brugen af Bundgarn til Sejfangst forbydes for saaledes at sikre Landejerne Sejfangsten ved Landdragning af Nót.

til § 4:

Mellem Indretning m. m. og Ordet «samt» i første Stykke sættes:

— dog kan Brugen af Bundgarn til Sejfangst ikke forbydes —

§ 5 udgaar.

ad § 6.

Da Befolkningen i Sydstrømø i Reglen ikke driver Fiskeri i samme Farvand som Befolkningen i Nordstrømø, og noget lignende, finder Sted i Nord-Østerø og Syd-Østerø, vil det være hensigtsmæssigt at dele disse Sysler og inddele Øerne i Distrikter. Da begge Distrikters Beboere fiske i Sundet mellem Distrikterne, er det rettest, at Vedtægt i saa Henseende for at være bindende bliver tiltraadt af begge Parter.

til § 6.

Sens Rækkefølge forandres til § 5 og dens første Stykke affattes i to Dele, saaledes:

Med Hensyn til Fiskeriet paa Søterritoriet ud for de aabne Kyster deles Øerne i følgende 8 Distrikter:

1. Nordøernes Syssel.
2. Ejde, Funding, Andefjord og Fuglefjord Sogne i Østerø.
3. Næs, Sjø og Gæte Sogne i Østerø.
4. Sydstrømø Præstegjæld.
5. Nordstrømø Præstegjæld.
6. Vaagø Syssel.
7. Sandø Syssel.
8. Suderø Syssel.

Foruden de i § 2 omhandlede Vedtægter kan der, naar Flertallet af Fiskerne i et af de ovennævnte Distrikter ønsker det, for at værne om Haandlinefiskeriet, ved dertil oprettede særlige Vedtægter, træffes Bestemmelse om, hvilke Redskaber der enten til visse Tider eller hele Aaret ikke maa benyttes ved Fiskeriet paa Søterritoriet ud for de aabne Kyster ved Distriktet. Med Hensyn til Sundet, der adskille 2 Distrikter, gjælder en i det ene Distrikt truffen Vedtægt ikke, uden at Forslaget til den ved Grandestrævne er bleven tiltraadt af Flertallet af Fiskerne i det andet Distrikt.

til § 7.

Rækkefølgen forandres til § 6.

Tallet «6» i første Linje forandres til Tallet: 5.

Ny § 7.

I Tvivlsmaalstilfælde afgjøres det af Lagtinget;

1. Hvorvidt et Vand henhører til dem, paa hvilke Reglerne i §§ 2-4 skulle finde Anvendelse.
2. Hvorvidt et Vand kan betragtes som hørende til et Sund, der adskiller 2 Distrikter.
3. Hvorvidt et Vand henhører til et af de i § 5 omhandlede Distrikter.

til § 9.

«1ste December til 1ste Februar» forandres til:

1ste Oktober til 1ste Januar.

I Slutningen af Paragrafen tilføjes: eller andet lignende nødvendigt Øjemed.

til § 10.

Tallet «6» forandres til Tallet: 5.

ad § 11.

Ændringen fremkommer, før at Straffebestemmelserne i nærværende Lov ikke skulle komme i Strid med Bestemmelserne i Lov af 23de April 1881.

til § 11.

I Spidsen af Sen sættes:

Overtrædelse af denne Lovs § 1 straffes med Bøder fra 20 til 400 Kr. (jfr. Lov om fremmedes Fiskeri under Færgerne af 23de April 1881 § 1).

I øvrigt skal

Thorshavn, den 6te September 1888.

J. H. Schrøter.

O. P. Effersø.

S. J. Rasmussen.

Samme Dag (7de Septbr.) foretoges Sagens 3dje Behandling.

Isaksen tog sit Ændringsforslag til en ny § 8 tilbage.

§ 1 oplæstes af Ordføreren. Z. Nielsen havde i og for sig ikke noget at indvende imod denne §, men var i det hele betænkelig med Hensyn til de i det følgende omhandlede Vedtægter. Vedtægterne kunde, selv om de saa meget uskyldige ud, komme til at hindre andre Statsborgere i at drive Fiskeri, ligesom Islænderne vilde kunne hindre Færingerne fra at drive Fiskeri under Island ved saadanne Vedtægter, som tilsyneladende kun gik ud paa at beskytte Fiskeriet. Taleren mente saaledes, at man kunde komme til at gjøre Landet en Bjørnetjeneste ved at lægge unødvendige Baand paa den fri Næring. Ordføreren hævdede, at efter Lovforslaget maatte Vedtægterne ikke favorisere de nærmest boende paa de fjærnere boendes Bekostning. Man vilde ikke forbyde et forstandigt Fiskeri, men kun fastsætte Begrænsninger for det hensynsløse Fiskeri; det vilde være beklageligt, om Andragerne ikke maatte faa Lov til at anstille et Forsøg med Langlinernes Afskaffelse ved Suders. Z. Nielsen hævdede, at om alle tilsyneladende havde lige Ret, kunde nogle særlig fortrædiges; naar f. Ex. Islænderne forbød Linefiskeri paa en Tid af Aaret, hvor de ikke selv havde Lejlighed til at fiske, gjaldt Forbudet vel alle, men det ramte nærmest Færingerne. For saa vidt Forslaget forbød Fiskeri med «Trawl», kunde det være heldigt; ligeledes kunde det være nødvendigt at frede om Laxefiskeriet; men her var Forslaget næppe heldigt. Effersø fandt det heldigt, at Flertallet af Fiskerne skulde kunne hindre enkelte ildesindede eller rovbegjærlige Mennesker i at ødelægge vor vigtigste Indtægtskilde. Ord-

føreren mente, at Vedtægter, der forbød Fiskeri til visse Tider af Aaret, vilde være ulovlige og derfor ikke vilde blive approberede. Efter yderligere Bemærkninger af Effersø og Z. Nielsen vedtoges § 1 enst. med 16 Stemmer.

§ 2 oplæstes af Ordføreren. Z. Nielsen kunde ikke indse, at en Vedtægt efter dette Forslag blev ulovlig, fordi den forbød visse Slags Fiskeri paa en Fjord, naar Forbudet gjaldt alle. Paa mange Fjorde vilde langt flere kunne komme til at fiske end de, der fik Indflydelse paa Vedtægternes Affattelse. Naar Andragerne ønskede at kunne forbyde Langlinefiskeri, kunde Taleren, skjønt han i mange Aar havde drevet Fiskeri, ikke indse, at det var skadeligere at dræbe et vist Antal Fisk med Langline end med Haandsnøre. Man havde en Gang tidligere talt om at forbyde Brugen af Trækkevaad med smaa Masker; men herimod blev gjort gjældende, at man burde have Lov til at fange «Murt» til Husholdningsbrug. I Danmark havde man nok Lov til at bruge smaa maskede Net for at forsyne sig med Agn. Skulde man komme til at foretage kunstig Fiskeavl, vilde det blive nødvendigt at forbyde Fiskeri paa disse Fjorde. Ordføreren var sikker paa, at dersom Islænderne vedtog et Lovforslag som dette, vilde de strax faa det stadfæstet, enten vi havde denne Lov eller ikke, da de havde den danske Lov at beraabe sig paa. Iagtinget vilde ikke kunne approbere ulovlige Vedtægter; men naar Beboerne ved en Fjord vilde paalægge sig selv Baand for at forøge Fiskemængden, var det uretfærdigt, at udenforboende skulde komme med deres Langliner og drive Rovdrift. Naar Z. Nielsen ikke fandt det skadeligere at dræbe Fisk med Langline end med Haandsnøre, kunde man sige det samme om «Trawl», som Nielsen dog vilde have for-

budt. Poulsen mente, at fordi en Vedtægt gav alle lige Ret, kunde den dog særlig skade nogle enkelte. Hvis saaledes Flertallet af Beboerne i Fuding og Andefjord Sogne, for at fornere Fiskebestanden i Fudingfjord, fandt paa at forbyde Fiskeri paa denne Fjord i Vaartiden, da man sædvanlig roede langt ud paa Havet, vilde en saadan Vedtægt se meget uskyldig ud; men alligevel vilde Beboerne i Fudingbott, som, fordi de vare saa faatallige, ikke kunde ro ud paa Havet, blive hindrede i at drive Fiskeri. Lignende Forhold kunde man ogsaa tænke sig andre Steder. Z. Nielsen mente, at selv om Vedtægterne skulde approberes af Lagtinget, kunde de dog komme til at indeholde Bestemmelser, ved hvilke Tredjemands Ret blev krænk. Ordføreren mente, at naar nogen troede sin Ret krænk ved en foreslaet Vedtægt, vilde han gjøre sine Grunde herfor gjældende hos Lagtinget, som saa vilde nægte Approbation. Paa de Steder, hvor Stemningen var imod Vedtægter, vilde saadanne ikke komme i Stand; men dette burde dog ikke hindre andre fra at faa Vedtægter. Man maatte huske paa, at Vedtægterne ikke kom i Stand, uden at Flertallet af Fiskerne var enige om at faa dem; dernæst skulde de affattes af nogle udvalgte Mænd og endelig approberes af Lagtinget. Rasmussen kunde ikke anføre noget Bevis for, at Langliner ere skadelige for Fiskeri; men derimod ere de skadelige for de fattige Fiskere, som ikke have Raad til at skaffe sig dem, men maa sætte sig i Gjæld derfor, saa det til sidst vilde komme til at blive Rigmændene, der dreve Fiskeri ved Hjælp af de mindre bemidlede, der saaledes maatte blive hines Tjenere. Efter en kort Bemærkning af Poulsen vedtoges § 2 enst. med 11 Stemmer.

§ 3 oplæstes af Ordføreren. Z. Nielsen fandt det uheldigt, at Forandringer i eller Ophævelse af Vedtægterne skulde gennemløbe alle de mange Stadier, som vare foreskrevne for Vedtagelsen. Ister over de valgberettigede Fiskere vilde være nødvendige, da det ikke var givet, at Forstanderskaberne altid vare til Stede ved Valgene. Trawlfiskeri var anerkjendt for at være skadeligt ved at forstyrre Bunden, hvilket næppe kunde siges om Langlinerne. Hvorvidt Langlinefiskeriet ikke kan betale sig lige saa godt som Haandsnørefiskeriet, burde man overlade til den enkelte Fisker at bedømme. Hidtil havde det ikke været umuligt for Fiskerne at skaffe de nødvendige Liner. Poulsen mente, det vilde

være heldigst, om Lagtinget kunde have Myndighed til selvstændig at ophæve Vedtægter, som det ansaa for uheldige. Efter en kort Bemærkning af Rasmussen udtalte Ordføreren, at dette formentlig vilde være en altfor stor Magt at give Lagtinget; den danske Lov havde ikke en Gang givet Ministeren en saadan Myndighed. En Vedtægt vilde kunne ophæves i løbet af højst et Par Aar, medens det ofte varede en 10—12 Aar at faa en Lov forandret. Angaaende Langlinernes Skadelighed kunde man have lige saa gode Erfaringer paa Suderø som paa Vaagø. Alt tydede paa, at Langlinefiskeriet snart vilde blive drevet af lejede Folk for Kapitalisternes Regning. Den fattigere Del af Befolkningen maatte tage sine Langliner paa Kredit hos Kjøbmændene, og undertiden kunde den ikke en Gang faa dem paa Kredit. O. Jacobsen mente, at Langlinerne ikke forstyrrede Fiskeri mere end Haandsnøre, da Linerne ofte blive liggende paa samme Sted, medens man med Snørerne drev med Strømmen. Taleren kjendte ikke til, at Linerne havde bragt Folk i Armod; forøvrigt kunde man ikke hindre Folk i at stifte Gjæld, selv om de brugte Haandsnøre. Han var enig med Z. Nielsen og haabede, at Tinget vilde betænke sig to Gange, inden det gik ind paa det foreliggende Forslag. Z. Nielsen mente, at for saa vidt Linerne vare anerkjendte som et bedre Redskab end Snørerne, vilde de netop sætte Fiskeren i Stand til at betale sin Gjæld. En ugrundet Frygt for, at Linebruget kunde blive til Fabrikdrift, burde ikke være Motiv til dets Afskaffelse. Man fandt da heller ikke paa at afskaffe Fabrikdrift, fordi nogle ved Hjælp af hensigtsmæssige Maskiner kunde fortjene mere end andre fortjente ved Haandarbejde, hvortil Ordføreren bemærkede, at der kunde være Spørgsmaal om, hvorvidt Fabrikdriften i det hele havde været nogen Velsignelse for Menneskeheden. I øvrigt gik Loven ikke ud paa at forbyde Langlinefiskeriet, men kun paa at hindre den enkelte fra at ødelægge Fiskeriet til Skade for sig selv og andre. Taleren var overbevist om, at Forslaget før eller senere vilde gaa igjennem; man vilde blive nødt til at vedtage det, naar det viste sig, at Fiskeriet var ved at høre op. Rasmussen mente, at Z. Nielsen, heller end at modarbejde hele Loven, burde have stillet Ændringsforslag til at rette de mindre heldige Bestemmelser. Efferø spurgte, om O. Jacobsen vilde være tilfreds med, at enkelte Rigmænd sendte Trawldampere her op, som

rensede Farvandet for Fisk, hvad man nu ikke vilde kunne forhindre. Selv om Forslaget ikke indeholdt andet end Forbud herimod, vilde meget være vundet ved at vedtage det. J. Petersen troede ikke, at Linerne ødclagde Fisken. Naar der, i den Tid man brugte Haandsnøre, var megen Fisk, dræbte man saa mange som Baaden kunde føre, og flere dræbte man heller ikke nu, man brugte Line. Naar man paastod, at man ikke kunde fiske med Haandsnøre, hvor der var fisket med Line, da havde det samme ogsaa vist sig ved Brugen af Haandsnøre, at Fisken til sidst slap op. Det var godt nok, at Fiskerne selv skulde affatte Vedtægterne; men man vilde vanskelig kunne forhindre, at andre kom til at lide derved, ligesom Taleren heller ikke kunde frigjøre sig for den Tanke, at naar man her forbød Langliner, vilde Islænderne ogsaa gøre det for at hindre Færingernes Fiskeri paa Fjordene der. Efter nogle yderligere Bemærkninger af Ordføreren, Effersø, O. Jacobsen og J. Petersen vedtoges § 3 enstemmig med 11 St.

§ 4 oplæstes af Ordføreren. Djurhuus kunde ikke blive klog paa, hvad Forslaget tilsigtede ved Bestemmelserne om Forholdet mellem Fiskeri og Sejlads, samt om Overholdelse af Orden ved Fiskeriet. Norske Løvs Bestemmelser herom gjaldt endnu, og Forslaget indeholdt ikke noget om deres Ophævelse. Ordføreren havde tænkt sig Bestemmelserne om Sejladsen anvendelige paa Skibe, som laa opankrede, hvor Nøtkast foregaar. Norske Løvs Bestemmelser maatte gjælde, for saa vidt de ikke stode i Strid med denne Lov eller Vedtægterne. Isaksen fremhævede Norske Løvs Bestemmelse om, at ingen maa gøre anden Forhindring i det Fiskeri, han haver haft fra Alders Tid. I Henhold hertil vilde det kunne gjøres gjældende, at Sænkenøten kunde hindre Thorshavnernes ældgamle Nøtfiskeri. Ordføreren beklagede, at denne Ytring ikke var fremkommen tidligere. Kunde Sænkenøt hindre Nøtkast, burde den kunne forbydes. Efter en kort Bemærkning af O. Jacobsen takkede Poulsen Udvalget for, at det ved Ændringsforslaget havde taget Hensyn til hans Udtalelser ved 2den Behandling. Bestemmelsen i den danske Lov angaaende Forholdet mellem Fiskeri og Sejlads sigtede formentlig til, at Skibe kunde sejle igjennem udsatte Garn; om den kunde anvendes paa opankrede Skibe, fandt han meget tvivlsomt. Udvalget tog Ændringsforslaget tilbage. For-

slaget gjenoptoges af Poulsen. Efter en kort Bemærkning af Isaksen sattes Ændringsforslaget under Afstemning, men forkastedes med 8 St. mod 7, hvorefter § 4 enst. vedtoges med 10 St.

§ 5. Ændringsforslaget vedtoges enst. med 15 St., hvorefter § en bortfaldt.

§ 6 (nu § 5). Ordføreren oplæste og anbefalede Ændringsforslaget. O. Jacobsen var ikke tilfreds med denne §, fordi han mente, at et ligeberettiget Mindretal kunde blive forurettet ved Flertallets Vedtagelser. Poulsen beklagede, at Ændringsforslagene vare saa sent fremkomne, at der ikke havde været Tid til nøjere at overveje dem. Ordføreren indrømmede, at der mulig kunde være Grund til at udsætte Sagen. O. Jacobsen var altfor urimelig; naar Fiskerne paa Vaagø, Flertallet af Fiskerne paa Nordstrøms samt Lagtinget samstemmede om Gavnigheden af en Vedtægt for Sundet mellem Nordstrøm og Vaagø, maatte Kvivigsmænd finde sig deri, selv om de vare af en anden Mening. Djurhuus mente, at denne § oversat paa Islandsk vilde være et ypperligt Middel til at forpurre Færingernes Fiskeri paa de islandske Fjorde. Taleren troede ikke, at Langlinerne i og for sig vare skadelige, naar der ikke brugtes for smaa Kroge; derimod kunde der næppe være nogen Skade i at hindre, at ganske smaa værdiløse «Smaafisk» i Tusendvis angles op. J. Petersen mente, at Distriktsinddelingen selv efter Ændringsforslaget var mindre heldig. At saa betydelige Ændringsforslag fremkom paa dette Stadium, var Bevis for, at Sagen ikke var moden. Ordføreren mente, at Lagtinget ikke plejede at forsynde sig ved at vedtage umodne Forslag; de plejede snarere at blive overmodne. Man maatte huske paa, at Vedtægterne vilde have lange Veje at gaa, inden de kom til at virke, og de maatte ikke begunstige de nærmest boende. Det var dette sidste, de islandske Vedtægter havde gjort, og som man her havde anket over. I øvrigt kunde Islænderne faa Vedtægter, og da det samme Princip var fastslaaet ved det danske Fiskeri, kunde Lagtinget ikke vente at blive betragtet som den eneste sagkyndige Myndighed paa dette Omraade. Z. Nielsen var ikke paa det rene med, hvorledes man skulde begrænse den Del af Havet, som hørte til hvert Distrikt, og om Vedtægterne skulde gjælde for Ikke-Færing, som fiske paa Sætorratoriet. Rasmussen indrømmede, at Kollefjord og Thorsvig burde høre til Sydstrøm. Isaksen be-

budede Ændringsforslag, hvorpaa Formanden udsatte Forhandlingen til et følgende Møde.

Den 8de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag:

Underændringsforslag

til

Udvalgets Ændringsforslag til sammes Forslag til Lov om Fiskeri paa Færøerne.

ad § 6 (§ 5).

I Stedet for Udvalgets Distriktsinddeling sættes:

Principalt følgende 10 Distrikter:

1. Norderøernes Syssel.
2. Fuglefjord, Andefjord og Funding Sogne fra Gøtenæsgjov til Riftangen i Østerø.
3. Ejde Sogn fra Næs til Breidå i Østerø.
4. Næs, Sjøv og Gøte Sogne fra Breidå til Gøtenæsgjov i Østerø.
5. Fra Kirkebønes til Toftedalsøre paa Strøme samt Nolsø.
6. Fra Toftedalsøre nord om Strømen til Igilsnæs.
7. Fra Igilsnæs til Kirkebønes paa Strøme samt Hestø og Kolter.
8. Vaagø Syssel.
9. Sandø Syssel.
10. Suderø Syssel.

Subsidiært følgende 8 Distrikter:

1. Norderøernes Syssel.
2. Ejde, Funding, Andefjord og Fuglefjord Sogne paa Østerø.
3. Næs, Sjøv og Gøte Sogne paa Østerø.
4. Sydstrøms Præstegjæld og Kollefjord Sogn af Nordstrøms Præstegjæld.
5. Kvalvig, Haldersvig, Saxen, Vestmanhavn og Kvivig Sogne i Nordstrøms Præstegjæld.
6. Vaagø Syssel.
7. Sandø Syssel.
8. Suderø Syssel.

Thorshavn, den 7de Septbr. 1888.

Dione Isaksen. Joen Poulsen.

Ændringsforslag

til

Forslag til Lov om Fiskeri paa Færøerne.

ad § 9.

Efter §ens 1ste Stykke tilføjes:

«Fiskeri med Garn paa disse Steder forbydes hele Aaret igjennem, ligesom det forbydes at sætte Garn ud for Aamundingerne i Tiden fra 1ste Oktober til 1ste Januar.»

Thorshavn, den 7de Septbr. 1888.

P. Petersen.

Samme Dag (8de Septbr.) fortsattes Behandlingen. Poulsen refererede Underændringsforslaget. Rasmussen kunde ikke forstaa, hvorfor der mellem Ejde og Gjov skulde være et «neutralt» Farvand. Ordføreren mente, at de mange smaa Distrikter maasko vare Lovens svageste Punkt, da der saaledes kunde komme til at gjælde forskellige Bestemmelser for de forskellige Steder, hvilket navnlig kunde være uheldigt for udenfor Færøerne boende danske Undersaatter, der vilde fiske paa Søterritoriet. O. Joensen mente, at Kollefjord burde høre til Sydstrøms-Distriktet. Poulsen vilde angaaende det saakaldte «neutralt» Sted nord for Østerø bemærke, at man ved at sætte Grænsen ved Skjellet mellem Ejdes og Fundings Sogne kom til at skære en Fiskeplads, der benyttedes af begge Parter, og at saaledes f. Ex. et Forbud mod Line i det ene Distrikt ogsaa vilde hindre de andre fra at bruge Line paa den anden Side af Skjellet. Nu derimod vilde begge Parter kunne bruge denne Plads uden at generes af hinandens Vedtægter. Isaksen var enig med Ordføreren i, at de smaa Vedtægter kunde virke forstyrrende. Et Spørgsmaal, som stod i Forbindelse med Vedtægterne, var, hvor langt Søterritoriet strækker sig. Efter en kort Bemærkning af Rasmussen konstaterede J. Petersen, om det ikke, for at undgaa Uenighed, var bedst, at alle Øerne, maasko med Undtagelse af Suderø, udgjorde ét Distrikt. Efter korte Bemærkninger af Ordføreren og J. Petersen udtalte Rasmussen, at Grænseskjel netop vare for at hindre Uenighed. J. Danielsen kunde ikke forstaa, hvorfor Kollefjords Beboere, som sjælden eller aldrig kom vesten for Kolter, skulde have Indflydelse paa Vedtægter for dette Farvand, medens Skopens Beboere, som idelig fiskede her, ikke fik nogen Indflydelse paa dem. Efter yderligere Bemærkninger af Poulsen, O. Jacobsen, Ordføreren, M. Danielsen og Effersø skredes til Afstemning.

Poulsens og Isaksens principale Underændringsforslag forkastedes

med 10 St. mod 2, hvorefter sammes subsidære Forslag vedtoges med 10 St. mod 1.

Udvalgets Ændringsforslag til § 6, 1ste Stykke, vedtoges saaledes ændret enst. med 10 St.

§ 6 2det Stykke i Udvalgets Forslag vedtoges enst. med 12 St., hvorefter endelig § 6 i det hele saaledes ændret enst. vedtoges med 12 St.

§ 7 i Udvalgets oprindelige Forslag (nu § 6) vedtoges uden Diskussion enst. med 10 St.

Ny § 7 i Udvalgets Ændringsforslag vedtoges ligeledes uden Diskussion enst. med 10 St.

§ 8 gav heller ikke Anledning til Diskussion og vedtoges enst. med 13 St.

§ 9. P. Petersen anbefalede sit Ændringsforslag. I en Elv ved hans Hjembygd fandtes der tidligere Masser af store Laxørreder («Ejir»); men da man senere begyndte at bruge «kunstigt» Agn til Havfiskeriet, slog man her ind paa den Vej, at fange «Småsyl» (Ørreder eller Koreller) til dette Brug; først medede man efter dem eller tog dem med Haanden, senere satte man smaa Garn i Elven og ødelagde derved «Småsylinir», hvilket atter havde til Følge, at de store Laxørreder nu ikke kom op i Elven, og selv om de kom op en Gang imellem, naar Elven var stærkt opsvulmet, varede deres Ophold kun et Par Dage, til Vandet atter sank. Dette var Grunden til, at han ønskede Forbud imod at bruge Garn, hvorimod man næppe gjorde nogen Skade ved at mede. M. Danielsen fandt Garnfiskeri saa vel i Elve som Indsøer skadeligt; men naar det blev forbudt, kunde man gjerne mede hele Aaret i Søerne, om det maaske var heldigt at forbyde Medning i Elvene i Legetiden. Hentze kunde i det væsentlige slutte sig til Ændringsforslaget; dog vidste han ikke, om det var nødvendigt at forbyde at fange de af ham ved 2den Behandling omtalte Ørreder, som om Foraaet kom op i «Sandvatn», med Nøt, da denne Fisk næppe leger i ferskt Vand. Ordføreren var i Tvivl om, hvorvidt Ændringsforslaget var heldigt. I den danske Lov gjordes der stadig Undtagelser med Hensyn til Fangst af Agn. Her vilde man særlig i Tiden fra 15de April til 15de Juli trænge til Ferskvandsfisk til Agn, og det vilde derfor være uheldigt at forbyde Brugen af Garn i denne Tid; thi det tog saa lang Tid at mede, at en Mand, der vilde paa Havfiskeri, ikke fik Tid til at fange Agn paa denne Maade. Hentze

havde ogsaa ved tidligere Behandlinger af Jagtloven hørt, hvor megen Vægt der blev lagt paa Fangst til Agn; men naar man ved hensynsløse Efterstræbelser havde ødelagt Fuglen eller her Fisker, hvad kunde det saa nytte at have Lov at fange til Agn? P. Petersen var enig med Hentze heri. M. Danielsen var vis paa, at en Tilladelse til at fange «Syl» til Agn vilde blive misbrugt. Hvis det tog for lang Tid at mede efter Agn den samme Dag, man vilde paa Fiskeri, kunde man mede i Forvejen og gemme Fiskene levende i en Dam. Z. Nielsen mente, at hvad man mest brugte til Agn, var «Gråsyl» (Bækørred?), og at man uden Skade vilde kunne fange disse paa Steder, hvor Laxørreden ikke kommer. Dog, dersom Linerne bleve afskaffede, behøvede man ikke meget Agn. Fredningstiden burde begynde med September Maaned. Efter yderligere Udtalelser af Effersø, M. Danielsen, Rasmussen, Ordføreren, P. Petersen og Hentze vedtoges Udvalgets Ændringsforslag til §ens 1ste Stykke enst. med 15 Stemmer. — P. Petersens Ændringsforslag vedtoges dernæst enst. med 13 St., hvorpaa §ens 1ste Stykke saaledes ændret enst. vedtoges med 15 St. — §ens 2det Stykke med Ændringsforslaget her til vedtoges enst. med 16 St.

Endelig vedtoges § 9 i det hele saaledes ændret enst. med 16 St.

§ 10. Provsten mente, at denne § var det svageste Punkt i hele Lovforslaget. Tilsynct var noget af det vigtigste; det var upraktisk at lægge det i Forstanderskabernes Hænder, da disse derved vilde komme i en skjøv Stilling til Befolkningen. Syssemanden kunde heller ikke være overalt; derfor vilde det være nødvendigt at faa andre Tilsynsmænd. Ordføreren troede ikke der var Grund til her at indføre et særligt Opsyn, som der var gjort i den danske Lov. Man maatte gaa ud fra, at de, der følte sig fornærmede, vilde anmelde Overtræderne, saaledes som f. Ex. var Tilfældet med Hensyn til Overtrædelser af Jagtloven. Effersø mente, at man mulig, som i Grandestævnelovforslaget foreslaaet, kunde gøre Stillingen som Opsynsmand til et Ombud. Efter nogle yderligere Bemærkninger mellem Ordføreren og Effersø vedtoges § 10 med den foreslaaede Ændring enst. med 11 St.

§ 11 vedtoges uden Diskussion enst. med 11 St.

Efter disse Vedtagelser er Forslaget saalydende:

Forslag til Lov
om
Fiskeri paa Færøerne.

§ 1.

Paa Soterritoriet ved Færøerne skal det med de i denne Lov fastsatte Begrænsninger staa enhver, der enten har Indfødsret eller har haft fast Ophold i det danske Monarki i mindst 2 Aar, frit for at drive Fiskeri overalt, hvor ingen særlig Ret til Fiskeriets Udøvelse er erhvervet.

Alle andre skal det være forbudt at drive Fiskeri paa nævnte Soterritorium, selv om det sker i Forening med danske Undersaatter.

§ 2.

For Fiskeriet i samtlige Fjorde, Vige eller andre lignende Indskæringer fra Havet kan der, naar Flertallet af de omboende Fiskere ønsker det, træffes særlige Vedtægter. Som omboende Fiskere betragtes den fiskeridrivende Befolkning i det eller de Sogne, hvortil Jorden ved Fjorden eller Vigen hører.

Naar Flertallet af Fiskerne i et Grandestævnedistrikt ønske saadanne Vedtægter truffet, have de at fremsætte skriftlig Begjæring derom til Sysselmanden. Efter forudgaaet Bekjendtgørelse derom i vedkommende Bygder, forelægger denne Sagen til Behandling paa det første Grandestævne, som afholdes i Bygderne. Sluttes Flertallet af de omboende Fiskere sig til Begjæringen, vil det videre fornødne være at iagttage.

§ 3.

Forslag til de i § 2 omhandlede Vedtægter affattes af stedlige Udvalg, bestaaende af et af Amtet fastsat Antal valgte Medlemmer. Med Hensyn til Valget af disse, deles Medlemsantallet i to Dele, af hvilke den ene Del er større end den anden, saaledes at den større Del vælges af den i Sagnet eller Sognene omkring det paagjældende Vand boende Fiskeribefolkning, og den mindre Del af det eller de tilgrænsende Kommunalforstandskaber, for Thorshavns Vedkommende af Kommunalbestyrelsen.

Valget af de Medlemmer af Udvalget, der vælges ved direkte Valg, ledes af den i Henhold til Lov af 28de Februar 1872 § 7 for hvert Sogn indsatte Valgbestyrelse; de nærmere Regler for Valgets Foretagelse fastsættes af Amtet.

Forinden Udvalget endelig vedtager sit Forslag i den Skikkelse, i hvilken det agter at indsende det til Lagtinget, skal Forslaget fremlægges til almindeligt Efter-syn i 14 Dage paa et Sted i hver af de paagjældende Bygder. Om Fremlæggelsen har Udvalget ved Kirkestævne at lade udgaa Bekjendtgørelse, ved hvilken alle i det paagjældende Fiskeri interesserede indvarsles til et Møde paa en i Bekjendtgørelsen nærmere angiven Dag efter Fremlæggelsesfristens Udløb for at forhandle om Forslaget. Over Forhandlingerne optages en Protokol, der tillige med det endelig vedtagne Forslag indsendes til Lagtinget, ved hvis Stadfastelse Forslaget faar Gyldighed som Vedtægt.

Forinden Sagen forelægges Lagtinget, skal Amtmanden indhente Betænkning fra Fiskerikontrolløren for Østifterne over Forslaget.

Paa samme Maade som ovenfor anført bliver der at forholde med Hensyn til Forandringer i Vedtægterne og Ophævelse af disse. Naar det maatte blive besluttet, at Vedtægten skal bortfalde, bliver den paa samme meddelte Stadfastelse at ophæve senest inden et Aar efter at Beslutningen blev tagen.

Som Fiskere betragtes de, som efter Kommunalbestyrelsens Skjøn drive Fiskeri enten som Hovederhverv eller væsentlig Blerhverv.

Udgifterne i Anledning af Vedtægternes Affattelse eller Forandring afholdes af Statskassen.

Exemplarer af de til enhver Tid gjældende Vedtægter skulle bero hos samtlige Sysselmænd og hos enhver Skydsskaffer i vedkommende Syssel saa vel som hos de i § 9 nævnte Tilsynsmænd.

§ 4.

Vedtægterne kunne indeholde de fornødne nærmere Regler om Tiden, hvori, og om Maaden, hvorpaa de forskellige Fiskerier maa drives, om hvilke Redskaber der maa bruges, om disses Indretning m. m., samt Bestemmelser til Ordning af Forholdet mellem Fiskeri og Sejls og om Ordens Overholdelse under Fiskeriet.

For de Fjorde, Vige o. s. v., hvori Laxræder eller Poreller leges, skal der end videre i Vedtægterne fastsættes en Fredningstid for disse Fisk af ikke kortere Varighed end i § 9 er bestemt.

§ 5.

Med Hensyn til Fiskeriet paa Soterritoriet ud for de aabne Kyster deles Øerne i følgende 8 Distrikter:

1. Norderøernes Syssel.
2. Ejde, Funding, Andeffjord og Fuglefjord Sogne paa Østerg.
3. Næs, Sjøv og Gøte Sogne paa Østerg.
4. Sydstrøms Præstegjæld og Kollefjord Sogn af Nordstrøms Præstegjæld.
5. Kvalvig, Haldersvig, Saxen, Vestmanhavn og Kvivig Sogne i Nordstrøms Præstegjæld.
6. Vaagø Syssel.
7. Sandø Syssel.
8. Suderø Syssel.

Foruden de i § 2 omhandlede Vedtægter kan der, naar Flertallet af Fiskerne i et af de ovennævnte Distrikter ønsker det, for at værne om Haandlinefiskeriet, ved dertil oprettede særlige Vedtægter, træffes Bestemmelse om, hvilke Redskaber der enten til visse Tider eller hele Aaret ikke maa benyttes ved Fiskeriet paa Soterritoriet ud for de aabne Kyster ved Distriktet. Med Hensyn til Sunde, der adskille 2 Distrikter, gjælder en i det ene Distrikt truffen Vedtægt ikke, uden at Forslaget til den ved Grandestævne er bleven tiltraadt af Flertallet af Fiskerne i det andet Distrikt.

Med Hensyn til Affattelsen, Stadfæstelsen, Forandring i og Ophævelsen af de i denne § omhandlede Vedtægter forholdes i et og alt paa samme Maade, som i § 3 foreskrevet.

§ 6.

De i Henhold til §§ 2 og 5 trufne særlige Vedtægter maa ikke hjemle de omboende Fiskere eller et Syssels Behoere nogen særlig Fiskerirettighed fremfor andre til det danske Monarki hørende Landsdeles Fiskere; i øvrigt ere Vedtægterne bindende for alle, som drive Fiskeri i det paagjældende Farvand, hvad enten de høre hjemme i Sysslet eller ere fremmede.

§ 7.

I Tvivismaalstilfælde afgjøres det af Lagtinget;

1. Hvorvidt et Vand henhører til dem, paa hvilke Reglerne i §§ 2—4 skulle finde Anvendelse.
2. Hvorvidt et Vand kan betragtes som hørende til et Sund, der adskiller 2 Distrikter.
3. Hvorvidt et Vand henhører til et af de i § 5 omhandlede Distrikter.

§ 8.

Fiskeri med Trawl paa Soterritoriet ved Færøerne er forbudt.

Bliver Justitsministeren opmærksom paa, at der fiskes med nyopfundne Redskaber, som kan anses for skadelige enten for Fiskeri i Almindelighed eller for andet lovhjemlet Fiskeri, kan han udstede Forbud mod Brugen af saadanne Redskaber; men Spørgsmaalet bliver hurtigst muligt at søge ordnet ved Lov.

§ 9.

I Søer, Aaer og Bække skal det, for saa vidt Fangsten ikke bevislig sker alene for at forsyne Udklækningsanstalter med befrugtet Rogn eller i videnskabeligt Øjemed, fremtidig være forbudt paa nogen som helst Maade at fiske efter Laxørreder eller Forreller i Tiden fra 1ste Oktober til 1ste Januar. Fiskeri med Garn paa disse Steder forbydes hele Aaret igjennem, ligesom det forbydes at sætte Garn ud for Aamundingerne i Tiden fra 1ste Oktober til 1ste Januar.

Hvor disse Fisk have deres Tilhold i Aaer eller Bække, forbydes det saa vel Lodsejerne som andre at beskadige Aabredde eller bortgrave den saaledes, at Fiskenes Skjulesteder eller Legepladser derved forstyrres. Denne Bestemmelse kommer dog ikke til Anvendelse, hvor rette vedkommende bortgraver Aabredde for at bortlede skadeligt Vand fra Jorderne eller i andet nødvendigt Øjemed.

§ 10.

Tilsynet med Overholdelsen af de foranstaaende Bestemmelser samt med Overholdelsen af de i Henhold til §§ 2 og 5 trufne Vedtægter paahviler foruden Politiværgigheden tillige samtlige Medlemmer af vedkommende Kommunalforstanderskaber og Sognekommisioner.

§ 11.

Overtrædelse af denne Lovs § 1 straffes med Bøder fra 20 til 400 Kr. (jfr. Lov om Fremmedes Fiskeri under Værgerne af 23de April 1881 § 1). I øvrigt skal Overtrædelse af de i denne Lov givne Forskrifter samt af Bestemmelserne i de i Henhold til samme udfærdigede Vedtægter, straffes, for saa vidt ikke Gjerningen efter sin Beskaffenhed modfører højere Straf, med Bøder fra 10 til 400 Kr. Bøderne tilfalde Færø Amts Fattigkasse. De ulovlig benyttede Fiskeredskaber, samt den med disse erhvervede Fangst, bliver derhos at konfiskeres og bortselges til Fordel for fornævnte Kasse.

Overtrædelserne paatales af det offentlige og forfølges som offentlige Politisager.

Efter den 15vise Behandling af Lovforslaget sættes Djurhuus's Ændringsforslag under Forhandling.

Ordføreren foreslog at udsætte Sagen, for at Lovforslaget, som det nu var vedtaget, maatte foreligge trykt inden man tog Bestemmelse om, hvorvidt Sagen skulde udsættes eller ikke. Formanden vilde først sætte Ændringsforslaget under Afstemning og, hvis det blev forkastet, udsætte Afstemningen over det samlede Lovforslag indtil dette forelaa trykt eller afskrevet. Under den følgende Diskussion udtalte flere Medlemmer, at Forslaget ikke var modent til endelig Vedtagelse. Som mindre heldige Punkter fremhævedes: Di-

striksinddelingen, Valgmaaden og Tilsynet, Udtrykket «fremmede», «Fjorde og Vige, hvor Foreller lege», i det de ikke lege i Saltvand, hvorhos adskillige Talere fandt det heldigst at faa nærmere Besked om Befolkningens Mening, ved at sende Forslaget omkring i Bygderne; men for at dette kunde ske betids, ønskedes Forslaget trykt strax, hvorimod andre mente, at man kunde tage Særtryk af Lagtingsberetningen.

Djurhuus's motiverede Ændringsforslag vedtoges med 14 St. mod 3 og var saaledes Ordføreren's ovennævnte Forslag bortfaldet og Sagen udsat til næste Aar.

IV. Andragender om Foranstaltninger imod Misbrug af spirituøse Drikke og om Læsteafgiftens Afløsning.

Den 7de Avgust fremlagdes saalydende Skrivelse fra Bestyrelsen for Thorshavns Totalafholdsforening:

Ved hermed til Lagtingets gunstige Omsorg at indsende vedlagte, i 16 Afskrifter indeholdte, af over 1200 af Færøernes mandlige Befolkning fra 18 Aars Alderen underskrevne Andragende om Forbud mod Indførsel her til Færøerne af spirituøse Drikke, tillade undertegnede at udtale som vort Haab, at det høje Ting, i Betragtning af Sagens store Vigtighed, der maa anses som en af Øernes største Velfærdssager, gjør alt, hvad der er samme muligt, til at fremme det ansøgte.

Skulde Lagtinget imidlertid komme til det Resultat, at samme ikke vil kunne fremme Sagen saaledes som ansøgt, tillade vi undertegnede os i saa Fald at bede det ærede Ting om da at ville tage Initiativ til Forholdsregler, hvorved det store Forbrug af stærke Drikke, bayersk Øl iberegnet, kan formindskes, enten ved en høj Skat eller Told paa alle spirituøse Drikke eller om muligt Anvendelse af Gøteborgs Systemet i saa Henseende.

For om muligt end yderligere at kunne formindske de ulykkelige Følger af Drikkeriet tillade vi os eventuelt (o: for saa vidt det ansøgte Forbud mod Indførsel af de omhandlede Drikke ikke opnaaes) at andrage hos det høje Ting om, at samme maatte ville udvirke:

- 1) Lov om, at den Kredit, der gives for spirituøse eller berusende Drikke, ikke skal kunne indtales ad Rettens Vej;
- 2) Bestemmelser bl. a. om, at hos de med Bevilling til Brændevinshandel forsynede Handlende maa Udsalg af Brændevin, Vin og anden spirituøs Drik aldeles ikke finde Sted i Tiden fra Lørdag Efterm. Kl. 4 til Mandag Form. Kl. 10 og i den øvrige Tid kun finde Sted fra Kl. 10 Form. til Kl. 7 Aften, og at Udskjænkningssvæsenet i det hele taget nærmere maatte reguleres.

Thorshavn, den 5te Avgust 1888.

Ærbødigst

C. C. Danielsen. Dione Iskaksen.
Ole Mortensen. Elieser Andreasen.
H. N. Jacobsen.

Undertegnede, der ikke kan slutte mig til det i Begyndelsen af ovenstaaende Skrivelse omtalte Andragende, anbefaler derimod paa det varmeste til det ærede Ting de ovenfor omtalte subsidiaire Forholdsregler, navnlig Indførelsen af det saakaldte Göteborg-System.

Sandegjærde, den 3te Avgust 1888.

Chr. A. Hansen,

Sognepræst til Sydstrøms.

Pastor Hansens Efterskrift tiltrædes af

E. D. Bærentsen. Finsen.

S. E. Müller.

Til
Færøernes Lagting.

Det i ovennævnte Skrivelse omtalte Andragende var saalydende:

Som vistnok almindeligt anerkjendt er Drikfældigheden en af Samfundets største Ondt; thi ikke alene lider det enkelte til umaadeholden Nydelse af spirituøse Drikke hengivne Individ, men Familielivet nedbrydes og Samfundet i det hele taget lider derunder — alt godt og ædelt nedbrydes hos Mennesket, Legemet ødelægges, Sjælens Evner fordrøves, Fattigdom, Sygdom og andet værre ere Drukkenskabets Følger. — At der her paa Færøerne vistnok altid har fundet nogen Drukkenskabs Sted, er uimodsigeligt; men sikkert er det, at Drukkenskaben alt mere og mere og især efter Monopolhandelens Ophævelse har grebet om sig. Den besværlige Adgang til de faa Handelssteder i Monopolhandelens Tid lagde Hindringer i Vejen for den daglige Beruselse hos de mange, hvilke Hindringer fuldstændig bortfaldt ved Handelsens Frigivelse, idet der da etableredes en Mængde Handler rundt omkring paa Øerne; hvor berusende Drikke da rigelig kunde erholdes. Vel ere mange af Brændevinshandlernes paa Landet nu atter senere af Kjøbmændene frivilligt blevne ophævede, idet der nu kun have faste eller privilegerede Brændevinshandler i Vaag paa Norderøerne, i Thorshavn samt i Tveraa og Trangisvaag. — men denne Ophævelse har i Virkeligheden ikke saa meget at betyde; thi ved de fleste Handelssteder paa Landet kan den saakaldte «gammel Vin» eller «gammel fransk Vin» — hvilken formentlig ikke indeholder Spor af Vin, men mest bestaar af Brændevin med en Del

Farvetilsætning, — nu erholdes i Mængde, saa vel som bajersk Øl, der ikke er stort bedre end Brændevin, og hvorefter mange lettelig beruses. Endnu kommer hertil de siden Brændevinshandlernes Ophævelse paa Landet opstaaede saakaldte «Bestillinger af Brændevin», idet de til Brændevinshandel privilegerede efter saakaldet Bestilling tilsende Handlerne paa Landet Spiritus, der da atter efter ligeledes saakaldet Bestilling udleveres til Personer, der siges at have bestilt samme; dette kan formentlig kun betragtes som en Omgaen af Loven.

Der har været ført og føres endnu en ivrig Kamp mod det overhaandtagende Umaadehold af de omhandlede berusende Drikke, og de Totalafholdsforeninger, der ere blevne oprettede med dette Formaal, have gjort ikke saa lidt Gavn i denne Henseende; men de have med saa mange Hindringer og Vanskeligheder at kæmpe, at Arbejdet ikke giver de forønskede Frugter eller den Bestandighed i Afholdenhed, som Foreningerne trakte efter. Drikkeknepper og samvittighedsløse Mennesker, der ikke tage i Betænkning ved enhver gunstig for dem berigende Lejlighed at falbyde de for Sjæl og Legem ødelæggende, berusende Drikke, ere Drikfældighedens store Befordrere og Afholdsforeningernes utrættelige Modarbejdere. — At Kjøbmændene ikke ville lade være med at forhandle og udskjænke de ødelæggende, berusende Drikke, kan kun forklares ved den umaadelige Avance, de have paa slige Drikke, — til Befolkningens Gavn og Opkomst forhandle og udskjænke de dem sandelig ikke —; dette have de sørgelige Følger af Drikkeriet des værre tilfulde ladet til Syne; thi holde vi os kun til den materielle Side af Sagen, da have disse Drikke forarmet Befolkningen i en sørgelig Grad — ikke at tale om al den Ryggsløshed og Raahed, som følger af Drikkeriet. Det er derfor at ønske, at Staten eller Lovgivningsmagten, der hidtil paa dette Omraade har gjort saa lidt for Befolkningen, maatte træde til mod et Samfundsonde, som er til saa ubodelig Skade. Skal Færøernes Befolkning opbæres til en lykkeligere Tilstand, end den nu befinder sig i, da ere Hovedbetingelserne herfor: Ophør af Forhandling eller Udskjænkning af alle berusende Drikke. Vel vil Landet derved tabe nogle faa Hundrede Kroner aarlig, som indkomme ved den paa Brændevinshandelen lagte Skat; men dette er forsvindende mod alle de Ulykker og alt det onde, som de berusende Drikke paaføre Landet, og vil snart indvindes ved en lykkeligere Tilstand hos Be-

folkningen, der desuden mindre vil trænge til Hjælp af det offentlige.

Undertegnede tillade sig desaaarsag i denne Anledning at henvende sig til Lagtinget med Andragende om principalt at Indførsel til Færøerne af alle berusende Drikke forbydes, subsidiært, at det tillades Befolkningen i et Distrikt eller en Kommune i Lighed med, hvad der finder Sted i andre frie Lande, ved Stemmegivning at afgjøre, om det skal være tilladt eller forbudt at sælge berusende Drikke inden en bestemt Kreds.

Det er vort Haab, at Lagtinget vil skjænke denne for Færøerne saa vigtige Sag sin udelte Opmærksomhed og gøre alt, hvad der samme er muligt til Afhjælpningen af de her paapegede Onder.

(1218 Underskrifter.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 9de Avgust, vedtoges efter Forslag af Isaksen at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Provsten, Isaksen, O. Joensen, Djurhuus og Poulsen.

Den 14de Avgust fremlagdes et Andragende fra Firmaet M. C. Restorff & Søn om Lagtingets Medvirkning til, at Læsteafgiften kan blive ophævet og afløst med en Indførselstold paa Spirituosa. Dette Andragende toges samme Dag under foreløbig Behandling og henvistes til ovenstaaende Udvalg.

Den 4de September fremlagdes saalydende Betænkning fra et Flertal og et Mindretal i Udvalget, idet Flertallets Betænkning var ledsaget af 2 Bilag.

Udvalgsbetænkning.

Flertallets Betænkning.

Til undertegnede Udvalg har været henvist et Andragende fra over 1200 af Færøernes mandlige Befolkning om Lagtingets Medvirkning til at forbyde al Indførsel af spirituøse Drikke til Færøerne, efterfulgt af et Andragende fra Thorsbavns Totalafholdenhedsforening, hvori der sub-

sidiært henstilles, at der maatte træffes Foranstaltninger til at indføre en ordnet Kontrol med alt Udsalg og al Udskjænkning af saadanne Drikke (det saakaldte Gøteborg-System).

Til samme Udvalg har ligeledes været henvist et Andragende fra Firmaet M. C. Restorff & Søn om Lagtingets Medvirkning til en Afskaffelse af den bestaaende Læsteafgift, ved at lægge det af samme hidtil ydede Beløb over paa en Indførselstold paa Spirituosa.

Udvalget har haft begge disse Sager til Forhandling i sine Møder, men har, skjønt man, for den førstnævnte Sags Vedkommende, har hunnet mødes i flere Punkter, dog ikke kunnet enes om en fælles Udtalelse, hvorfor man har delt sig i et Flertal, og et Mindretal, bestaaende af Hr. Djurhuus.

Undertegnede Flertal i Udvalget skal derfor tillade sig at komme med følgende Betænkning angaaende de foreliggende Andragender, hvert for sig, i den Orden, hvori de ere fremlagte.

Hvad saaledes den første Sag, det ansøgte Forbud mod Indførsel, eventuelt Kontrol med al Forhandling, af spirituøse Drikke, angaar, da skal Udvalget ikke undlade at bemærke, at et Indførselsforbud ganske vist vilde være det radikaleste Middel til at forhindre Misbrug af berusende Drikke; men en saadan Foranstaltning vil formentlig, rent bortset fra dens tvivlsomme sædelige Værd, støde paa uovervindelige Vanskeligheder i de bestaaende Brændevinsbevillinger, i Henhold til Lov af 3dje Marts 1860 § 1, der maa betragtes som Vedkommendes personlige Ejendom og altsaa ikke kunne fratages dem eller annulleres, uden mod fuld Erstatning.

Men Udredelsen af en saadan Erstatning vil uden Tvivl langt overstige vore Kræfter.

For saa vidt der ved denne Sags foreløbige Behandling i Tinget blev peget hen paa Indførselen af en passende Indførselstold paa alle berusende Drikke som en Foranstaltning, der mulig kunde føre til det tilsigtede Maal — en Indskrænkning af Brugen af berusende Drikke —, da have Erfaringerne andetstedsfra formentlig tilstrækkelig godtgjort, at en saadan Forholdsregel alene ikke vil indskrænke Forbruget af saadanne Drikke i væsentlig Grad, medens den utvivlsomt, med den nuværende ukontrollerede Forhandling, vilde virke endnu mere ødelæggende i økonomisk Henseende paa Befolkningen.

Skal der derfor komme noget praktisk

Udbytte ud af den rejste Bevægelse, maa man formentlig holde sig til den anden, alternativt opstillede, Henstilling og gjøre et Forsøg med at lade al Forhandling af Spirituosa foregaa under Kontrol og for offentlig Regning (det saakaldte Göteborg-System), idet der samtidig gjordes et Forsøg paa, ad den mindelige Overenskomsts Vej, at faa de gjældende Brændevinsbevillinger satte ud af Kraft.

Men skal kontrolleret Forhandling af Spirituosa indføres paa Færøerne, vil det formentlig være uundgaaelig nødvendigt, at Udsalgsstedenes Antal indskrænkes saa meget som muligt, dels for Kontrollens Skyld, dels fordi det ikke vil være let at finde Mænd, der besidde de fornødne Kvalifikationer til at forestaa saadanne Udsalg. Thi det heldige Udfald af dette Systems Virksomhed afhænger, for en væsentlig Del, af de Mænds Personligheder, der skulde gennemføre det.

Det vilde derfor, hvis der skulde anstilles et Forsøg med Göteborg-Systemet, formentlig blive uundgaaelig nødvendigt, at baade Indførselen og Forhandlingen af Spirituosa indskrænkedes til Thorshavn alene, hvorved der desuden vilde kunne gjøres Regning paa en betydelig Nedgang i Forbruget af de nævnte Drikke.

Al Handel af de her omhandlede Drikke vilde saa i Tilslutning til Göteborg-Systemet, være at lægge i Amtskommunens Haand, der saa kunde drive Forretningen ved Hjælp af Amtsfattigkassens disponible Midler.

Det vanskelige Punkt ved Gjennemførelsen af en saadan Ordning vil imidlertid, som ovenfor berørt, være de bestaaende Brændevinsbevillinger, der ikke kunne annulleres uden mod fuld Erstatning til Vedkommende.

Der kunde derfor formentlig være Grund til at indgaa til Bevillingsmyndigheden med Anmodning om et Laan af Statskassen, som saa efterhaanden kunde tilbagebetales af Forretningens Overskud, for ved Hjælp af et saadant Laan at sættes i Stand til at expropriere de nævnte Bevillinger. Men inden man bestemmer sig til et saadant Skridt, vil det være rettest først at forsøge de Muligheder, der maatte frembyde sig til at hjælpe os selv.

Og som en saadan Mulighed kommer da ganske naturligt Tanken om at søge mindelig Overenskomst med de nuværende Indehavere af Brændevinsbevillingerne, paa Grundlag af, at hele Nettoudbyttet af Amtskommunens Handel med Spirituosa, med Fradrag af 5 pCt. til denne, fordeles imel-

lem de nævnte Indehavere af Brændevinsbevillinger.

Udvalgets Flertal har derfor tilladt sig at fremlægge Udkast til et Lovforslag, ledsaget af Udkast til et Regulativ, hvori man forsøgsvis har nedlagt sine Tanker om, hvorledes en saadan Ordning kunde gennemføres. Flertallet har blot fremlagt de nævnte Udkast til Efterretning og Overvejelse for Tingets Medlemmer, uden at tænke sig, at de i Aar skulde blive Gjenstand for Debat paragraphvis i Tinget, da en saadan formentlig vilde være uden praktisk Udbytte, saa længe Forudsætningen for den hele Ordning — Aflysning af Brændevinsbevillingerne — mangler.

Skulde der endelig hverken kunne opnaaes mindelig Overenskomst, som ovenfor antydtes, eller Laan af Statskassen, til Expropriation kunne erholdes, skal Flertallet tillade sig at pege hen paa en passende Forhøjelse af Brændevinsafgiften som en Forholdsregel, der kunde tages under Overvejelse, ligesom det vilde være ubetinget nødvendigt at faa gennemført Bestemmelser om, at fremtidige Bevillinger til Brændevinshandel udstedes paa Tid, f. Ex. paa 1 Aar, og at den med almindelig Handelsbevilling hidtil forbundne Ret til Handel og Beværtning med Vin og undergjæret Øl bortfalder og fremtidig gjøres afhængig af særlig Bevilling mod Erlæggelse af et passende Beløb til Amtsfattigkassen.

I Henhold til det ovenfor udviklede skal Udvalgets Flertal derfor tillade sig at henstille til Tinget, at man for i Aar indskrænker sin Virksomhed i denne Sag til at indhente de til Sagens videre Behandling ad Aare fornødne Oplysninger.

* * *

I Tilslutning til de Foranstaltninger, der i det foregaaende ere paapegede til Modarbejdelse af Misbrug af spiritusøse Drikke, havde Udvalgets Flertal saa tænkt sig, at en passende Indførselstold paa de nævnte Drikke kunde være at anbefale som et udfyldende Led — men ogsaa kun set fra dette Synspunkt.

Gaaende ud fra den Forudsætning, at den Toldfrihed, der hidtil har været indrømmet os imod Erlæggelse af den i Loven af 22de Marts 1855 § 5 paabudte Læsteafgift, maa betragtes som et økonomisk Gode, har man haft Betænkeligheder ved at tilraade en delvis Indførelse af Indførselstold, i det man har næret Frygt for, at en saadan let kunde drage en fuldstændig gennemført Indførselstold paa alle Omraader efter sig.

Thi den Stilling, vi indtage paa Told-omraadet er jo rent exceptionel, naar man sammenholder den med vor Stilling i Kongeriget paa andre Omraader. — Da imidlertid Bekæmpelsen af Drikkeondet, efter vor Formening, er den største Samfundsopgave, der for Tiden foreligger, af hvis heldige Gjennemførelse vort Samfunds hele Vel i Fremtiden for en Del vil være afhængigt, har man betingelsesvis kunnet være med til at anbefale den ansøgte Indførselstold paa Spirituosa som et Led i de Foranstaltninger, der ad Lovgivningens Vej kunne træffes til Bekæmpelsen af det omhandlede Onde — hvorfor der i det fremlagte Lovudkast er indflettet nogle Paragrafer, vedrørende de vigtigste Bestemmelser angaaende en saadan Indførselstold.

Udvalgets Flertal har derfor ment, at de fremlagte Forslag til Foranstaltninger mod Misbrug af spirituøse Drikke og Forslaget til en Indførselstold paa Spirituosa, som udfyldende hinanden, bære sammen, hvorfor man skal indstille, at Sagen angaaende Læsteafgiftens Aflysning med en Indførselstold paa Spirituosa udsættes til videre Behandling og Afgjørelse til næste Aar.

Udvalgets Flertal skal derfor tillade sig at gjøre følgende Indstilling til Lagtinget:

1. Sagen angaaende et indkommet Andragende om Forbud mod Indførsel til Færøerne af Brændevin udsættes til næste Aar.
2. Amtet anmodes om at foranledige indhentet Oplysninger om det saakaldte Göteborg-Systems Beskaffenhed og Virksomhed, samt saa vidt muligt, om de Resultater, man ved dets Anvendelse har opnaaet i Kampen mod Misbrug af Spirituosa — og at forelægge de indkomne Oplysninger for det næste Aar sammentrædende Lagting.
3. Amtet anmodes om at forhandle med de nuværende Indehavere af Brændevinsbevillinger, for om muligt at opnaa deres Tilslutning til en Ordning, paa Grundlag af, at al Handel paa Færøerne med Spirituosa foregaar i Thorshavn og for Amtsfattigkassens Regning, saaledes at Amtsfattigkassen kun faar 5 pCt. af Forretningens Netto-Udbytte, medens Resten fordeles mellem de nuværende Indehavere af Brændevinsbevillingerne — og at meddele det næste Aar sammentrædende Lagting Resultatet af Forhandlingerne.

4. Sagen angaaende en Aflysning af Læsteafgiften med en Indførselstold paa Spirituosa udsættes til næste Aar.

I Udvalget for Andragenderne om Forbud mod Indførsel af Brændevin og om »Læsteafgiftens Aflysning«, Thorshavn, den 1ste September 1888.

J. C. Evensen,

Joen Poulsen.

Flertallets Ordfører.

Olaus Johnsen.

Dione Isaksen.

Forslag

til

Lov om en Omordning af Forhandling og Indførsel af berusende Drikke paa Færøerne.

(Navnlig i Medfør af Loven af 3dje Marts 1860.)

§ 1.

I Tilfælde af mindelig Overenskomst med de nuværende Indehavere af Brændevinsbevillinger, i Henhold til Lov af 3dje Marts 1860, skal al Indførsel til Færøerne og Forhandling paa Øerne af Brændevin og overhovedet af Spiritus og spirituøse eller med Spiritus blandede Drikke, foregaa i Thorshavn for Amtsfattigkassens Regning.

§ 2.

Enoretten for Amtsfattigkassen til Udsalg — eventuelt tillige Udskjænkning — af de i § 1 nævnte Drikke vil være betinget af:

- a. at Indførselen og Udsalget — eventuelt Udskjænkningen — alene foregaar i Thorshavn.
- b. at Udsalg ikke — lige saa lidt som Udskjænkning — foregaar til Børn under 15 Aar, berusede og vitterlig forfaldne Personer, og
- c. at der ikke forhandles andre Varer end de i ovenstaaende § 1 nævnte.

Regulativ for Forretningens Virksomhed udfærdiges, for 5 Aar ad Gangen, af Lagtinget.

§ 3.

Til Statskassen udreder Forretningen det den hidtil af Brændevinsbevillinger i Henhold til Lov af 3dje Marts 1860 § 1, tilfaldne Beløb.

§ 4.

Den hidtil med almindelig Handelsbevilling forbundne Ret til Handel og Beværtning med Vin og undergæret Øl, bortfalder. Efter Indstilling af Lagtinget

vil der dog, for 5 Aar ad Gangen, kunne gives særlig Bevilling af Amtet til Handel og Bevaertning af undergæret Øl og Vin af indtil 18 pCt. Alkoholindhold. — For saadan Bevilling erlægges en aarlig Afgift af 100 Kr., der tilfalder Amtsfattigkassen, og skal vedkommende Bevillingshaver være forpligtet til at underkaste sig de Betingelser for Bevillingens Brug, som ved sammes Meddelelse maatte blive ham foreskrevne.

§ 5.

Al Handel med og Udskjænkning paa Færøerne af de i denne Lovs § 1 omhandlede Drikke er ulovlig, hvilket ogsaa gjælder om Udlevering heraf til de herværende Handler paa Bestilling uden Avance og om Trakteren hermed i Handelslokaler under en hvilken som helst Form.

§ 6.

De i denne Lovs § 1 omhandlede Drikkevarer maa ikke tilvirkes eller fremstilles paa Færøerne.

§ 7.

Af Brændevin indtil 8° og overhovedet af de spirituose Drikke, som indføres, svares en Indførselstold af 15 Øre pr. Pot. Af Spiritus indtil 16° svares en Indførselstold af 60 Øre pr. Pot. Af den indførte Vin en Indførselstold af 30 Øre pr. Pot, eller, forsaavidt Varerne indføres i aftappet og tilproppet Tilstand, en Indførselstold henholdsvis af 25 Øre og 50 Øre pr. ¼ Pots Flaske.

For undergæret Øl erlægges en Indførselstold af 10 Øre pr. Pot, eller, for saa vidt det indføres i aftappet og tilproppet Tilstand, af 8 Øre pr. ¼ Pots Flaske.

Senest 14 Dage efter Varernes Modtagelse bliver Tolden for samme at berigtige hos Landfogden, der betragtes som Toldkasserer.

§ 8.

Af Toldprovenuets indbetales, inden hvert Aars 1ste April, til Jordebogskassen 7500 Kroner som Vederlag til Statskassen for den af samme i Henhold til Loven af 21de Marts 1855 § 5 oppebaarne Læsteafgift, der fremtidig bortfalder.

Resten af Toldprovenuet henlægges til et særligt Fond, der stilles under Lagtingets Bestyrelse. — Skulde Toldprovenuet, ved en meget formindsket Indførsel, ikke udgjøre 7500 Kr. aarlig, udredes det, der mangler i dette Beløb, forlods af Forretningens aarlige Overskud.

§ 9.

Toldregnskabet, der aflægges af Landfogden, revideres af Lagtingets Revisor og decideres af Tinget.

§ 10.

Det til Apothekets Behov fornødne Spiritus leveres samme paa Rekviseition uden Avance. Tolden af saadan Spiritus godtgøres Apoteket af Toldkassen mod Forevisning af Forretningens Salgskvittering.

§ 11.

Den fornødne Kontrol med, at al Indførsel af de i denne Lovs § 1 omhandlede Varer udelukkende sker til ovennævnte Udsalg i Thorshavn, udøves udenfor Thorshavn af Syssesmændene med Assistance af Kvartænebetjentene, i Thorshavn af Landfogden med Assistance af Sysselmanden. Landfogden har tillige at paase, at den i denne Lov paabudne Told erlægges.

Nærmere Bestemmelser for, hvorledes en betryggende Kontrol baade med Indførselen og med Fortoldningen skal ordnes, udfærdiges af Amtet.

§ 12.

Alle af denne Lov foranledigede Sager blive at behandle som offentlige Politisager. Overtrædelser af Loven straffes, for saa vidt de ikke efter den gjældende Lovgivning maatte medføre højere Straf, med Bøder fra 50 til 500 Kroner, hvoraf Halvdelen tilfalder Amtsfattigkassen, Halvdelen Angiveren. For saa vidt der er begaaet ulovlig Indførsel, Handel eller Udskjænkning, eller der er foregaaet Smugleri, blive de antrufne Varer tillige at konfiskere.

§ 13.

Ved denne Lov ophæves § 5 i Loven af 21de Marts 1855, ligesom hvad der ellers i den nævnte Lov handler om Læsteafgiften.

Endvidere
Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar 18—.

J. C. Evensen. Joen Poulsen.

Olaus Johnsen. Dione Isaksen.

Udkast

til

Regulativ for Udsalg og Udskjænkning
af Spiritus og spirituøse Drikke i Henh.
til Lovens § 3.

§ 1.

Til at lede den i Lovens § 1 omhandlede Forretning, udnævner Lagtinget en lønnet Bestyrelse paa 2 Medlemmer, der, under Amtmandens Overtilsyn, har at føre Kontrol med Forretningen. Til dennes Drift udnævner Lagtinget en lønnet Forretningsfører, der i Tilfælde af Dødsfald suppleres ved at Amtmanden konstituerer en anden, indtil nyt Valg kan foretages af Lagtinget.

§ 2.

Forretningsføreren har den egentlige Ledelse af Forretningen og som saadan Ansvaret for, at Udsalget og Udskjænkningen foregaar overensstemmende med Loven og Regulativet. For alle Bøder, idømte for Overtrædelser af Lovens § 2, b og c, samt Regulativets § 3, hæfter Forretningsføreren. Ved 3dje Gang idømt Bøde har han forbrudt sin Stilling og maa fratræde samme.

§ 3.

Udsalg maa ikke foregaa efter Kl. 8 Aften, ligesom heller ikke i Tiden fra Kl. 6 Lørdag Efterm. til Mandag Morgen. Paa Helligdage, der ikke indtræffe paa en Søndag, maa Udsalg ikke finde Sted fra den foregaaende Dags Eftermiddag Kl. 6, til næstfølgende Hverdags Morgen.

Over Salg og Udlevering paa Rekvisition bliver der at føre Bog, hvorved saa vel Rekvisitens som Modtagerens Navn anføres, hvorhos det rekvisiterede kun maa udleveres i forseglet eller vel tilproppet Tilstand, med Rekvisitens Navn paahæftet. Alt Salg foregaar udelukkende mod kontant Bataling.

Af Forretningens Udsalgsvareer maa, med nedennævnte Undtagelse, intet rydes i Lokalet.

Søn- og Helligdag Eftermiddag fra Kl. 6—10 maa der i Forretningens Lokale finde Udskjænkning og Beværtning Sted af Forretningens Udsalgsvareer, under Lagtagelse af det i Lovens § 2 b, foreskrevne.

Et Aftryk af Lovens § 2 b samt af denne § bliver at ophænge i Forretningens Udsalgstæde.

§ 4.

Forretningens Regnskabsaar regnes fra 1ste April til næstfølgende 31te Marts. Af Forretningens aarlige Overskud maa ikke udover 5 pCt. udbetales til Amtsfattiggassen. Det øvrige Overskud uddeles i Begyndelsen af hvert Aars Oktober Maaned til de nuværende Indehavere af Brændevinsbevillinger saaledes, at hver Indehaver faar sin lige store Andel af Overskuddet, hvorfor hver enkelt Indehavers Andel bliver at ansætte til en konstant Kvotadel af Overskuddet.

§ 5.

Efterhaanden som de nuværende Indehavere af Brændevinsbevillinger afgaa ved Døden eller Bevillingerne af anden Grund maatte annulleres, ville de Kvotadele af Overskuddet, der saaledes blive disponible, være at henlægge til det i Lovens § 8 omhandlede særlige Fond.

§ 6.

De Beholdninger af de i Lovens § 1 omhandlede Drikkevarer, som de forskellige Handlende maatte sidde inde med ved Lovens Træden i Kraft, blive at afkjøbe disse af Forretningen til Indkjøbspris.

§ 7.

Overtrædelser af dette Regulativ straffes, for saa vidt de ikke efter den gjældende Lovgivning maatte medføre højere Straf, med Bøder fra 10—100 Kroner, der idømmes af Amtet.

Af Bøderne tilfalder Halvdelen det i Lovens § 8 omhandlede særlige Fond, Halvdelen Angiveren.

J. C. Evensen. Jøen Poulsen.
Olaus Johnsen. Dione Isaksen.

Mindretallets Betænkning.

Til et Udvalg paa 5 Medlemmer er henvist forskellige Andragender, sigtende dels til Forbud imod Indførsel til Færgerne af spirituøse Drikkevarer og dels til Indskrænkning af Handel med og Udskjænkning af samme.

Da undertegnede ikke har kunnet gaa med det øvrige Udvalg i saa vidtgaaende Indskrænkninger, som der foreslaas arbejdet hen til, skal jeg som Mindretal afgive mit særlige Votum.

Udvalget har været enigt i, endskjønt af til Dels forskellige Grunde, at fuld-

stændigt Forbud imod alle spiritusøse Drikkevarer ikke vil være gennemførligt, i alt Fald for Tiden, og skal jeg for mit Vedkommende dertil end videre bemærke, at man ved at gaa ind paa et saadant Forslag, vilde sætte hele Befolkningen under et Formynderskab, som vilde betage den fri Menneskes Rettigheder og give enhver uden for Øerne boende det Syn paa Forhold og Befolkning, at Civilisation og Kultur endnu er saa lidet udviklet, at man atter, som i gamle Dage, trængte til at komme ind under det Aag og den Ufrihed, som man først ved Grundloven, derefter ved Lagtingsloven og senere ved Ophevelsen af Monopolhandelen var kommen ind over. Jeg tror ikke, at nogen videre Udvikling heraf vil være nødvendig, da ethvert tænksomt Menneske maa føle sig lidet berørt ved, at vi i den Tid vi have haft Ret til at føle os som frie Mennesker og udøve frie borgerlige Rettigheder, have vist os saa umodne og lidet skikkede til at modtage og beholde den Frihed, som vi en Gang have erhvervet, at en Friheds Indskrænkning var nødvendig. Ethvert nyt Gode har for det meste sine Skyggesider, og man kunde ikke vente andet, end at den Frihed, som i sin Tid blev Øerne til Del, ogsaa maatte medføre Ulemper ved en mindre heldig Benyttelse eller Udøvelse af Friheden. Men jeg tror ikke, at Ulemperne have været større, end man kunde vente. Det er vistnok en Fejl, at man fra første Færd undlod at lægge mere trykkende Baand paa Retten til Udsalg af Spirituosa; men nu at skride til et saa radikalt Middel som Forbud imod Indførsel, vilde efter min Formening kun være begrundet, hvis Drikfældigheden, og navnlig i de senere Aar, var tiltaget i meget høj Grad; men dette er efter min Mening ingenlunde Tilfældet, tvært imod, hvilket senere skal paavises. Jeg maa end videre udtale, og jeg haaber, at jeg heri faar Medhold af flere, at det vilde være Tinget uværdigt, hvis man, om end kun i Udtalelser, gik saa vidt, at uden for Øerne boende skulde fatte den Tro om os, at vi vare komne saa vidt i moralsk Fornedrelse, at man i Lighed med Eskimoer og andre uciviliserede Folkeslag, trængte til et Forbud som det anførte. I Lighed med Flertallet vil jeg derfor ogsaa tilraade Tinget ikke at gaa ind paa Andragendet, for saa vidt det gaar ud paa Forbud.

Jeg skal dernæst gaa over til at undersøge, om Forholdene paa Øerne ere saaledes, at en Indskrænkning i det bestaaende med Hensyn til Forhandling,

Udsalg og Udskjænkning af Spirituosa, Vin og undergjæret Øl er nødvendig eller ønskelig.

Først skal bemærkes, at endogsaa i vore ufri Dage, i Monopolhandelens Tid, var Udsalg af Brændevin etableret paa 4 forskellige Steder, nemlig ved de 4 den Gang værende Handelssteder, foruden at Udsalg og Udskjænkning fandt Sted ved et Værtshus i Thorshavn. Ved Frihandelens Indførelse fremkom mange flere Handels- og Udsalgssteder, og da intet Baand eller nogen Skat var lagt paa Udsalg og Udskjænkning, fandt saadanne Sted næsten overalt. Da den saaledes etablerede lettere Adgang til spiritusøse Drikkevarer des værre medførte, at Drikkeriet tog til i en betydelig Grad, blev Tilladelsen til Handel dermed gjort afhængig af Bevilling og aarlig Skat, hvorved en Del af de mindre Udsalgssteder faldt væk. Desuagtet viste det sig, at Drikkeriet endnu var temmelig slemt, og ad Frivillighedens Vej fik man derfor Bevillinger fra mange Steder kasserede, saa der kun blev Handel med Brændevin paa 3 Steder, nemlig i Thorshavn, Tveraa og Klaksvig, hvilke for Tiden ere de eneste 3 lovlige Brændevinshandelssteder. Desuden blev det frivilligt vedtaget ikke at udsælge Spirituosa i mindre Kvantiteter end $\frac{1}{4}$ Pot.

At disse saaledes trufne Forholdsregler ikke have været uden Frugter og ikke bidroge saa lidt til, at Brændevinsdrikkeriet er betydelig aftaget, føler jeg mig overbevist om; men endnu bedre vilde det have været, om man havde stränge Bestemmelser, som vanskeliggjorde Misbrug i Retning af Udsalg og Udskjænkning, hvad jeg bagefter skal tillade mig at antyde; dog skal jeg her bemærke, at de trufne Forholdsregler betydelig ere modarbejdede ved, at spiritusøse Drikkevarer paa, efter manges Mening, ulovlig Maade ere komne omkring dels ved Forsendelse og dels under Form af gratis Udskjænkning. At desuden de Tid efter anden oprettede Totalafholdenhedsforeninger for en stor Del have Æren og Fortjenesten af, at mange svage og drikfældige Mennesker ere reddede for Samfundet, er utvivlsomt, og den Forandring, som øjensynlig lidt efter lidt er foregaaet i Befolkningens Opfattelse af Drukkenskab, borger for, at vi ere i Fremgang til det bedre. Til Ex. skal jeg anføre, at i Stedet for, at den drukne tidligere meget almindelig var Gjenstand for Morskab, er han nu Gjenstand for Medlidenhed og Beklagelse. At mange alvorlige Mænd, uden at være Total-

afholdsmænd, ogsaa have bidraget til at forbedre Tilstanden, er jeg overbevist om.

Hvad der saa vidt er gjort, er sket ad Frivillighedens Vej, og at denne er bedre end Lovens Bud er utvivlsomt. At tvinge Folk ved radikale og strænge Forbud og Forholdsregler at være afholdende, saaledes, at endog maadeholden Nydelse bliver vanskelig, ja endog umuliggjort, er vistnok mindre heldigt, ja jeg tror endogsaa, at Tvingen for manges Vedkommende kan føre til Modstand og Trods i Stedet for at have den heldige Virkning og føre til det Maal, som man vil arbejde hen til.

Naar der nu paastaas, at Drikkeriet, nagtet hvad der gjøres og er gjort, er i Tiltagende, og at den Fattigdom og Elendighed, som for Tiden hersker mange Steder paa Øerne, er en Følge af Drukken-skab, da maa jeg, efter den Erfaring, jeg har gjort, tillade mig at være af en modsat Anskuelse. Faktum er, at Indførelsen af berusende Drikkevarer i de senere Aar er betydelig aftaget, og Forbruget og Drikkeriet maa altsaa være mindre. Det i flere Aar mislykkede Fiskeri og andre Indtægter af færøske Varer, hvorpaa samtidig Prisene have været saa yderst lave, er den sande og store Aarsag til Fattigdommen og Elendigheden for Tiden, i Forbindelse med, at Folk i de gode Aar have levet over Evne. Jeg vil hermed ikke paastaa, at Drukken-skab for flere Familiers Vedkommende, og det des værre for alt for mange, ikke er Skyld i Fattigdom; nej, langt fra! Men, er dette noget særligt for Færøerne? Er det ikke saaledes overalt i Verden?

Jeg tror derfor, man med Rette kan gaa ud fra, at Drikkeriet har været i aftagende, navnlig i de senere Aar; men at det endnu ikke er saa godt, som det bør være og kan blive, er utvivlsomt; og at arbejde hen til, at denne Aftagen af Forbruget fremdeles maa blive ved, er det ethvert rettsænkende Menneskes Pligt at gjøre. Om Maaden og Midlerne, hvorpaa det kan gjøres, kan der være delte Meninger, og disse ville gjøre sig gjældende, ikke alene i Udvalget, som ikke har kunnet komme overens, men ogsaa i Tinget, som kommer til at bedømme Udvalgets Arbejde.

For saa vidt Flertallets vidtgaaende Forslag om Indskrænkning angaar, skal jeg bemærke, at det er vanskeligt at fremkomme med et saadant, uden at det Grundlag af Oplysninger og derpaa grundede Beregninger, som absolut maa

gaa forud for samme, foreligger. Jeg for mit Vedkommende har ikke kunnet fremskaffe nogle Oplysninger, begrundet i, at jeg, som bekendt, først kom saa sent i Tinget i Aar; men Flertallet burde dog, som Motiv til de opstillede Forslag, have kunnet paavise noget positivt i saa Henseende. Allerede i Aar at fremkomme med detaillerede Forslag om Gjennemførelse hos os af Gøteborgssystemet forekommer mig noget dristigt, og jeg kunde, alene af den Grund, at jeg ikke kjender noget til, hvorledes det er udført og sat i Gang andre Steder, ikke have været med dertil, og har jeg Grund til at betvivle, at de øvrige Medlemmer af Udvalget have videre Kjendskab dertil end jeg. Hvad der først og fremmest vil være nødvendigt at vide, førend man gjør Tilløb til Lovforslag og Regulativ, er, om Kjøbmændene, de nuværende Indehavere af Brændevinsbevillinger, frivillig ville give Afkald paa deres Bevillinger, da hele Flertallets Forslag, saa vidt jeg forstaar, vil staa eller falde med Svaret her paa. At expropriere alle Bevillinger vil der næppe kunne blive Tale om paa Grund af de Summer, som dertil fordres, med mindre man kunde faa Statskassens Hjælp; hvilket Tinget for Tiden næppe vil søge om; da man i andre Henseender og i vigtige Øjemed gjør stort Krav til Statskassen, hvortil der jo ogsaa højlig er Trang.

At fremme Sagen ved saa radikale og frihedsfjendtske Midler, som Flertallet foreslaar, kan jeg ikke tilraade Tinget at gaa ind paa, da jeg føler mig overbevist om, at man derved arbejder imod den gode Sag, som man vil fremme og føre til et heldbringende Resultat. At indskrænke Udsalgsstederne af Spirituosa til færre Steder end de 3 nu eksisterende, vilde jeg heller ikke anse for tilraadeligt, da den lange Afstand, som er imellem Øerne let kunde føre til, at man paa ulovlig Maade vilde søge at skaffe sig Drikkevarer, eller ogsaa medføre, at disse bleve hjemførte i saa store Kvantiteter ad Gangen, at Fristelsen hjemme blev endnu større end tidligere. Det skulde ogsaa synes, at naar man endogsaa har et Udsalgssted mindre end i Øernes ufri Tilstand, kan dette næppe være for meget.

Til Udvalget er end videre afgivet et Andragende fra d'Hrr. M. C. Restorff & Sønner, gaaende ud paa Afskaffelsen af den nuværende Læsteafgift, saaledes, at der i dens Sted bliver lagt Told paa Indførsel af Spirituosa. Da jeg ogsaa i denne

Sag indtager en anden Stilling end Flertallet, skal jeg ogsaa særlig ytre mig desangaaende.

At en saadan Forandring i Handelsloven upaatvivlelig meget vilde lette al Handel, Omsætning og Skibsfart paa Øerne, kan der ikke være Tvivl om, i det mange Skibe, som nu sejle forbi, da de hverken kunne løsse eller lade uden at betale fuld Læsteafgift, vilde anløbe og have Samkvem med Øerne. Desuden vilde 3 Varesorter, nemlig Tømmer, Kul og Salt, hvoraf der forbruges meget, blive befriede for denne store Afgift. Naar Afgiften saa kom til at hvile paa Brændevin, Øl og Vin, kom man netop de Varer tillivs, som man ønsker at beskattede. Paa Island har man afløst Læsteafgiften paa denne Maade, uden at dette i andre Henseender har skaffet Vanskeligheder. Forhaabentlig ville Regering og Rigsdag ogsaa stille sig imødekommende til et saadant Forslag, uagtet den særlige Stilling vi indtage paa Toldomraadet; men netop paa Grund af dette Forhold fordrister jeg mig ikke til nu at fremskomme med noget Forslag, endskjønt Lysten dertil ikke mangler. Ihvorvel jeg nok til Dels kan samstemme med Flertallet i, hvad det foreslaar som Toldsatser, tør jeg heller ikke heri følge det, da jeg mangler Oplysninger og Tal til at bygge noget paa. For saa vidt Flertallet gjør denne Sag for afhængig af dets Forslag vedkommende den første Sag, og ondda gaar saa vidt, kun at betragte Forslaget som et udfyldende Led, da maa jeg udtale min Forbavselse over d'Herres snævre og upraktiske Syn, da en saadan Reform vilde have en meget stor Indflydelse paa vore Handelsforhold, hvilket Flertallets Forslag vedkommende den første Sag ikke vilde have, da det kun vedkommer Samfundet igjennem de enkelte Individuer og oven i Kjøbet den daarligste Del af Befolkningen, for saa vidt Flertallet ikke betragter os som et fuldstændig fortabt Samfund, hvilket jeg dog haaber, at det ikke gjør.

Denne Sag maa jeg i Henhold til det anførte tilraade at udsætte til næste Aar; men som en selvstændig Sag.

Med Hensyn til den første Sag, da maa jeg fremdeles udtale, at da Tinget vistnok vil arbejde hen til, at det i Andragendet omtalte Otide, Drukkenskaben, ved alle lovlige Midler bliver modarbejdet, kan det vistnok heldigst ske derved, at Tinget igjennem Regeringen andrager paa nye og stramme Bestemmelser for Handel

og Udsalg med Spirituosa, Vin og undergjøret Øl. — Jeg skal i saa Henseende anføre postvis til Overvejelse, hvad jeg antager, at der kunde og burde fastsættes, selvfølgelig med passende Straffe for Overtrædelser.

1. Vin og undergjøret Øl-Udsalg indskrænkes til de samme Steder, som have Brændevinsudsalg, saaledes, at kun de, der have eller fremtidig løse Brændevinsbevilling og betale aarlig Skat, skulle være berettigede til Udsalg.
2. Det skal være forbudt at sælge Spirituosa i mindre Kvantiteter end $\frac{1}{2}$ Pot, Likører, Vin og undergjøret Øl ikke i mindre end $\frac{1}{2}$ Flaske eller i afproppede $\frac{1}{2}$ Flasker.
3. Hvad der udsælges fra Hænderne skal det være forbudt at nyde paa Stedet.
4. Al Udskjænkning af de nævnte Sorter skal være forbudt i Butikkerne eller i Kjøbmændenes private Huse til Handelssegende, saaledes at herunder indbefattes de hidtil flere Steder brugelige Fiske eller Handelssnapse. Dette Forbud gjælder ogsaa de handlende, som ikke have Handel efter Bevilling.
5. Berusede Personer, umyndige og ukonfirmerede maa der ikke udsælges til, dog til de sidste efter skriftlig Begjæring fra Forældre og Husbønder.
6. Om Søn- og Helligdage skal al Handel med de nævnte Sorter være forbudt.
7. Der fastsættes Regler til at forhindre det her brugelige Bestillingssystem af Spirituosa m. v. igjennem Kjøbmænd eller andre, som ikke have Bevilling til Brændevinshandel, til Udmaaling paa Modtagelsesstedet.
8. Spirituosa, Vin eller undergjøret Øl maa ikke indføres til andre end Bevillingshavere fra Udlandet.
9. At belægge Spirituosa, Vin og undergjøret Øl med Indførselstold, saaledes, at denne Told træder i Stedet for Læsteafgift af Skibe.

Saa vidt kommen i Betragtningen af de foreliggende Sager, er jeg nu bleven gjort bekendt med Flertallets Betænkning og Forslag. Uagtet det i Hovedsagen har fastholdt samme Standpunkt, som den Gang vi skiltes, har det dog i enkelte Punkter rettet sig efter mine i Udvalget udtalte Anskuelse. Skjønt med forskellige Betragtninger af Sagerne, kommer Flertallet til at fremsætte Indstillinger, som jeg som Mindretal kan tiltræde, ihvorvel jeg ingen Illusioner gjør mig med Hensyn til Punkt 3, som man vistnok kan spare

Amtet at have Arbejde med. Foruden de af Udvalget opstillede Indstillingspunkter, vil jeg tillade mig at opstille et 5te Punkt, da Besvarelsen deraf vil være af Interesse for begge de foreliggende Sager. Oplysningerne, antager jeg, kunne fremskaffes igjennem Kjøbenhavns Toldvæsen, da de næppe kunne skaffes paalidelige her.

Som 5te Punkt foreslaas:

«Amtet anmodes om at skaffe Oplysning om, hvor megen Brændevin og Spirituosa der er udført til Færøerne i de sidste 10 Aar og hvor meget Tolden har udgjort.»

Som anført, kan jeg ikke være enig med Flertallet i dets Betragtning af de foreliggende Sager; men da en nøjere Indgaaen paa samme først vil finde Sted paa et senere Stadium, vil der ikke være Grund til at gaa ind paa en nærmere Kritik af de Forslag, der foreligge. Kun til et Punkt kan jeg ikke undlade at ytre mine Tanker, da min Tid som Lagtingsmand udløber med denne Session, nemlig om Flertallets Forslag at bruge Amtsfattiggassen som Brændevinshandler, ja endogsaa som Brændevinsudskænker. Hvad jeg vil berøre, er kun den pekuniære Side af Sagen og ikke Principets Bedømmelse for øvrigt.

Naar Flertallet foreslaar, at Amtsfattiggassens Midler skulle bruges til Overtagelse af al Handel med Spirituosa, saa gaar jeg ud fra, at det sker med det Hovedmaal for Øje, at arbejde hen til, at Forbruget indskrænkes til det mindst mulige. Jeg er ogsaa af den Mening, at naar bemeldte Handel bliver indskrænket og besværliggjort, som foreslaaet, ville mange, navnlig de maadeholdne, blive kjede af Vanskelighederne og derved forbruge mindre. Resultatet vil saa mulig blive et langt mindre Forbrug. Imidlertid har Amtsfattiggassen som eneste Forsyner paataget sig pekuniære Forpligtelser, som skulle opfyldes, hvad enten Omsætningen og Fortjenesten bliver stor eller liden. Under alle Omstændigheder blive Omkostningerne ved Pakhus- og Butiksleje, Lønninger m. v. omtrent lige store; men en Beregning eller Kalkule, saa vel her som over de forventede Indtægter, har Flertallet uheldigvis undladt at opstille. Faar nu Amtsfattiggassen, som Forretningsmand, Udgifter, som øverste Indtægterne, — og det kan man lige saa godt forudsætte som det modsatte —, saa bliver Følgen, at der maa tæres paa Kapitalen. Flertallet, hvis oprindelige Tanke var at faa Foretagendet grundet paa Aktier, har vistnok

ogsaa faaet en Følelse af, at Aktierne maaske vanskelig vilde kunne tilvejebringes, hvilket jeg ogsaa er tilbøjelig til at tro. I det jeg henkaster disse Bemærkninger, overgiver jeg dem til de ærede Tingmænds nærmere Overvejelse.

Lagtinget, den 4de Avgust 1888.

J. C. Djurhuus.

Den 6te September fremlagdes saalydende

Ændringsforslag

III

Udvalgets Flertals Forslag i Sagen vedkommende Indskrænkning af Drikkeriet.

Til Udvalgets Indstillingspunkt 4 tilføjes:

«som en særlig Sag».

J. C. Djurhuus.

Samme Dag (6te September) foretoges Sagens endelige Behandling. Flertallets Ordfører (Provsten) refererede Sagen og anbefalede Flertallets Indstillingspunkter. Djurhuus (Udvalgets Mindretal) refererede sin Betænkning og tilføjede, at han hos Kjøbmændene havde forhørt sig om de vilde være villige til at give Afkald paa deres livsvarige Bevillinger til Brændevinsudsalg imod en rimelig Erstatning. Nogle mente, at de havde vist tilstrækkelig Imødekommenhed ved for faa Aar siden frivillig at have indskrænket Udsalgsstedernes Antal, og at de nu ikke fandt Anledning til helt at opgive deres Bevillinger. Andre havde fundet Betænkneligheder ved at give sig selv og Befolkningen ind under Amtsfattiggassens Formynderskab. Provsten takkede foregaaende Taler for, at denne vilde arbejde hen til samme Mål, som Flertallet: Indskrænkning i Brugen af berusende Drikke. Det var dog mærkeligt, at den ærede Taler som Handelsmand ikke kunde indse, at Amtsfattiggassen vilde kunne staa sig ved Brændevinshandelen, naar den kom til at drive samme som Monopol uden Konkurrenter. Selvfølgelig haabede man paa Nodgang i Forbruget og derved ogsaa i Indførselen. Nu indførtes der vistnok 8 à 900 Tdr. aarlig.

men selv om Indførselen skulde synke ned til 300 Tdr., vilde Fortjenesten med de nuværende Priser beløbe sig til 10,000 Kr. aarlig. Nogen storartet Butik behøvede man ikke og til en Omsætning af 300 Tdr. aarlig vilde der ikke behøves store Oplag, nu vi havde saa hyppig Dampskibsforbindelse med Udlandet, saa alle Udgifterne maatte kunne bestrides med 4000 Kr. Herefter vilde der med en saa lavt regnet Indførsel og med de nuværende lave Priser blive et rent Overskud af 6000 Kr. Den almindelige Anke man andensteds fremførte imod Göteborgsystemet var ogsaa den, at Kommunerne brugte det til at berige sig med. Hos os vilde man med Tiden kunne paaregne et saa stort Overskud, at Amtsfattiggassen deraf vilde kunne afholde alle vore Fattigudgifter. Man kunde nære sikkert Haab om, at Sagen vilde blive ført igjennem før eller senere; man kunde godt vente og arbejden til en saadan Forandring i Brændevinsloven, at der ikke herefter gaves flere livsvarige Bevillinger; herved vilde man kunne undgaa at gribe til Expropriation, om det Haab, man havde næret om at faa Sagen ordnet ad Frivillighedens Vej, skulde glippe. Lige over for Mindretallet maatte Taleren hævde, at Göteborgsystemet er tilstrækkelig bekjendt i sine Hovedtræk. Mindretallets almindelige Betragtninger over Friheden vedrørte ikke Indstillingen. For saa vidt man vilde tale om Retten til at drikke sig selv eller andre fulde, kunde dette næppe henregnes til de vigtigste Menneskerettigheder, men maatte snarere henføres til samme Kategori som Anarkisternes Begreber om at røve og slaa Folk ihjel. Saadanne Udvæxter paa Frihedens Træ burde skæres bort i Tide. Angaaende Toldsagen vare vi stillede anderledes end Islænderne; hos dem kunde intet gennemføres uden Altingets Samtykke, hvorimod en Toldlov godt kunde gjøres gjældende uden Lagtingets Samtykke. Fastsættelsen af Toldsatserne paa Spirituosa vilde ogsaa frembyde Vanskeligheder. Sattes Tolden saa lav, at den lige kunde dække Læsteafgiften ved det nuværende Forbrug, vilde Staten lide Tab, naar Brændevinsforbruget formindskedes. Sattes den højere og Forbruget saa ikke formindskedes, gav vi ligefrem Staten en Foræring. Derfor vilde det være heldigst at sætte Tolden i Forbindelse med Göteborgsystemet for paa den Maade at garantere Staten en jævn og sikker Indtægt. Det var meget tvivlsomt om Regering og Rigsdag vilde gaa ind paa en usikker

Erstatning for Læsteafgiften som den, en Brændevinstold vilde frembyde; navnlig var det tvivlsomt, om vor nuværende Finansminister, der holdt saa stærkt paa sikre Indtægter, vilde gaa ind paa en saadan Aflysning. Taleren vilde foretrække, at der ogsaa blev lagt Told paa andre Spirituosa deriblandt Vine og undergjæret Øl samt Tobak; herved vilde der opnaaes en mere jævn Indtægt. Djurhuus vilde værges sig imod den Insinuation, at han vilde hylde Anarkisme. At en Brændevinstold ikke vilde blive trykkende for Landet, havde Provsten selv bevist ved sine Udtalelser om den store Indtægt, Amtsfattiggassen vilde faa, naar den blev Brændevinshandler. I øvrigt var det mærkeligt, at Provsten ikke syntes at kjende det Forslag til Tillæg til Brændevinsloven, som tidligere var udarbejdet i Lagtinget og som havde foreligget i Rigsdagen. Schrøter var enig med Provsten i, at Brændevinshandelen før eller senere vilde blive sat under offentlig Kontrol; men Tiden hertil var sikkert ikke kommen endnu. En Aflysning af Kjøbmændenes Rettigheder vilde antagelig koste 50 til 70,000 Kr. aarlig. Man maatte huske paa, at Kjøbmændene havde gjort Indrømmelser ved at indskrænke Udsalgsstedernes Antal. For saa vidt der var Tale om i den tilstundende Rigsdagsamling paa ny at fremdrage det i Rigsdagen tidligere fremlagte Forslag til Tillæg til Brændevinsloven, vilde Taleren paa det indstændigste fraraade dette under den nuværende Situation. Denne Sag hørte nemlig ikke til de «neutrale», i det den alt havde mødt Modstand i Folketinget, hvor den blev forkastet i Samlingen 1884—85 og saa vidt Taleren erindrede ogsaa i den foregaaende Samling. I Samlingen 1886—87, da den blev indbragt ved privat Initiativ, mødte den ikke ringe Modstand, bl. a. af et Medlem, der var i Bosiddelse af ikke saa ringe Indflydelse hos Tingets Flertal; men der var dog Haab om, at faa den igjennem den Gang. Imidlertid blev Folketinget opløst, hvorved den videre Forhandling blev afskaaen. Fremkaldte vi nu Sagen igen til Behandling i Rigsdagen, inden vi i Folketinget havde en Mand, der havde Indflydelse og nød Folketingsflertallets Tillid, til at forsvare den, kunde man vente, at den atter blev forkastet og derved udsat i lang Tid; thi jo oftere en Sag blev forkastet, desto vanskeligere var det at faa den fremmet. — Udvalget var formentlig gaaet for vidt ved kun at foreslaa ét Udsalgssted. Der burde f. Ex. være et Udsalg paa Suderø, da det

foreliggende Forslag for denne Øes Vedkommende vilde være ensbetydende med Indførselsforbud. Et saadant Forbud kunde let føre til Opiums- eller Morfinmisbrug. Taleren ankede dernæst over, at Udvalget ikke havde givet nogen Oplysninger om, hvor meget Forbruget var aftaget siden Brændevinsloven sidst var for. Det var hans uforgribelige Mening, at Indførselen nu maatte være en hel Del under 800 Tdr. I det hele betvivlede Taleren, at der nu fandt noget storartet Misbrug Sted af Brændevin. De unge Mænd, som nu havde livsvarige Brændevinsbevillinger, kunde sandsynligvis leve 30—40 Aar endnu, saa i den Tid kunde der næppe blive Tale om nogen Afløsning. I øvrigt maatte det indrømmes, at Brændevinshandelen som Monopol for Amtsfattiggkassen maatte kunne betale sig for denne, og skulde Forbruget aftage i den Grad, at dette ikke blev Tilfældet, vilde man nok faa Raad til at holde Udsalget gaaende ved Tilskud andensteds fra. — Taleren kunde godt tiltræde Forslaget om at afløse Læsteafgiften ved en Brændevinstold. Tolden behøvede ikke at være «konstant» for nogen længere Aarrække; men kunde ved Lov forhøjes, hvis Forbruget aftog. Den udtalte Frygt for, at Indførelse af en Brændevinstold kunde lede til, at den danske Toldlov blev udvidet til Færøerne, var ugrundet. Om en saadan Udvidelse skulde blive foretagen, vilde det være af andre Grunde. Provsten oplyste, at Udvalget ikke havde kunnet skaffe Oplysninger om Brændevinsindførselen til Suderø. Nordenfjords blev der, efter indhentede Oplysninger, aarlig indført 570 Tdr. og for Suderøens Vedkommende var den næppe under 250 Tdr. Sudringerne maatte lige saa let kunne faa deres Brændevin fra Thorshavn som nu fra Kjøbenhavn. Smugleriet vilde næppe komme til at spille nogen betydelig Rolle, dels fordi ingen vilde smugle paa Kredit, dels fordi Risikoen derved blev saa stor. Opium og Morfin vilde ikke blive udleveret uden efter Læge-recept og kunde derfor ikke antages at ville gjøre Skade. Det var glædeligt, at foregaaende Taler indrømmede, at Forslaget om Gøteborgssystemet var en Fremtidssag. Det var dog ikke givet, at man behøvede at vente saa længe paa Gjennemførelsen heraf. Naar blot nogle af Bevillingshaverne gik bort, vilde man let efter Overenskomst kunne afløse, eller eventuelt expropriere de øvrige Bevillinger. Man kunde i en nær Fremtid haabe paa en større Indsædekommethed i Rigsdagen, fordi den rejste Afholdsbevægelse i Danmark

syntes at vinde mere og mere Fremgang. Det vilde maaske være rettere at ny Bevillinger kun gaves for 1 Aar, i Stedet for som af Udvalget foreslaaet for 5 Aar, ad Gangen. Effersø sluttede sig til Provsten, men kunde dog ikke indse, at der var Anledning til at arbejde videre paa et Grundlag, som viste sig at være uholdbart, nemlig Forudsætningen, at Kjøbmændene skulde give Afkald paa deres Bevillinger. Derimod turde det have været heldigt, om Udvalget havde arbejdet paa at forbedre det tidligere Forslag til Tillæg til Brændevinsloven. Lagtinget kunde ikke tiltræde den Insinuation mod Folketinget, at det, som netop havde vist sig ivrigt for at hindre Valgtryk, i den foreliggende Sag skulde ville øve Valgtryk paa en hel Valgkreds. Man maatte dog gaa ud fra, at Folketinget vilde se mere paa Sagen end paa Personen. Taleren kunde ikke billige Flertallets Forslag om at udsætte Spørgsmaalet om Læsteafgiftens Afløsning. Handelen, som er den Pulsaaer, der befordrer Menneskehedens Velstand, beroede hos os paa en uhindret livlig Skibsfart, derfor vilde det være uheldigt, at lænke dette Spørgsmaal sammen med Spørgsmaalet om Indførselen af Gøteborgssystemet, som ikke havde Udsigt til at kunne blive fremmet saa snart. Et virksomt Middel til at fremme sidstnævnte Spørgsmaal, vilde være at skille Brændevinshandelen fra al anden Handel. Provsten udtalte, at fordi Sagerne vare behandlet sammen i Aar, kunde de behandles hver for sig næste Aar. Schrøter maatte holde paa, at der skulde oprettes et Udsalgssted paa Suderø, da Sudringerne ellers vilde behøve at hente deres Brændevin i Thorshavn medens de nu kunde faa det ved Tveraa. — Opium og Morfin kunde let faaes uden Lægerecept nemlig fra England. Misbrug heraf var saa meget farligere, som den var meget vanskelig at opdage. Effersø's Tale om Insinuationer mod Rigsdagen hørte ingensteds hjemme. Det var øjensynligt, at en Sag bedre kunde gaa igjennem, naar dens Forsvarer nød Tillid hos dem, der skulde tage Bestemmelse i Sagen. Taleren antog, at det omtalte Forslag til Forandring i Brændevinsloven vilde være gaaet igjennem dersom Folketinget ikke var blevet opløst, naagtet det mødte Modstand hos Alherti, der paaberaabte sig, at det var fremkaldt af en Kamp, der hos nogle Personer nærmede sig til Fanatisme. Djurhuus beklagede, at han ikke havde haft Tid til at udarbejde et særligt fuldstændigt Lovforslag, saaledes

som af det ærede Medlem for Thorshavn anbefalet. Naar Ordføreren mente, at den strænge Straf vilde forhindre Smugleri, da havde man modsat Erfaring fra Shetland, hvortil Masser af Brændevin indsmugledes fra Færøerne, uagtet Straffebestemmelserne herfor vare meget strænge. Hvis Brændevinen blev dyr eller vanskelig at faa, vilde der ogsaa her opstaa Smugleri. Effersø glædede sig over, at Sagerne vilde komme til at foreligge adskilte til næste Aar. Man kunde ogsaa gjøre Regning paa, at Afholdsbevægelsen vilde gjøre sig mere gjældende i Rigsdagen. Derefter gjorde Taleren nogle personlige Bemærkninger til Schrøter. Isaksen bemærkede, at naar Mindretallet havde anført, at vi efter Flertallets Forslag vilde sættes under Formynderskab og blive berøvede vore fri Menneskerettigheder og at vore Naboer derved vilde faa det Indtryk, at vi kun have vist os lidet værdige til de Friheder, som vi havde faaet ved Grundloven, og at vi stillede os paa lige Højde med Eskimoc og andre uciviliserede Folkeslag, da havde vi intet at befrygte af Nabolandene i den Retning, da der saa vel i England og Norge som Danmark arbejdedes ivrigt paa at indskrænke Drikfældigheden ad Lovgivningens Vej. Trindt om i Landene dannedes mægtige Foreninger for at afkaste det Trældomsaag, som Spiritusnydelsen paalægger Menneskeheden. Naar Kjøbmændene ikke vilde gaa ind paa at mod-

tage en rimelig Erstatning for deres Brændevinsbevillinger, da kunde de mulig snart komme efter at de havde forregnet sig heri. Deres Indtægter vare nemlig meget usikre, dels som Følge af Afholdsbevægelsen og dels fordi mange af Forbrugerne efterhaanden gik over til at forsyne sig direkte fra Kjøbenhavn, hvilket hverken vilde være til Gavn for Kjøbmændene eller for Befolkningen. Schrøter og Effersø voxede nogle personlige Bemærkninger. Djurhuus anbefalede sit Ændringsforslag til Flertallets 4de Indstillingspunkt, da det var af Vigtighed at holde denne Sag fuldstændig for sig selv. Formanden for Udvalget mente, at Tolden paa Island ikke var indført for at afløse Læsteafgiften. Efter en kort Bemærkning af Djurhuus skredes til Afstemning:

1ste Indstillingspunkt i Flertallets Betænkning vedtoges enstemmig med 19 Stemmer.

2det og 3dje Indstillingspunkt i Flertallets Betænkning vedtoges enstemmig med 19 Stemmer.

Djurhuus's Ændringsforslag til 4de Indstillingspunkt vedtoges med 10 Stemmer mod 7, hvorpaa 4de Indstillingspunkt i Flertallets Betænkning saaledes ændret vedtoges enstemmig med 10 Stemmer.

5te Indstillingspunkt i Mindretallets Betænkning vedtoges enstemmig med 19 Stemmer.

V. Andragende om Lømpelser i Lejen af Statens Fæstegods.

Den 3de Avgust fremlagdes et Andragende fra Kongsbønderne Johan Olsen og Johannes Olsen af Vestmanhavn, hvori de andrage om Løgtingets Medvirkning til en mulig Nedsættelse af den Leje, de have at svare af deres Fæster paa Hejsum*).

*) Andragendets Indhold fremgaar nærmere af Betænkningen.

Ved Sagens foreløbige Behandling den 15de Avgust, vedtoges efter Forslag af Effersø at henvise den til det Udvalg, der var nedsat i den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Erstatning til Fæstere for af dem udførte Grundforbedringer, hvilket Udvalg, der bestod af J. Danielsen, O. M. Nielsen, Z. Nielsen, Hentze og Olsen, afgav følgende, den 7de September fremlagte, Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er der af Lagtinget henvist et Andragende fra de 2de Kongsbønder fra Højum i Vestmanhavn, hvori disse ansøge Lagtinget om at bevirke en Nedsættelse af Lejen for deres Kongsfæster, begrundet dels derved, at de ikke se sig i Stand til vedblivende at svare en saa uforholdsmæssig høj Leje, da deres Kongsfæster ere saa meget udsatte for Affald paa Faarene, dels paa, at Uldprodukterne ere faldne saa enormt i Pris, Arbejdslønnen høj, Affald eller Dødelighed baade paa Bøssetningsfaar og Lam, og Uheld paa Køer, samt Misvæxt af Jordprodukterne, alt i en længere Aarrække, hvorhos de have anført, at de dem paa hvilende Lejeafgifter foruden Aagaven aarlig have andraget c. 400 Kroner, vagtet deres Fæster efter den ny Taxation kun skal udgjøre c. 18 1/2 Normalmark, hvoraf Lejen skal beløbe sig til henved 21 2/3 Kroner pr. Normalmark, medens de ville have bragt i Erfaring, at Gjennemsnitslejen af Statens Fæstegods her paa Øerne kun skal beløbe sig til omtrent 12 Kroner pr. Normalmark.

Ved Sagens første Behandling i Tinget blev det gjort gjældende, at det ikke for Tiden, navnlig forinden Forarbejderne til Gjennemførelsen af den nye Matrikul var tilendebragt, og man ogsaa kunde se, hvor mange Normalmarker Kongsgodset udgjør, kunde være Tale om en Jævning af Lejen paa Kongsgodset, hvorimod Sagen gik i Udvalg med det Formaal for Øje, at det eventuelle Udvalg i Betragtning af de elendige Tider i økonomisk Henseende paa mange Steder i Landet mulig kunde finde paa en eller anden Udvej og fremkomme med Forslag til Lempelser og eventuelle Nedsættelser af Skatter og Lejeafgifterne paa de Steder, hvor Trangen i saa Henseende er til Stede. Saa vel efter hvad Udvalget har bragt i Erfaring som ogsaa efter Indberetninger fra Syssel-mændene, navnlig Sysselmand Danielsen, er Tilstanden i økonomisk Henseende meget betænkelig paa mange Steder i Landet, dels bevirket ved de nu i flere Aar værende daarlige Afgrøder, fejlslaaet Fiskeri, Affald paa Faar, især Lam, og endelig de lave Uldpriser, saa at det er højst sandsynligt, at mange Fæstere ville komme til at gaa fra deres Kongsfæster, hvis der ikke bliver indrømmet dem Lempelser i Betalingsvilkårene og Nedsættelse i deres Skatter og Lejeafgifter.

Som en af Aarsagerne, hvorfor nogle af Fæsterne ere daarligere stillede end andre, kan fremhæves, at imodens nogle

Fæster have baade Søjdeleje (Skind og Talg) samt Smørleje af Inventarievær, ere andre fri for den sidstnævnte Lejeafgift.

For at danne sig et Begreb om, efter hvilke Regler Søjdelejen og Smørlejen svares af de forskellige Fæstere, har Udvalget søgt efter Oplysninger paa Landfogedkontoret, men har des værre ikke der kunnet faa saadanne Oplysninger af de nuværende Skatte- og Lejeforhold, at man deraf kan se nogen ensartet Regel, hvilket mulig hidrører fra, at der i 1831 skal være foretaget nogen Forandring i Lejen. Ved derimod at se hen til Lejen før den Tid, faar man det Indtryk, at Søjdelejen, Skind og Talg, i Regelen har varieret imellem 1/2 Delen og 1/3 Del af Indstødsfaarene, samt c. 1 1/3 Pd. Tælle pr. Stk. Skind, og Smørleje 36 Pd. Smør pr. Indstøds-Ko, hvilket Forhold som bemærket senere er forrykket ved den foretagne Jævning, især af Smørlejen, hvilken Jævning saa vidt vides næppe har gaaet ud om Bygden eller Sognet, og kan saaledes ikke være en Jævning over hele Kongsgodset.

At en hel ja endog en halv Vog Smør foruden Søjdelejen er en uforholdsmæssig høj Leje eller Rente af en Indstøds-Ko er jo indlysende og det paa samme Tid som flere Fæster, ja Sogne og Sysler aldeles ikke skulle have nogen Smørleje, hvilket for en stor Del er Aarsagen til, at nogle Fæster have at svare en langt tungere Leje end andre; og naar hertil kommer, at flere Fæstere i saadanne daarlige Aar, som det nuværende, langt fra faa saa mange Slagtelam, som de skulle svare Søjdeleje for, er det jo en Selvfølge, at de ere meget ilde stillede. Som et Eksempel i saa Henseende skal anføres, at enhver af Andragerne har aarlig at svare en Søjdeleje af 90 Stkr. Skind, 108 Pd. Talg, og Smør for 3 1/2 Indstøds-Ko 3 1/2 Vog — 126 Pd. Smør, foruden Kongs- og Matrikulskat, Aagave og Kommuneskat, hvilken sidste i Aar andrager over 40 Kr., hvorimod de hver især efter Tienden kun ville slagte 30 Stkr. Faar.

For nu om muligt at redde de daarligst stillede Fæstere af Statens Fæstegods fra at gaa fra deres Fæster og mulig derved falde Kommunerne til Byrde, har Udvalget anset det højlig paatrængende nødvendigt at tilraade Tinget at indgaa til Bevillingsmyndigheden med Andragende om mulige Lempelser og eventuelle Nedsættelser af de daarlig stillede Fæstebønders

Skatte- og Lejeafgifter for indeværende Finansaar.

Vanskeligheden frembyder sig ved Bedømmelsen af, efter hvilke Regler en eventuel Nedsættelse af Lejeafgifterne skulde tillades, hvorom Udvalget ikke drister sig til at stille noget egentligt Forslag, men vil kun udtale som sin Mening, at Søjdelejen i intet Tilfælde maa svares af et større Antal Skind end Antal af Slagtelammene, samt at Smørlejen helst helt maatte eftergives i Aar, hvilket maaske kunde overdrages til Amtet eller Godsadministrationen.

Hvad derimod angaar de kommunale og Amts Afgifter, da mener Udvalget, at dette Spørgsmaal maa overlades til de vedkommende kommunale Myndigheder.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget:

1. at indgaa til Bevillingsmyndighederne med Begjæring om, at de daarlige stillede Fæstere af Statens Fæstegods maatte forundes passende Eftergivelse og Udsættelser med Betalingen af Jordebogsaftigterne for indeværende Aar, navnlig:

a. at Søjdelejen i ethvert Fald ikke betales for flere Aar, end der virkelig slagtes;

b. at Smørlejen enten helt eller delvis eftergives.

2. at der træffes Foranstaltninger til, at Lejen snarest mulig kan blive jævnet overalt.

I det Udvalg, der er nedsat i Anledning af Spørgsmaalet om Erstatning til Kongsfæstere for udførte Forbedringer, Thorshavn, den 7de September 1888.

Z. Nielsen. J. Danielsen.

O. M. Nielsen. J. P. Hentze.

Den 11te September foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren, Z. Nielsen, gjennemgik Udvalgets Betænkning og anbefalede Sagens Overgang til 3dje Behandling. P. Petersen var fuldstændig paa det rene med, at mange Kongsbønder vare ilde stillede og havde mistet al deres Ejendom. Det vilde derfor være mærkeligt, om man vilde tilstaa enkelte af dem særlige Lettelser fremfor de andre. Andragerne vare næppe blandt

*) Olsen havde paa Grund af Sygdomsforfald ikke taget Del i Udvalgets Arbejde.

de daarlige stillede. Taleren anbefalede at arbejde hen til at faa Lettelse for alle Fæsterne i 1 eller 2 Aar. Ordføreren havde ikke noget imod en almindelig Lettelse for saa vidt man kunde give en passende Begrundelse derfor; dog var det næppe rigtigt nu at foreslaa en Lettelse for 2 Aar, da Tiderne mulig kunde have forbedret sig til næste Aar. Da man var paa det rene med, at Lejen er ujævn paa de forskjellige Gaarde, var der Anledning til at arbejde hen til en Udjævning, navnlig for de Fæstere Vedkommende, som betale Smørleje. Schrøter mente, at Udvalget, hvor der var Tale om en Nedsættelse af Smørlejen, burde have givet en Fremstilling af Forholdet mellem Indstødsøkørne og den virkelige Besætning, ligesom han i det hele mente, at Udvalget havde skaffet for faa Oplysninger. I øvrigt var det uheldigt, at Lejen beregnedes efter Indstødsfaar. Antallet af Slagtefaar vilde have dannet et mere passende Grundlag for Lejen. P. Petersen maatte overfor Ordføreren gjøre gjældende, at paa mange Steder vare saa mange gamle Faar døde, at Bønderne ikke kunde faa synderligt Slagt i de to nærmeste Aar. I øvrigt var han enig med Udvalget om det uheldige i, at Bønderne skulde betale lige megen Smør- og Faareleje, selv naar Faarene og Køerne vare døde for dem. Ordføreren mente, at hvad der særlig gjorde, at Lejen var mere følelig paa nogle Gaarde end paa andre, var Smørlejen, der betaltes efter Antallet af Indstødsøkør. Medens nogle Gaarde helt vare fri for Indstødsøkør, var der f. Ex. 36 saadanne paa Dimon. Paa en Gaard i Sølmundefjord, hvor der kun kunde holdes 12 Køer, var Indstødsøkørnes Antal 8. Hvis nogen anden kunde komme frem med et bedre Forslag, vilde Udvalget være ham taknemmeligt. Rasmussen vilde berigtige Ordførers Udtalelse angaaende Indstøden paa en Gaard i Sølmundefjord derhen, at denne udgjorde 7 Køer og 1 Tyr.

Sagens Overgang til 3dje Behandling vødtes enstemmig med 15 Stemmer.

Den 13de September foretoges Sagens 3dje Behandling. Ordføreren henviste til de tidligere Udtalelser i Sagen. Udvalget havde ment, at det burde overlades til Godsbestyrelsen nærmere at bestemme hvorledes den eventuelle Nedsættelse skulde foretages. Tiendellsterne vilde danne et heldigt Grundlag i saa Henseende; dog var der Steder, hvor der ikke blev tiendest efter Slagt, men efter An-

tallet af fødte L. am. Her vilde Forstanderskabene maaske kunne give de nødvendige Oplysninger.

Udvalgets Forslag 1 og 2 sættes samlet under Afstemning og vedtoges ved Navneopraab enstemmig med 14 Stemmer. Ja stemte: Poulsen, Effersø, O. Jacobsen, M. Danielsen, Z. Nielsen, Hentze, J. Danielsen, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus, O. M. Nielsen og Formanden. — Isaksen stemte ikke, medens Provsten, Müller, P. Petersen, Olsen og Schrøter vare fraværende.

Den 15te September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Til Justitsministeriet!

Efter at der i nærværende Lagtingssession var indkommet et Andragende fra 2 Kongsbønder paa Hejum i Vestmanhav, hvori Lagtinget anmodes om at bevirke en Nedsættelse i den paa deres Fæstegods hvilende uforholdsmæssig høje Leje, som de under de nuværende ugunstige økonomiske Forhold ikke se sig i Stand til vedblivende at svare, blev der ved Sagens første Behandling i Tinget udtalt, at der, saa længe den ny Matrikul ikke var gennemført, ikke heller kunde være Tale om en Jævning af Lejen paa Kongsgodset, men da det netop var Erkjendelsen af Marketallets og af Lejens Ujævnhed, som i sin Tid hovedsagelig havde været Aarsag til Bestræbelserne for at faa en ny Matrikul gennemført, maatte det i højeste Grad være ønskeligt, at den ny Matrikul kunde træde i Kraft snarest muligt, hvorhos det blev gjort gjældende, at Andragendet derhos og nærmest maatte betragtes som et Udtryk for den fortvivlede økonomiske Tilstand, hvori ikke blot Andragerne, men

en stor Del af Fæstebønderne her paa Øerne og navnlig de, som sidde for en uforholdsmæssig høj Leje, nu befinde sig, hvorhos et eventuelt Udvalg maatte overveje, hvilke Forholdsregler der kunde tages og paa hvilken Maade Hjælp kan ydes dem, der have en saadan nød, samt fremkomme med Forslag til Lempelser og eventuelle Nedsættelser af Skatter og Lejefgifter paa de Steder, hvor Trangen i saa Henseende er til Stede.

Det i Sagen nedsatte Udvalg afgav under 7de September sin Betænkning, hvortil henvises.

Ved Sagens 3dje Behandling vedtoges enstemmig ved Navneopraab med 14 Stemmer Udvalgets Forslag saalydende:

1. at indgaa til Bevillingsmyndighederne med Begjæring om, at de daarlig stillede Fæstere af Statens Fæstegods maatte forundes passende Eftergivelser og Udsættelser med Betalingen af Jordbogsafgifterne for indeværende Aar, navnlig:
 - a. at Søjdelejen i ethvert Fald ikke betales for flere Faar, end der virkelig slagtes.
 - b. at Smørlejen enten helt eller delvis eftergives.
2. at der træffes Foranstaltninger til, at Lejen snarest mulig kan blive jævnet overalt.

Denne for Færserne i disse trange Tider yderst vigtige Sag bedes det høje Ministerium at tage under sin gunstige Omsorg.

Færsernes Lagting, den 15de Septbr. 1888.

L. H. Buchwaldt.

Z. Nielsen.

Joen Poulsen.

VI. Andragende om Forandring i Bestemmelserne om Forhandling af Margarine.

Den 10de Avgust fremlagdes saalydende Andragende:

Ved kgl. Anordning af 20de April d. A. er Lov af 5te s. M. om Fabrikation og Forhandling af Margarine sat i Kraft paa Færøerne.

De i denne Lov indeholdte udførlige og strænge Bestemmelser og store Straffe, ogsaa for Uagtsomhedsforseelser, have bevirket, at alle de Kjøbmænd her i Byen Thorshavn, der handlede med denne Vare, ophævede Salget deraf den 1ste Avgust, fordi de af os, der tidligere handlede dermed, ikke anse den Fortjeneste, som vi havde af Handel med Kunstsmør, for at opveje den Fare, vi vilde blive udsatte for ved muligen at komme til at overtræde en eller anden Bestemmelse i Loven.

At den udkomne Lov kan være hensigtsmæssig og særdeles tidssvarende for det øvrige Kongerige er meget muligt, ja højst sandsynligt, da Exporten af Natursmør navnlig til England er meget stor, og denne Vare er Landets vigtigste Udførselsartikel.

Det vil derfor være af højeste Vigtighed fuldt ud at sikre sig imod, at det danske Smør taber sit gode Renome paa det engelske Marked. Paa Færøerne egner den sig imidlertid ikke til at anvendes, da vi leve under ganske andre Forhold og udgjøre i dette som paa saa mange andre Omraader «en Verden i det smaa» for os selv.

Vi have ingen som helst Export hverken af Natursmør eller Kunstsmør, og det er ingen Sandsynlighed for, at vi nogen Sinde ville faa saadan. Den eneste Forbindelse vi have haft med England med Hensyn til Smørhandel er, at nogle af os af og til plejede at forskrive det Kunstsmør, vi solgte, fra Storbritannien, andre plejede at faa det sendt over England og Skotland via Leth fra Holland, saa enhver vil vel indrømme os, at det aldrig vil faa Spor af Indflydelse paa Danmarks Stilling paa det engelske Marked, om vi sælge eller spise noksaa meget Kunstsmør her oppo uden nogen anden eller mere Kontrol med denne Vare end med andre Levnedsmidler.

Ved at standse Handelen med Kunstsmør er der paaført den ubemidlede Befolkning her paa Øerne et ikke ringe Savn. Natursmør bliver for dyrt for dem at købe, hvad enten det bliver indført fra Danmark, Sverrig eller Holland, og det saa meget mere, som Forsendelsesomkostningerne m. m. i ikke ringe Grad fordyre det. Folk bliver derfor nødt til hos os i Mangel af Kunstsmør at ty til Sirup, der i Reglen ikke en Gang er af dansk, men af amerikansk Fabrikat, og Svinefedt eller andre Fedtstoffer.

Vi undertegnede Kjøbmænd i Thorshavn tillade os derfor allerbødigst at andrage det ærede Lagting om, at samme vil søge at udvirke, at den sædvanlige Undtagelsesbestemmelse om, at Loven ikke gjælder for Færøerne, maa blive gennemført lige saa vel for denne som for andre Loves Vedkommende, der vedrøre Forhold hos os, som ere helt forskellige fra det øvrige Rige. Eller, hvis dette ikke kan opnaas, at der i Loven bliver indført saadanne Lempelser, at Kjøbmændene ikke blive bragte i Ulykke ved en Uagtsomhedsfejl, men slippe med en Ordensmulkt.

Thorshavn, den 10de Avgust 1888.

For A. W. Restorff
Elieser Jacobsen.

M. C. Restorff & Snr. J. Jeremiassen.
Thorshavns Handelsforening.

Johs. Hansen
Firma;
C. F. Siemsens Handel.
pr. pr. A. W. Skibsted
Cl. Jacobsen.

Til
Lagtinget.

Den 13de Avgust foretoges Sagens foreløbige Behandling. Efter Forslag af Schrøter vedtoges med 9 Stemmer mod 5 at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i næste Møde valgtes: Schrøter, Isaksen, O. M. Nielsen, M. Danielsen og Djurhuus.

Den 7de. September fremlagdes saalydende Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er afgivet et Andragende fra nogle Kjøbmænd i Thorshavn, gaaende ud paa Ophævelse af eller Lempelser i Lov af 5te April d. A., udvidet til Færserne ved kgl. Anordning af 20de s. M., vedkommende Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m.

Bemeldte Lov, som udkom med den Bestemmelse, at den først skulde gjælde for Færserne efter at den ved kgl. Anordning blev sat i Kraft med de Lempelser, som i Følge Øernes særegne Forhold maatte findes hensigtsmæssige, er bleven udvidet til Færserne ved ovennævnte kgl. Anordning med nogle mindre aldeles uvæsentlige Lempelser.

I Følge Forhandlingerne i Rigsdagen har den omhandlede Lov været Gjenstand for megen Kamp, inden den blev færdig og det maa antages, at den største Grund, hvorfor den er udkommen, er for at beskytte den danske Smørhandel, samtidig for tillige igjennem Margarine at skaffe den mindre bemidlede Del af Befolkningen et billigt Næringsmiddel. Som det ses af Andragendet, er man her paa Øerne blevet forsynet med Margarine ikke alene fra Danmark, men ogsaa fra Udlandet, og man maa med Andragerne beklage, at Loven ikke alene har sat en Stopper for Forsyning fra Udlandet men ogsaa, paa Grund af de i Loven indeholdte strænge Bestemmelser, har medført, at de Handlende holde op med at føre denne Vare, hvorved Befolkningen gaar glip af dette billige Næringsmiddel. Da Færserne desuden ikke udføre Smør, hvormod ikke saa lidet Smør og Margarine har været indført her, vilde man være bedre tjent med, om Loven slet ikke var bleven udvidet til Færserne.

Uagtet hele Udvalget har været enigt om, at Loven maa anses for at være uheldig for vore Forhold og om at beklage, at den saa godt som uforandret er bleven udvidet til Færserne, har det ikke kunnet enes om, hvilke Skridt der bør gjøres for at faa den forandret, men har i saa Henseende delt sig i et Flertal, bestaaende af Isaksen, Nielsen og Schrøter, og et Mindretal, d'Hrr. Djurhuus og Danielsen.

Medens Mindretallet har fundet det tilstrækkeligt, at Lagtinget henleder Regeringens Opmærksomhed paa Sagen og anmoder om, at Loven, der gjælder for 2 Aar, naar den til 1ste Maj 1890 bliver forandret, ikke atter bliver udvidet til Fær-

serne forinden Lagtinget er hørt, maa Flertallet anse det for ganske utilstrækkeligt kun at anmode Regeringen herom. Det var jo først i 1885, at Lovgivningsmagten fandt det nødvendigt at skride ind i Anledning af Fabrikation af denne Vare. De Bestemmelser, der bleve truffet, vare imidlertid ikke meget omfattende. Den i Aar udkomne Lov gaar langt videre og sætter ogsaa langt strengere Straffe for Overtrædelser. Naar vi om to Aar faa en ny Lov, kunne vi vente, at man vil gaa i samme Spor, og at den vil blive endnu strengere og mere omfattende, samt at man, naar den indeholder en saadan Undtagelsesbestemmelse vedrørende Færserne, som den nugældende af 5te April d. A. § 17, ogsaa ved Udvidelsen hertil vil følge de Hovedbestemmelser, som Loven indeholder, i det der kun vil blive foretaget saadanne mindre væsentlige Forandringer, som ved de lokale Forhold gjøres absolut fornødne.

Flertallet maa derhos hævde Nødvendigheden af, at der uophødelig bliver gjort alle de Skridt, der her fra kunne gjøres for at søge at faa udvirket, at den gjældende Anordning hurtigst mulig bliver forandret; hvorfor man har tilladt sig at udarbejde et herhen sigtende Forslag, gaaende ud paa, at bibeholde de i Loven af 5te April d. A. givne Bestemmelser om Fabrikation saa vel af Margarine som af Oleomargarine samt Bestemmelserne om Handel med Oleomargarine, at forbyde Udførsel af Margarine saa vel til andre Steder i Kongeriget som til Udlandet, at forbyde Udførsel af Smør til Udlandet, men derimod ikke til det øvrige Rige, at forbyde at forfalske Smør eller udgi ve Margarine for Smør og for at hindre dette at forbyde at blande Margarine med mere end 50 pCt. Smørfedt, at paalægge dem, der sælge Margarine, under Ifaldelse af en for vore Forhold passende Bøde at have Opslag i deres Handelslokaler derom, samt at lade Beholderne forsyne med Ordet Margarine og at anmelde deres Virksomhed for Politiet.

Det er jo meget muligt, at Regeringen kan gaa ind paa at forandre de gjældende Bestemmelser ved kgl. Anordning i den af Flertallet paa pegede Retning, da alle de i Loven af 5te April givne Bestemmelser, der omhandle Fabrikation saa vel af Margarine som Oleomargarine samt Handel med det sidstnævnte Fabrikat, saa vel som en Del af de, der ere givne for Handel med Margarine, ere optagne i Forslaget. Skulde Regeringen anse en Lovforandring for nødvendig, da er det at haabe, at den

snarest mulig forelægger det herhen sigtende Lovforslag for Rigsdagen. Der er ingen Grund til at vente, at dette vil møde nogen væsentlig Modstand i Rigsdagen, naar den bliver gjort bekendt med, at Forholdene her med Hensyn til Smørproduktion og Smørudførsel ere helt forskellige, ja ganske modsatte af, hvad de ere i det øvrige Rige, og vi intet Smør udføre her fra, men at al vor Smørhandel med England er, at vi faa noget af vort bedste og billigste Margarine der fra, samt at Danmark fuldstændig kan sikres imod, at vi forpøste det engelske Marked med færøsk Margarine eller med Smør, der er forfalsket med Margarine, ved i Loven at forbyde al Udførsel her fra til Udlandet saa vel af Smør som af Margarine.

Den eneste Maade, hvorpaa de Handlende her paa Øerne kunne forskaanes for at lide Tab og faa afsat de forholdsvis ikke ubetydelige Beholdninger af den tidligere Margarine, som de ligge inde med, er, at Anordningen eller Loven udkommer hurtigst mulig i det kommende Efteraar eller Vinter. Beholdningerne, der ikke have den lovbestemte Farve og Beholderne næppe heller fuldt ud den foreskrevne Form, ville ellers med Tiden fordærves for Kjøbmændene.

Den nugældende Lov er overfor den ubemidlede Befolkning aldeles ensbetydende med et fuldstændigt Forbud, for dels ere Kjøbmændene afskaarne fra at sælge den gode Margarine, som de plejede at faa fra Holland og England, paa Grund af Farven og Fustagernes Form, hvorved de ere henviste til den dyrere og mindre gode danske Margarine, dels ville de, for saa vidt nogle af dem i det hele taget atter maatte indlade sig paa at holde denne Vare, kun sælge den imod en meget høj Avance, for at Fortjenesten ved Salget kan staa i et passende Forhold til de store Farer, de udsætte dem for, og for

ad § 1.

Paragrafen er enslydende med § 1 i Loven af 5te April d. A. om Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m.

ad § 2.

Hvis der imod Forventning skulde blive oprettet Margarinefabriker her paa Øerne, er der ingen Grund til, at der for disse gjælde andre Bestemmelser end i det øvrige Rige.

at de kunne have et Fond at tage af til at dække eventuelle Mulkter med. Loven har derfor bevirket et føleligt Savn for den ubemidlede Befolkning, der ikke har Raad til at købe Smør og vanskelig vil kunne faa Margarine erstattet med andre passende Fedtstoffer.

Skulde Regeringen imod Forventning ikke kunne gaa ind paa at forandre Anordningen forinden 1ste Maj 1890, da haaber man, at den for Færøernes Vedkommende maa komme til at indeholde lignende Bestemmelser, som de her foreslaaede, eller at Lagtinget faar Lejlighed til at fremskomme med saadanne, forinden Loven bliver udvidet her til.

I det Flertallet tillader sig at indstille nedenstaaende Forslag til Lagtingets Vedtagelse, skal man i øvrigt henvise til de, de enkelte Paragrafer vedføjede Bemærkninger.

* *

Med Henviisning til hvad der er anført i Begyndelsen af nærværende Betænkning skal Mindretallet bemærke:

Vi anse det for ubetinget heldigt, om Loven for Færøernes Vedkommende kunde blive tilbagekaldt, men da den imidlertid kun gjælder til 1ste Maj 1890, til hvilken Tid der sandsynligvis vil fremskomme andre Bestemmelser, vil det være af mindre Betydning, om vi vente saa længe, det vil imidlertid være ønskeligt, om Regeringen til den Tid vilde have Opmærksomheden henvendt paa, at Loven ikke atter bliver udvidet til Færøerne, uden at Lagtinget først bliver hørt.

* * *

1ste Indstillingpunkt:

Flertallets Forslag til Anordning om Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m. paa Færøerne.

§ 1.

Ved Margarine forstås i denne Anordning smørlignende Fabrikater af hvilken som helst Oprindelse, Blanding og Sammensætning, naar deri indgaar noget Fedtstof, der ikke er fremstillet af Mælk.

§ 2.

Enhver, som vil fabrikere enten Margarine eller Oleomargarine paa Færøerne, underkastes de i Lov af 5te April 1888 om Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m. trufne Bestemmelser, hvilke

Med Hensyn til Udførsel af Margarine henvises til ovennævnte Lovs § 6.

ad § 3.

Paragrafens 1ste Stykke er enslydende med § 2 andet Stykke i ovennævnte Lov. Da de for Handel med Margarine foreslaaede Bestemmelser ere betydelig mildere og mindre omfattende end i Loven af 5te April, er andet Stykke fremkommet som en Modvægt for at sikre Danmarks Smørmarked i England mod forfalsket færøsk Smør. For selve Øerne vil Forbudet mod Udførsel til Udlandet blive uden praktisk Betydning.

ad § 4.

Henvises til førnævnte Lovs §§ 3, 4 og 7.

ad § 5.

Henvises til samme Lovs §§ 14 og 16.

ogsaa ville være at anvende paa dem som forhandle Oleomargarine.

Udførsel af Margarine fra Færøerne saa vel til andre Steder i Kongeriget som til Udlandet er forbudt. Overtrædelse heraf straffes efter § 14 andet Stykke i ovennævnte Lov.

§ 3.

Det er forbudt enhver, der tilvirker Smør, at fabrikere Margarine eller foretage nogen Blanding af dette Stof med Smør eller i sine Lokaler at lade saadan Virksomhed foregaa. Blandinger til eget Brug, der ikke foretages i Mejerilokaler, ligge dog uden for dette Forbud, ligesom de i det hele ligge udenfor denne Anordning.

Udførsel af Smør fra Færøerne til Udlandet er forbudt.

Forsyning til Skibes Proviantering af Margarine eller af Smør betragtes ikke som Udførsel.

§ 4.

Forhandlere — saa vel en gros som en detail — af Margarine ere pligtige til at holde Varerne anbragte i Beholdere, der paa en for Kjøberne iøjnefaldende Maade ere mærkede med Ordet «Margarine». Margarine maa ikke falbydes under noget andet Navn.

I ethvert Udsalgssted, hvor der findes Margarine, skal der efter Justitsministerens nærmere Forskrifter paa et for Kjøberne iøjnefaldende Sted med mindst 3 Tommer store Bogstaver være angivet: «Her sælges Margarine». Det forbydes at sælge Margarine, hvis Indhold af Smørfedt overstiger 50 pCt. Handel med Margarine paa Torv og fra Skib er forbudt. Forsendelse af Margarine fra Handlende her paa Øerne eller imellem Øerne maa kun finde Sted i Beholdere, der ere mærkede som ovenfor bestemt.

Enhver, der driver Forretning med Margarine, skal anmelde saadan Virksomhed for Politiet, der har at føre Register over de Anmeldte.

§ 5.

Den, som forfalsker Smør eller udgiver Margarine for Smør, straffes efter § 14 1ste Stykke i førnævnte Lov. I øvrigt straffes Overtrædelser af de Forskrifter, der i denne Anordning ere givne med Hensyn til Handel med og Forsendelse af Margarine, med Bøder fra 20 til 400 Kr., der tilfalde Færø Amts Fattigkasse.

Sager angaaende Overtrædelse af denne Anordning behandles som offentlige Politisager.

§ 6.

Denne Anordning træder i Kraft samtidig med dens Tinglæsning. Til samme Tid ophæves kgl. Anordning af 20de April 1888 om Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m.

2det Indstillingspunkt:

Lagtinget beder Justitsministeriet om at udvirke, at det vedtagne Forslag, saa snart ske kan, maa blive ophøjet til kgl. Anordning eller, hvis dette ikke lader sig gjøre, da til Lov.

3dje Indstillingspunkt:

For saa vidt Lagtinget ikke kan opnaa at faa Forslaget ophøjet til kgl. Anordning eller Lov for nærværende Tid, anmodes Justitsministeriet om at udvirke, at den i 1890 forventende Lov om Margarine, for Færøernes Vedkommende, maa komme til at indeholde det af Tinget vedtagne Forslag.

Mindretallet foreslaar som Indstillingspunkt:

Lagtinget anmoder Justitsministeriet om at udvirke, at den i 1890 forventende Lov om Margarine ikke bliver udvidet til Færøerne førend Lagtinget er hørt.

I det Udvalg der er nedsat i Anledning af Sagen om Fabrikation og Handel med Margarine m. m., Thorshavn, den 7de September 1888.

J. H. Schrøter, O. M. Nielsen.

Flertallets Ordfører.

Dione Isaksen.

J. C. Djurhuus, M. Danielsen.

Den 12de September foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren (Schrøter) gennemgik Betænkningen. Z. Nielsen var ikke tilfreds med noget af de foreliggende Forslag; dog tiltalte Mindretallets Forslag ham mest, navnlig hvis der til samme havde været føjet en Bestemmelse, sigtende til Realisering af Kjøbmændenes nuværende Beholdninger. Djurhuus gennemgik Mindretallets Betænkning. En Henstilling, som den af den foregaaende Taler antydede, burde udgaa fra de Handlende. Udvalget havde intet positivt at holde sig til med Hensyn til, hvorvidt der

fandtes Beholdninger, som ikke kunde sælges. Ordføreren mente, at Hensynet til Beholdningerne ikke havde saa stor Betydning som Hensynet til, at Folk kunde faa et billigt Næringsmiddel. Hvis vi ikke nu kom frem med et Lovforslag, vilde det være unyttigt at henvende sig til Regeringen. Enten maatte man have en særlig Lov om Margarinehandel paa Færøerne eller i den danske Margarine Lov et særligt Afsnit, som fastsætter Afgifter for Færøernes Vedkommende. Om 2 Aar vilde det være for sent at komme med Forslaget. Regeringen havde vistnok Myndighed til ved Anordning at forandre Bestemmelserne for Færøernes Vedkommende, og den vilde nok ogsaa gjøre det, naar den blev bekjendt med Lagtingets Mening; men selv om den ikke skulde kunne gaa ind herpaa, vilde Flertallets Lovforslag, hvis det blev vedtaget, kunne benyttes naar Margarine-loven atter kom for i Rigsdagen. At Loven var udvidet til Færøerne, skyldtes vore Rigsdagsmænds Stilling til Sagen. Formanden fremhævede, at Grunden til, at Regeringen havde udvidet Loven til Færøerne, formentlig var Frygten for, at Færøerne skulde blive et Arnested for en skadelig Fabrikation eller Indførsel af Margarine. Det, at de Handlende vare misfornøjede med Loven, kunde næppe bevirke nogen Forandring i Regeringens Opfattelse af Sagen. Djurhuus var ved Ordførerens Udtalelser bestyrket i sin Anskuelse af det rigtige i Mindretallets Forslag. Den af Mindretallet foreslaaede Henvendelse vilde maaske bevirke, at vi, naar der kom en ny Margarine Lov, fik en Bestemmelse, der forbød Udførsel af Margarine fra Færøerne, og saa behøvede vi ingen anden Lov. Formanden kunde ikke indse, hvad man vilde vinde ved nu i Huj og Hast at vedtage et Lovforslag, der i intet Tilfælde kunde blive til Lov før langt hen i næste Aar, og da vilde vi jo være komne nær til det Tidspunkt, da den nuværende Margarine Lov vilde blive afløst af en anden. Det vilde være heldigere, om Mindretallet særlig fremhævede de Punkter, med Hensyn til hvilke der ønskedes særlige Bestemmelser for Færøernes Vedkommende. Djurhuus sluttede sig til Formanden. Vilde man særlig paa-pege de Bestemmelser, man for Færøernes

Vedkommende ønskede ind i en eventuel ny Margarinelov, var der god Tid hertil næste Sommer. I øvrigt mente Taleren, at naar det blot blev forbudt at udføre Margarine fra Færøerne, behøvede Loven ikke at gjælde her. Ordføreren fastholdt Nødvendigheden af en særlig Margarinelov for Færøerne. Hverken i den tyske eller hollandske Lovgivning var det påbudt at opgive Procentindholdet af Smør i Margarine; heller ikke fordredes i disse Lande, at Bøtterne (Fustagerne) skulde have en særegen Form. Da vi nu fik vort bedste og billigste Margarine fra Holland, var det uheldigt og unødvendigt, at de Handlende her skulde undergives den danske Lovs Bestemmelser paa disse Punkter. Taleren troede ikke, vi kunde tabe noget ved at sende Lovforslaget ned nu; mulig vilde Regeringen omarbejde Forslaget og sende os det op igjen; men saa havde vi dog opnået at den havde faaet Lagtingets Mening at vide. Djurhuus mente, at om Mindretallets Forslag blev vedtaget, burde der skrives en Indstilling, som støttede sig til de i Tinget faldne Udtalelser. For saa vidt Ordføreren mente, det var unyttigt at angive Procentindholdet af Smørfedt i Margarine, da ydede dette dog en Garanti mod vittæflige Bedragerier. Naar Ordføreren havde udtalt, at der i Thorshavn solgtes Margarine for 70 Øre pr. Pd., medens den kun var værd 35 Øre pr. Pd., var dette Bevis for, at Folk burde have Garanti for, hvad det var de købte. Ordføreren anførte, at Kjøbmændene til deres egen Skade vilde nødes til at angive Smørindholdet meget lavt, helst — 0, for at være sikre paa, at de ikke angav det for højt. En Indstilling, som kun støttede sig til de faldne Udtalelser, men ikke var begrundet ved nogen Afstemning, havde ikke samme Værdi som et Forslag fra Tinget. Djurhuus mente, at det største Fejlgreb i denne Sag var, at den første Margarinelov kom til at gjælde for Færøerne; men herfor maatte den ærede Ordfører, som den Gang var Rigsdagsmand, bære Skylden. Ordføreren gjorde gjældende, at den første Margarinelov kun indeholdt det samme som Flertallet nu vilde have til Lov for Færøerne, med Undtagelse af, at den påbød en særegen Form for Fustagerne, hvad Flertallet ikke havde fundet nødvendigt. Efter en kort Bemærkning af Formanden skredes til Afstemning: Spørgsmaalet om hvorvidt Lovforslaget skulde behandles hvis sattes først under Afstemning, men forkastedes med 7 Stemmer mod 3, hvor-

efter Sagens Overgang til 3dje Behandling enstemmig vedtoges med 12 Stemmer.

Den 14de September fremlagdes saalydende Forslag til Indstilling:

Til

Justitsministeriet.

Til Lagtinget er indkommet et Andragende fra nogle Kjøbmænd i Thorshavn, gaaende ud paa at søge Ophævelse af eller Lempelser i Lov af 5te April d. A., udvidet til Færøerne ved kgl. Anordning af 20de s. M., vedkommende Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m.

I den Anledning er det i Tinget vedtaget at henvende sig til det høje Ministerium og tillader man sig at anføre følgende:

Nu i mange Aar er man her paa Øerne bleven forsynet med Margarine ikke alene fra Danmark, men ogsaa fra Udlandet, og da Margarine af den mindre hemidlede bliver anset for et godt og billigt Næringsmiddel, har Indførslen Aar for Aar taget til. Ovennævnte Lovs Udvidelse her til har imidlertid ikke alene sat en Stopper for Forsyning fra Udlandet, i det Farvebestemmelsen er til Hinder for Indførsel, men bevirket, at de fleste Kjøbmænd paa Grund af de strænge Straffebestemmelser Loven indeholder og de mange Vanskeligheder Udsalget medfører, have holdt op med Handelen, saa meget mere som den udenlandske Margarine efter den almindelige Mening her langt er at foretrække for, hvad der nu faaes fra Danmark. Befolkningen gaar saaledes glip af et billigt Næringsmiddel, hvilket er et føleligt Savn for den ubemidlede, som ikke har Raad til at købe Smør.

I det man gaar ud fra, at Loven er udkommen for at beskytte den for Danmark saa vigtige Smørproduktion og for at forebygge Ulemper og Misligheder igjennem Margarine, samt fra, at Smørproduktionen er saa liden her paa Øerne, at der ikke kan blive Tale om Udførsel, men at der derimod aarlig maa indføres ikke saa lidet Smør og Margarine, har Tinget anset det for at være af Vigtighed, at henlede det høje Ministeriums Opmærksomhed paa, hvor vigtigt det vil være for Øerne, om man kunde faa Forandring i dette Forhold, da det danske Smørmarked ikke vil lide noget ved, at Færøerne blive holdte udenfor Loven, naar kun al Udførsel af Margarine her fra blev forbudt. Da

imidlertid Loven kun gjælder til 1ste Maj 1890, til hvilken Tid den sandsynligvis vil blive truffet andre Bestemmelser, kan det ikke have saa stor Betydning, om man venter saa længe. Det vigtigste for Øerne er, at Regeringen til den Tid vil have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Loven ikke atter udvides til Færøerne uden passende og nødvendige Bestemmelser og Lempelser, hvorfor det indstilles, at Lagtinget først maa blive hørt derom.

Tinget tillader sig imidlertid allerede i Aar at paapege de Bestemmelser, der for Færøernes Vedkommende vilde være ønskelige at faa ind i en eventuel Margarine-lov, og man skal tillade sig at anføre disse her:

1. Al Udførsel af Margarine og Smør fra Færøerne forbydes.
2. Fabrikation af Margarine skal være forbudt paa Færøerne.
3. Indførsel skal være tilladt saa vel fra Danmark som fra Udlandet.
4. Farvebestemmelser og Bestemmelser om Procentindholdet af Smør i Margarine samt om Fustagernes Form gjælde ikke for Færøerne.
5. Margarine skal anbringes i Beholdere som tydelig ere mærkede «Margarine», og i enhver Forretning, som forhandler Margarine, skal Bekjendtgørelse herom ske ved Opslag paa et iøjnefaldende Sted.
6. I Detailudsalg skal Emballagen mærkes «Margarine», hvorimod det anses unødvendigt at angive Fabrikantens Navn.
7. Forhandling af Margarine under noget som helst andet Navn skal være forbudt og strafbart.
8. Den, der vil forhandle Margarine, skal anmelde dette for Stedets Politisyrighed.

9. De i Loven indeholdte strænge Straffebestemmelser synes unødvendige her, og undtagen for saa vidt Overtrædelse af Udførselsforbudet angaar, hvorimod passende Mulkter for at forebygge Bodragerier ved Udsalget blive at fastsætte.

I Henhold til det saaledes anførte tillader man sig at anbefale Sagen til det høje Ministeriums Velvilje, i det man forventer, at der i sin Tid vil blive taget Hensyn til denne Henvendelse.

Samme Dag (14de September) foretoges Sagens 3dje Behandling. Djurhuus oplæste og anbefalede Mindretallets Forslag til Indstilling. Flertallets Ordfører (Schrøter) fandt det mindre heldigt saaledes uden Forhandling og Afstemning om de enkelte Punkter at vedtage et helt nyt Forslag, ligesom det overfor Rigsdag og Regering var mindre heldigt saadan en enkelt Gang at stemme om en indstilling, medens disse som Regel bleve vedtagne uden Afstemning. Efter en kort Forhandling herom og efter at Mødet havde været afbrudt en kort Tid, for at Medlemmerne kunde faa Lejlighed til nøjere at sætte sig ind i Forslagets Enkeltheder, sattes ovenstaaende Forslag til Indstilling under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer, i det samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte «Ja». I Kraværende vare Provsten, Müller og Olsen. Herved betragtedes samtlige Indstillingspunkter i Udvalgets oprindelige Forslag som bortfaldne.

Den 15de September oplæstes og underskrevs en med ovenstaaende Forslag enslydende Indstilling til Ministeriet.

VII. Forslag til Lov om Understøttelse af Statskassen til Brugere af Statens Fæstegods paa Færøerne for af dem paa Fæstet foretagne Grundforbedringer m. v.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Erstatning til Brugere af Statens Fæstegods for af dem udførte Grundforbedringer. (Se Beretningen for 1887, Side 22).

Den 6te Avgust foretoges Sagens foreløbige Behandling. Efter Forslag af Effersø vedtoges at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i næste Møde valgtes: J. Danielsen, Hentze, O. M. Nielsen, Z. Nielsen og Olsen.

Den 7de September fremlagdes saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er der i Aar henvist et af Amtet udarbejdet Forslag til Lov om Erstatning til Fæsterne af Statens Fæstegods paa Færøerne for af dem anvendte Forbedringer, hvilken Sag blev udsat i forrige Aar, dels paa Grund af, at det var baseret paa Bevillingen til Ansættelsen af en Konsulent for det færøske Landbrug, og dels at Tiden var saa meget fremrykket, at en grundig Behandling af Sagen ikke kunde finde Sted.

Da Betingelserne for den sagkyndige Assistance for Godsadministrationen heller ikke i Aar er til Stede, og Udvalget, af hvis Medlemmer flere have haft Forfald, heller ikke i Aar har set sig i Stand til at fremme Forslag til Behandling af omhandlede Lovforslag, og Tiden er saa langt fremskredet, maa Udvalget atter i Aar foreslaa Tinget, at udsætte Sagen til næste Aar.

I det Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning over Spørgsmaalet om Erstatning for For-

bedringer paa Statens Fæstegods paa Færøerne, Thorshavn, den 7de September 1888.

Z. Nielsen. J. Danielsen.
O. M. Nielsen Hentze.

Ved Sagens 2den Behandling, den 11te September, anbefalede Ordføreren (Z. Nielsen) at udsætte Sagen til næste Aar, men samtidig at rette en Henstilling til Ministeriet angaaende den paa- tænkte Konsulentvirksomhed, der var en Betingelse for Forslagets Gennemførelse efter den nuværende Affattelse, hvorpaa han anbefalede Sagens Overgang til 3dje Behandling. Schrøter anbefalede paa det Indstændigste at nægte Sagens Overgang til 3dje Behandling, for saa vidt dette skulde give Anledning til en fornyet Henvendelse til Regeringen angaaende Ansættelse af en Landbrugskonsulent.

Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sættes under Afstemning, men da kun 6 stemte for og ingen imod foretoges Navneopraab. Ja stemte: Poulsen, O. Jacobsen, M. Danielsen, Z. Nielsen, J. Danielsen, J. Petersen og Formanden. Nej stemte O. M. Nielsen. — Isaksen, Weihe, O. Joensen, P. Petersen, Rasmussen og Schrøter stemte ikke, medens Provsten, Müller, Effersø, Hentze, Djurhuus og Olsen vare fraværende. Hermed var Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling bortfaldet, i det ikkun 9 af Tingets Medlemmer havde deltaget i Afstemningen.

Udvalgets Forslag om at udsætte Sagen sættes derpaa under Afstemning og vedtoges enstemmig med 10 Stemmer.

VIII. Sagen angaaende Opførelse af Sygehuse paa Landet

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sagen angaaende Opførelse af Sygehuse paa Landet. (Se Beretningen for 1887 Side 64).

Den 11te August foretoges Sagens foreløbige Behandling. Z. Nielsen fore-

slog strax at afgive følgende formulerede Svar til Protokollen:

«Paa Grund af den vedvarende slette økonomiske Tilstand her paa Øerne udsættes Sagen indtil videre.»

Forslaget sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

IX. Sagen om en Omordning af Administrationsforholdene paa Færøerne.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra foregaaende Samlinger udsatte Sagen angaaende en Omordning af Administrationsforholdene. (Se Beretningen fra 1887, Side 64). — Den 31te Juli fremlagdes en Henstilling fra Lagtingsmand Schrøter om at det af ham paa Grundlag af et Udkast fra vedkommende Udvalg fra 1885 udarbejdede Forslag til Lov vedrørende Bjærgning og Strandinger paa Færøerne maatte blive optaget til Behandling i indeværende Lagtingssamling.

Ved Sagens foreløbige Behandling den 7de August foreslog Schrøter at Administrationssagen i dens Helhed, derunder 2de Lovudkast, henholdsvis om Opkrævning og Udbetaling af Oppebørsler paa Færøerne og angaaende Strandinger og Bjærgning, henvises til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvorefter Effersø foreslog, at Strandings- og Bjærgningsloven udsættes til fortsat Behandling i et senere Møde, medens Administrationssagen i øvrigt overgaves til et Udvalg paa 5 Medlemmer. — Spørgsmaalet om hvorvidt Sagen i dens Helhed skulde gaa i Udvalg sættes først under Afstemning og vedtoges enstemmig med 12 Stemmer, hvorved Effersø's Forslag om en delvis Udsættelse betragtedes som

bortfaldet. Effersø foreslog dernæst, at Udvalget skulde bestaa af 3 Medlemmer, hvilket Forslag ligeledes bortfaldt, i det Schrøters ovennævnte Forslag om et Udvalg paa 5 Medlemmer enstemmig vedtoges med 14 Stemmer. — Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde: Effersø, Müller, Z. Nielsen, Olsen og Schrøter.

Den 10de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er i Aar henvist den i flere Aar her i Tinget behandlede Administrationssag og deriblandt ogsaa Udkastet til Lov om Indkrævning og Udbetaling af Oppebørsler paa Færøerne, med de over samme indhentede Erklæringer fra Landfogden og Sysselmændene. Uagtet den Opfattelse, som Sysselmændene, i Følge deres Erklæringer, have om det foreliggende Lovforslag, er væsentlig forskjellig, frengaar det dog klart af disse, at Lovforslaget, som af enkelte billiges i Hovedsagen, dog i Enkelthederne liden af betydelige Mangler, saa at det, førend det kan sendes fra Lagtinget, maa underkastes en omhyggelig Revision. Det sidste kan ogsaa siges om

Strandingsloven. Udvalget har imidlertid ikke hidtil kunnet blive enige om at fremsætte positive Forslag til Forandringer i og Suppleringer til disse Lovforslag, hvorfor det nu paa dette fremptrykkede Tidspunkt i Lagtingstiden maa foreslaa

«at Sagen udsættes til næste Aar».

Thorshavn, den 10de September 1888.

O. P. Effersø. J. H. Schrøter.

Z. Nielsen.

Den 11te September sættes Udvalgets Betænkning under Forhandling. Ordføreren (Effersø) gennemgik Betænkningen og anbefalede Udvalgets Forslag. Poulsen saa sig ikke i Stand til at stemme for dette Forslag. Denne Sag havde nu været drøftet i Udvalg i saa mange Aar og naar man endnu ikke var kommen videre end til atter at udsætte den til næste Aar, vilde det vist være heldigere at udsætte den indtil videre. Ordføreren oplyste, at Sagen stadig havde modtaget Forbedringer. Aarsagen til, at Udvalget atter i Aar anbefalede Udsættelsen til næste Aar, var en i et Udvalgsnøde falden Bemærkning, der havde vist Udvalget Nødvendigheden af en Forandring, som ikke godt kunde foretages i den korte Tid Udvalget da havde for sig. Man kunde ogsaa gøre Regning paa, at Forslagsstilleren i Vinter vilde forbedre Forslaget. For saa vidt man mente, at Forslaget ikke duede, da havde Sysselmændene dog anset det ene Forslag angaaende Oppebørsels-

væsenet for heldigt. Ved at glemme Sagen kunde man med Tiden faa den moden. Rasmussen indrømmede, at hvad man gjemte vel kunde modnes, men det kunde ogsaa raadne. Om man udsatte Sagen indtil videre, kunde den tages for igjen næste Aar, udsatte man den til næste Aar, var Tinget nødt til at tage den for igjen, selv om man fandt det unyttigt; derfor vilde han foreslaa

«at Sagen udsættes indtil videre».

Ordføreren bemærkede, at man herved vilde forhindre at der blev arbejdet videre paa den til næste Aar. At et Forslag kunde forbedres ved at behandles i flere Aar havde man Exempel paa ved Havgeloven, der var under Forhandling i 20 Aar, men saa ogsaa blev en af vore bedste Love. Man kunde f. Ex. være enig om, at vi trængte til en Strandingslov. Efter yderligere Bemærkninger af Rasmussen og Ordføreren udtalte Z. Nielsen, at man nok kunde trænge til en Strandingslov, da den danske Lovgivning herom ikke altid passede til vore Forhold. I Udvalget havde man nok talt meget, men skrevet lidt. Efter et Par yderligere Bemærkninger af Rasmussen og Ordføreren udsatte Formanden Sagen til fortsat Behandling i et følgende Møde.

Den 12te September fortsattes Behandlingen. Efter korte Bemærkninger af Ordføreren og Rasmussen sættes sidstnævntes Forslag om Udsættelse «indtil videre» først under Afstemning, men forkastedes med 8 Stemmer mod 4, hvorpaa Udvalgets Forslag vedtoges med 9 Stemmer mod 1.

X. Sagen angaaende Forandr. i Handelsloven af 21de Marts 1855.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra foregaaende Samlinger udsatte Sag angaaende Forandring i Handelsloven af 21de Marts 1855 § 5. (Se Beretningen for 1886, Side 66).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 4de August, vedtoges efter Forslag af Formanden at henvise den til det Udvalg, der allerede var nedsat i Anledning af en foreslaaet Forandring i

de gjældende Kvarantænebestemmelser, hvilket Udvalg, der bestod af Müller, O. M. Nielsen, Provsten, Olsen og Weihe, afgav følgende, den 17de August fremlagte

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg har været henvist en, fra tvende foregaaende Lagtingsamlinger udsat, Sag angaaende en Forandring af Handelslovens § 5, sigtende til en anden Beregning af den i §en omhandlede Læsteafgift.

Man skal i den Anledning tillade sig at udtale følgende:

Som det vil være det ærede Lagting bekjendt, er der til samme indkommet et Andragende om dets Medvirkning til en fuldstændig Afskaffelse af Læsteafgiften ved at lægge det af samme hidtil udrede Beløb over paa en Indførselstold paa Spirituosa, hvilket Andragende er henvist til Udvalg.

Efter hvad man har bragt i Erfaring, kan der fra det nævnte Udvalg ventes en Henstilling i den ansøgte Retning, hvorfor man skal tillade sig at foreslaa, at den foreliggende Sag udsættes indtil det viser sig, hvorvidt en Afløsning af Læsteafgiften med en Indførselstold paa Spirituosa lader sig gennemføre eller ikke.

Udvalget skal derfor tillade sig at indstille til Lagtinget til Vedtagelse:

«Den fra de tvende foregaaende Lagtingssamlinger udsatte Sag angaaende en Forandring i § 5 i Loven af 21de Marts 1855 udsættes fremdeles, indtil det viser sig, hvorvidt en Indførselstold paa Spirituosa — og derigjennem en Afløsning af den i nævnte § omhandlede Læsteafgift — lader sig gennemføre eller ikke.»

I Udvalget «til en Forandring i Læsteafgiften», Thorshavn, den 16de August 1888.

J. C. Evensen, C. Olsen.
Ordfører.

C. L. Weihe, O. M. Nielsen.
H. C. Müller.

Den 20de August sattes Udvalgets Betænkning under Forhandling. Efter en kort anbefaling af Ordføreren (Provsten), vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 17 Stemmer.

XI. Andragende om Statstilskud til Forbedring af Landingsstedet ved Bygden Arge.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Statstilskud til Forbedring af Landingsstedet ved Bygden Arge. (Se Beretningen for 1887, Side 72).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste August, vedtoges efter Forslag af Isaksen at henvise den til Udvalget for forskelligartede Sager,

som afgav følgende, den 2den August fremlagte,

Udvalgsbetænkning:

Undertegnede Udvalg har haft til Behandling et Andragende til Justitsministeriet fra en Dol Beboere af Arge, hvori de ansøge om en Statsunderstøttelse paa 1000 Kr., som Hjælp til Anlæg af en Betondæmning mellem Bygden Arge og

Argeskær, hvorved der forventes dannet en Baadehavn for Bygden — til hvilket Andragende Lagtingets Anbefaling udbedes. Man skal i den Anledning tillade sig at udtale:

Skal Lagtinget kunne give et Andragende, som det omhandlede, sin Anbefaling, maa det formentlig ske under Synspunktet af en Foranstaltning, der kunde tjene til Fiskeriets Fremme her oppe. — Men da Befolkningen paa Arge næppe kan kaldes en fiskeridrivende Befolkning — man skal i saa Henseende oplyse, at Fiske-tienden paa «Arge» og «Argebue» i 1886 var 75 Øre for hver af Tiendetagerne og i 1887 «Intet» — og da en Havn, som den paatænkte, heller ikke kan anses nødvendig som Nødhavn for selve Bygden eller faa nogen som helst Betydning som saadan for andre Bygder, i det Thorshavns Havn jo er beliggende lige i Nærheden, har Udvalget ikke ment at kunne tilraade Tinget at give det indsendte Andragende sin Anbefaling.

Man skal derfor tillade sig at indstille til Lagtingets Vedtagelse:

«Da det af en Del Beboere paa Arge indsendte, til Justitsministeriet stilede Andragende om et Statstilskud paa 1000 Kr. til Opførelse af en Dæmning i Sundet ved «Argeskær» formentlig næppe kan siges at have Betydning for Fiskeriets Udvikling paa Færøerne, finder Tinget ikke Anledning til at ledsage det med sin Anbefaling.»

I Udvalget for «forskjelligartede Sager», den 2den Avgust 1888.

J. C. Evensen, Joen Poulsen.

Ordfører.

O. P. Effersø.

Den 4de Avgust sættes Udvalgets Betænkning under Forhandling. Schrøter foreslog Sagen udsat til endelig Behandling i et følgende Møde, hvilket Forslag vedtoges med 8 Stemmer mod 6.

Den 5te Avgust fremlagdes saalydende Ændringsforslag af Schrøter:

Ændringsforslag

til

Udvalgets Forslag om Lagtingets Anbefaling af Andragendet om Statstilskud til Landingsstedet paa Arge.

1. Sagen vises tilbage til Udvalget for at faa tilvejebragt bedre Oplysninger.
2. Udvalget anmodes om at fremskaffe detaillerede Overslag over, hvor meget Udgifterne til Materialier til Lukning af Sundet imellem Skæret paa Arge og Landet vil beløbe sig til, samt Oplysning om, hvor høj og tyk Dæmningen agtes anlagt.

Lagtinget, den 6te Avgust 1888.

J. H. Schrøter.

Samme Dag foretoges Sagens endelige Behandling. Schrøters Ændringsforslag Punkt 1 og 2 sættes først under Afstemning men forkastedes med 12 Stemmer mod 2, hvorefter Udvalgets Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 3.

XII. Spørgsmaal om en Forandr. i de gjældende Kvarantænebestemmelser.

Ved Tingets Aabning fremlagdes
saalydende Amtsskrivelse:

Færø Amt.

Thorshavn, den 19de Juli 1888.

Distriktslægen paa Suderø har i
Skrivelse af 12te Marts d. A. henstillet til
Amtet, at der, for at sikre Færøerne mod
smitsomme Sygdommes Indbringelse, maa
træffes den Foranstaltning, at ethvert Skib
ved dets Ankomst til Færøerne undersøges
af vedkommende Distriktslæge, og at ingen
Forbindelse med Land tilstodes, forinden
Distriktslægen har erklæret de ombord-
værende for at være fri for smitsomme
Sygdomme.

I en derover senere afgiven Erklæring
af 20de April d. A. har Fysikus Løffersø
anbefalet, at Lægeundersøgelsen i hvert
enkelt Tilfælde gjøres afhængig af, at
Embedslægen efter Samraad med Øvrig-
heden, finder at en saadan bør foretages,
hvorefter unødvendig Bekostning og Tids-
spilde for Skibsføreren vil kunne spares.

Da der saaledes er Tale om en even-
tuel Forandring i de nu gjældende Kvaran-
tænebestemmelser, tillader jeg mig at fore-
lægge det ærede Lagting Sagen til nærmere
Drøftelse, i det Bilagene (2 Stkr.) medfølge.

L. H. Büchwaldt.

Til

Færøernes Lagting.

Distriktslæge Andersens Henstilling
var saalydende:

Distriktslægen

paa

Suderø, den 12te Marts 1888.

Til Færø Amt!

Herved tillader jeg mig yrbødigst at
henlede det høje Amts Opmærksomhed
paa, at de Midler, ved hvilke man for
Tiden søger at hindre smitsomme Syg-
domme fra at indbringes til Færøerne, ere
i overordentlig ringe Grad betryggende
for den offentlige Sundhedstilstand.

Som bekendt skulle de Skibe, som

ankomme til Færøerne, være forsynede
med et Sundhedspas, som udstedes af ved-
kommende Konsul, og naar et Skib har
et saadant Sundhedspas, har det ved sin
Ankomst til Færøerne uhindret Samkvem
med Land. Men det er en bekendt Sag,
at et saadant Sundhedspas udstedes, hyad
enten der paa Skibets Afgangssted findes
smitsomme Sygdomme eller ej, og at der
herved er aabnet dem en vid Port, hvor-
igjennem de kunne faa Adgang til Færø-
erne. Saa vel Kjøbenhavn som de store
Stæder i Udlandet kunne fremvise et
betydeligt Antal Tilfælde af Diphtheritis,
Skarlagensfeber, Mæslinger, Typhus o. s. v.,
uden at dette forhindrer, at vedkommende
Konsul forsyner et Skib med det omtalte
Sundhedspas, og det er kun, naar der paa
selve Afgangsstedet findes et betydeligere
Antal af Koppe- eller Koleratilfælde, at
Skibene ikke faa rent Sundhedspas, og
derfor nærmere maa undersøges paa
Ankomststedet paa Færøerne, og dog ere
Færøerne heller ikke sikrede mod disse
Sygdomme ved de bestaaende Anordninger.
Som bekendt findes der nemlig f. Ex. i
London altid et større eller mindre Antal
Koppetilfælde, og intet forhindrer en med
Koppesmitte inficeret Person i at rejse fra
London og i Leith gaa om Bord i det
færøske Postdampskib for et Par Dage
efter uhindret at færdes hvor som helst
paa Færøerne. I Kjøbenhavn hersker der
saaledes for Tiden en udbredt Mæslinge-
epidemi, og da Rejsen der fra og til Færø-
erne med Dampskibet kun medtager c. 7
Dage, vil det være klart, at intet som helst
for Tiden er til Hinder for, at Mæslinge-
smitte i rigeligt Maal indbringes til Færø-
erne, hvor en saadan Epidemies Ud-
bredelse vilde være et stort Onde for
Befolkningen.

Det vil forhaabentlig heraf fremgaa
med fornøden Klarhed, at det saakaldte
Sundhedspas, som for Tiden udstedes f. Ex.
af Konsulen i Leith til det færøske Post-
dampskib, og som af dette betales med
c. 40 Kr., er uden nogen som helst Be-
tydning med Hensyn til at sikre Færøerne
mod smitsomme Sygdommes Indbringelse
ad denne Vej, og at det saame er Til-
fældet med alle de Sundhedspas, som
sikre Skibene frit Samkvem med Land

her paa Færgerne, og som ethvert Skib forsynes med paa sit Afgangssted.

Jeg skal til Slutning tillade mig ærbødigt at fremhæve, at hvis der fra det offentlige Side skal gøres, hvad der kan gøres, for at sikre Færgerne mod smitsomme Sygdommes Indbringelse, maa der træffes den Foranstaltning, at ethvert Skib ved sin Ankomst til Færgerne undersøges af vedkommende Distriktslæge, og at det ikke tillades, at det har Forbindelse med Land, forinden denne har erklæret de ombordværende for at være fri for smitsomme Sygdomme. Kun et af denne, nemlig vedkommende Distriktslæge, paa Skibets Ankomststed paa Færgerne udstedt Sundhedspas. kan have nogen Betydning for Færgerne offentlige Sundhedstilstand.

Ærbødigt

S. Andersen.

Fysikus Effersø's Erklæring var saalydende:

Færernes Fysikat.

Thorshavn, den 29de April 1888.

Under 10de förrige Maaned har det højtærede Amt tilstillet undertegnede til Erklæring hoslagte, af Distriktslægen paa Sudersø affattede, Forslag til Forandring i de for Færgerne gjældende Bestemmelser vedrørende Kvarantænevæsenet saaledes, at ethvert til Færgerne ankommende Skib undersøges af vedkommende Distriktslæge, forinden det har Forbindelse med Land.

Man kan ikke andet end give Forslagstilleren Ret i, at Kvarantænelovgivningens Bestemmelser langtfra ere tilstrækkelige til at forhindre smitsomme Sygdommes Indbringelse til Færgerne, hvad Erfaringen ogsaa tilstrækkeligt har paavist; det indgivne Forslag vilde være af ikke ringe Betydning som prohibitiv Foranstaltning om det, end ikke vilde afgive fuldstændig Garanti mod smitsomme Sygdommes Indbringelse til Øerne. — Allerede i 1883 i min Indberetning til det kongelige Sundhedskollegium om Mæslingepidemien i 1882, har jeg udtalt, at de gjældende Kvarantænebestemmelser formentlig vare utilstrækkelige til at forhindre visse Sygdommes Indførsel til Færgerne (dette gjælder navnlig for Mæslinger og Skarlagensfeberens Vedkommende), og min Formodning har ogsaa bekræftet sig i 1883, optraadte saaledes en Epidem af Skarlatine og i 1887 en Epidem af Mæslinger.

De Sygdomme, som Lov af 8de Januar 1872 om Foranstaltninger til at forhindre den asiatiske Koleras Indbringelse til Færgerne m. m. for Tiden finder Anvendelse paa, ere foruden asiatisk Kolera tillige Børnekopper, exanthematisk Typhus, Mæslinger og Skarlagensfeber, for de to sidste Sygdommes Vedkommende kun for saa vidt Skibet har haft syge eller døde af disse Sygdomme om Bord paa Rejsen. I store Byer forekommer der meget ofte eller næsten altid Tilfælde af Skarlagensfeber og Mæslinger, maaske ogsaa enkelte Tilfælde af en af de andre ovennævnte Sygdomme, uden at man finder Anledning til at udstede ministeriel Bekjendtgørelse om en epidemisk Optraaden af disse Sygdomme og uden at der ved Udstedelsen af Sundhedspasset tages tilbørligt Hensyn til Forekomsten af disse Tilfælde. Af saadanne store Byer har Færgerne Kommunikation med Kjøbenhavn, Leith, Liverpool og London, og naar der ikke er importeret flere Gange smitsomme Sygdomme end sket er, kan man med Rette anse det for et saa stort Held, at man ikke altid tør gøre Regning derpaa i Fremtiden. Paa Grund af Færernes fjærne Belliggenhed fra Moderriget, kan en Epidem af de Sygdomme, der komme ind under Koleraloven af 1872, have naaet en betydelig Udbredning i de Byer, som Færgerne have Kommunikation med; inden en ministeriel Bekjendtgørelse desangaaende foreligger her oppe og forinden man her oppe ved noget desangaaende. I saadanne Tilfælde skulde man i Sundhedspasset have en Betryggelse, men dels er det mig bekjendt, at f. ex. Fiskere fra London bruge at anløbe en nordligere Havn i England for der at forsyne sig med rent Sundhedspas, dels har jeg et (maaske fejlagtigt) Indtryk af, at den Kritik, som vedkommende Øvrighed anvender lige over for Sundhedspasset, ikke altid er saa skarp som Hensynet til Faren for Smitteindbringelse kunde fordræ; saaledes var det mig paafaldende, at i den Tid Fuldmægtig Müller for nogle Aar siden var konstitueret som Landfoged, blev jeg gjentagne Gange tilkaldt for at undersøge Sundhedstilstanden om Bord i Skibe, som enten ikke havde rent eller i det hele noget, som helst. Sundhedspas, medens dette saa godt som aldrig er hændet mig før eller senere. End videre er det ikke usandsynligt, at mange Kaptejner især paa engelske Fiskerskibe aldeles ikke vilde tage i Betænkning at fortie Forekomsten af et mistænkeligt Tilfælde om Bord for at undgaa Gonerne ved en eventuel Kvaran-

tæne. Et nærliggende Exempel har vist os, hvorledes Mæslingsmitte (i Fjor) blev indført ved en formentlig uforsvarlig Fremfærd af Kaptejnen paa Postskibet "Laura", i det denne landsatte Passagerer, inden Skibet var undersøgt af vedkommende Distriktslæge, hvilken Undersøgelse i Bekjendtgørelse af 27de Februar 1872 om Kvarantænevæsenet paa Færøerne i dette Tilfælde burde være foretaget. I § 1 af nævnte Bekjendtgørelse bestemmes, at i det Tilfælde, at et til Færøerne ankommende Skib ikke er forsynet med behørigt Sundhedspas eller har haft syge eller døde om Bord, da er vedkommende Øvrighed berettiget til at anstille den fornødne Undersøgelse; heldigere havde det vist været, om der havde staaet forpligtet til o. s. v., eventuelt med Assistance af Lægen, da Undersøgelsen uden donnes Nærværelse ikke kan have den Betydning som, naar Lægen er til Stede.

I Henhold til ovenstaaende og til det af Distriktslæge Andersen anførte, kan det næppe betvivles, at de for Færøerne gjældende Kvarantænebestemmelser ere altfor lømskelige til at kunne give i den Grad, som ønskeligt var, Betryggelse mod Indbringelse af Smitte, medens, som anført, det fremkomne Forslag yder en større Garanti.

Ser man Sagen fra et økonomisk Standpunkt, vil det fremkomne Forslag næppe have Sandsynlighed for at nyde Fremme, hvorvel det ved at forøge Embedslægernes Indtægter kunde bevirke, at Embederne bleve lettere besatte og søgte af dygtige Læger. Foruden den direkte Udgift til Lægen, der ved Forslagets Gjennemførelse vilde paalægges de til Færøerne ankommende Skibe, vilde det medføre en Del Tidsspilde for disse, navnlig naar Lægen var fraværende paa kortere eller længere Sygerejser. Den Ulempe, man herved paaførte de fremmede Fiskerskibe, vilde maaske snarere være i Øernes Fæve, men lige over for Handelsfartøjer vilde Forholdet stille sig anderledes; muligt eller snarere sandsynligvis vilde Trafikken paa Færøerne lide derunder, og dette tør man vel ikke se bort fra.

Da Kjendskabet til de forskellige Sygdommes Aarsager (Mikrober?) endnu er meget ufuldstændigt, medens man i en ikke ganske fjern Fremtid tør haabe at naa et fyldigt Kjendskab til disse, og der ved saa en sikker Basis for en ny Kvarantænelovgivning, turde det valgte Tidspunkt til at komme frem med Forslaget være mindre heldigt.

Under Forudsætning af, at Forslaget ikke vinder Bifald, skal jeg, i Erkjendelsen af, at der med de Bestemmelser, man har, kan udrettes betydeligt mere til Betryggelse for den offentlige Sundhed end hidtil, tildele mig at foreslaa at det paalægges Landfogden og Sysselmændene lige over for Skibe, som ikke have rent Sundhedspas fra alle de Havne, de i de sidste 4 Uger have anløbet, eller have haft mistænkelige Sygdomstilfælde om Bord, da at raadføre sig med vedkommende Embedslæge desangaaende, og hvis denne formener, at der maa anstilles en Undersøgelse af Skib og Besætning, da at skjønne over, hvorvidt dette er nødvendigt eller ikke; i første Tilfælde anmodes Lægen om at foretage Undersøgelsen, hvorfor han modtager Betaling efter Koleraloven af 8de Januar 1872, medens han ikke honoreres for den Ulejlighed, han har af at konferere med Øvrigheden. — Paa denne Maade vil man formentlig opnaa en langt større Sikkerhed i Bedømmelsen af, hvorvidt et til Øerne ankommende Skib kan være smitteførende eller ikke, end naar det overlades til en ikke lægekyndig Mand.

J. G. Effersø.

Til

Færø Amt:

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3dje August, vedtoges efter Forslag af Formanden at overgive Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i næste Møde valgtes: Müller, O. M. Nielsen, Olsen, Provsten og Weihe.

Den 17de August fremlagdes saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg har været henvist en Skrivelse fra Amtet til Lagtinget, hvorved fremsendes en Henstilling fra Distriktslæge Andersen om en Forandring i de gjældende Kvarantænebestemmelser, gaaende ud paa, at der, for at sikre Færøerne mod smitsomme Sygdommes Indbringelse, maa træffes den Foranstaltning, at ethvert Skib ved dets Ankomst til Færøerne undersøges af vedkommende Distriktslæge, og at ingen Forbindelse med Land tilstades forinden Distriktslægen har erklæret de ombordværende for at være fri for smitsomme Sygdomme.

Den nævnte Skrivelse er ledsaget af

en Erklæring fra Fysikus over Distriktslægens Henstilling, i hvilken Erklæring Fysikus, næst at paavise det i mange Retninger mangelfulde ved de gjældende Kvarantænebestemmelser, betingelsesvis anbefaler Distriktslægens Forslag, i det han gør det afhængigt af Samraad med vedkommende Øvrighed, hvorhos Fysikus tilføjer: «Da Kjendskabet til de forskjellige Sygdommes Aarsager (Mikrober?) endnu er meget ufuldstændigt, medens man i en ikke ganske fjærr Fremtid tør haabe at naa et fyldigere Kjendskab til disse og derved faa en sikker Basis for en ny Kvarantænelovgivning, turde det valgte Tidspunkt til at komme frem med Forslaget være mindre heldigt».

Udvalget skal i Anledning af det foreliggende Forslag tillade sig at udtale følgende:

Man kan ikke se rettere, end at begge Forslag — baade Distriktslægens og Fysikatets — i Virkeligheden noget nær ville faa samme Betydning og, for ethvert til Færøerne ankommande Skib, ville blive en obligatorisk Forpligtelse til at underkaste sig Løgesyn og at afholde de deraf — i Henhold til Loven af 8de Januar 1872 § 5, — flydende Omkostninger.

Skjønt Udvalget ingenlunde overser det mangelfulde i de bestaaende Bestemmelser til at hindre epidemiske Sygdommes Indførelse her paa Øerne, har man dog, med Fysikatets ovenanførte Ytring for Øje, ikke ment, at der vilde opnaas synderlig større Betyggelse ved den af Distriktslæge Andersen foreslaaede Forholdsregel, saa meget mindre, som Rejsen fra Kjøbenhavn til Færøerne med Postskibet kun varer 7 Dage og Rejsen fra Leith her til kun varer 2 Dage, og altsaa en Rejsende, der kort før Afrejsen fra et af forannævnte Steder var bleven smittet med en af de epidemiske Sygdomme, hvis Incubationstid varer 11 Dage eller derover, trods alt Løgesyn vilde kunne bringe Smitte i Land her paa Øerne.

Der vilde derhos, ved en Forholdsregel som den foreslaaede, naar hensees til den ringe Grad af yderligere Betyggelse, der ved den vilde opnaas, paaføres de her til

ankommande Skibe og deres Førere uforholdsmæssig Ulejlighed og Bekostning, saa meget mere, som vedkommende Distriktslæge ved Skibets Ankomst kunde være fraværende paa Embedsrejse og maaske i flere Dage være forhindret fra at komme hjem, i hvilket Tilfælde Skibet formentlig maatte ligge og vente paa hans Hjemkomst.

Man har derfor ikke troet at kunne tilraade Lagtinget at foretage nogen Forandring i de bestaaende Kvarantænebestemmelser i den af Distriktslæge Andersen foreslaaede Retning og skal, overensstemmende hermed, henstille til Tinget at udtale:

«Tinget finder ikke, at de af Distriktslæge Andersen foreslaaede — af Fysikatet med Modifikation tiltraadte — Forholdsregler til at forhindre Indbringelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne, i væsentlig Grad ville frembyde større Betyggelse mod saadanne Sygdommes Indbringelse end de alt bestaaende Bestemmelser, eller at de Fordøle, der ved deres Gjennemførelse kunde opnaas, vilde staa i passende Forhold til de Ulemper og Bekostninger, der ved den vilde paaføres her til ankommande Skibe og deres Førere — og kan derfor ikke tilraade for Tiden at foretage nogen Forandring i de gjældende Kvarantænebestemmelser i den af Distriktslæge Andersen antydede Retning.»

I Udvalget til en Forandring af de gjældende Kvarantænebestemmelser,
Thorshavn, den 16de Avgust 1888.

J. C. Evensen, C. L. Weihe.
Ordfører.
C. Olsen. O. M. Nielsen.
H. C. Müller.

Den 20de Avgust sattes Udvalgets Betænkning under Forhandling. Efter en kort Diskussion vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 16 Stemmer.

XIII. Forslag til Tillæg til Anordn. om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882.

Ved Tingets Aabning fremlagdes
saalydende Amtsskrivelse:

Fære Amt

Thorshavn, den 14de Juli 1882.

I Anledning af, at der af og til i Bygden Kvalbø er forekommet Tilfælde, hvor man ikke har benyttet sig af en given Byggetilladelse, t. Ex. til Opførelsen af et Sodnhus, og paa den anden Side derved lagt Hindringer i Vejen for andre Byggeföretagender, har vedkommende Bygningskommission forespurgt hos Amtet, hvorvidt den har Myndighed til at tilbagetage en en Gang meddelt Tilladelse til en Bygnings Opførelse, naar Tilladelsen efter en vis Tids Forløb ikke er bleven benyttet, samt om en saadan Tilladelse ikke for Fremtiden kan betinges af, at Bygningen skal være virkelig paabegyndt eller maaske gjort færdig inden en vis Tidsfrist. — Denne Forespørgsel har Amtet ment at burde besvare beuægtende, i Mangel af nogen udtrykkelig Forskrift desangaaende i Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882, men tillige udtalt, at der mulig turde være Anledning til at forelægge det ærede Lagting et Forslag om hertil sigtende Bestemmelser ved et Tillæg til bemeldte Anordning.

Jeg tillader mig i Forbindelse hermed at henstille til behagelig Overvejelse, at der mellem 1ste og 2det Led af § 2 i merbemeldte Anordning indskydes saalydende Sætning:

„En given Byggetilladelse kan betinges af, at vedkommende Byggeföretagende bliver paabegyndt og fuldendt inden en vis af Bygningskommissionen nærmere fastsat Frist, saaledes, at Tilladelsen i modsat Fald tilbagetages.“

Nogle Sagen vedrørende Skrivelser medfølge i Afskrift (5 Stkr.).

L. H. Buchwaldt.

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3dje August, vedtoges, efter Forslag af Formanden, at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i næste Møde valgtes: Hentze, Joensen, Z. Nielsen, Rasmussen og Schrøter.

Den 3te September fremlagdes saalydende Betænkning og Forslag.

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat for at afgive Betænkning om det af Amtet fremsatte Forslag om en Tilføjeelse til Bygnings- og Brandanordningen for Landkommunerne, hvilket Forslag er bilagt med 5 Afskrifter af Breve, vexlede mellem Amtet og Bygningskommissionen i Kvalbø, er, efter at have taget Sagen under Overvejelse, kommet til følgende Resultat.

Udvalget har Grund til at antage, at der flere Steder her paa Øerne bliver fremsat Begjæringer om Byggetilladelse for Sodnhuse m. m. af Folk, der vil hindre andre i at bygge i deres Nærhed. I et hvert Tilfælde er det en Kjendsgjerning, at Byggetilladelser af Sodnhuse, paa Grund af den Afstand de i Henhold til § 4 i Anordning af 16de Juni 1882 skulle have fra Bygninger, nemlig 30 Alen, have hindret andre Bygningers Opførelse og ville ligeledes fremtidig komme til at lægge Hindringer i Vejen, saa vel for Nybygninger som for Gjenopbyggelse af affaldne Huse paa gamle Byggegrunde. Udvalget har derfor anset det for nødvendigt, at der kunde gives Tilladelse til, ogsaa imod Ejerens Vilje, at flytte et Sodnhus, der staar til Hinder for vigtigere Bygningers Opførelse.

Med andre Ord, Sodnhuse bør vige for andre vigtigere Bygninger. Vanskeligheden er at faa Byggegrund til Sodnhuset, naar det skal gjenopbygges, men om den Fremgangsmaade, der i saa Henseende vil være at følge, har Udvalget delt sig i et Flertal bestaaende af Joensen, Rasmussen og Schrøter og et Mindretal, Hentze og Nielsen.

Flertallet formener, at den eneste Maade som man kan skaffe Byggegrunde

til saadant Sodnhus paa, for saa vidt det skal anbringes inden en passende Afstand fra Ejerens Bopæl, er Expropriation. Vi have derfor udarbejdet et hertil sigtende Lovforslag, men vi føle os overbeviste om, at naar vi først have et saadan Lov, vil der kun meget sjælden blive Anvendelse for den, i det Folk snart ville komme til Erkjendelse af, at de ikke opnaa at lægge Hindringer i Vejen for andre Bygningers Opførelse ved at omgive dem med Sodnhuse. Derhos ville Ejerne af dertil egnede Grundstykker være villige til at afstaa dem mod et passende Vederlag, naar de vide, at Byggegrunden, hvis de ere uvillige, kan aftvinges dem paa rimelige Vilkaar. Det har saaledes vist sig, at den nugældende Lov om Expropriation af Jord til Veje og Byggepladse til Kirker og Skolebygninger, i de 7 Aar den har eksisteret, saa vidt Flertallet bekjendt, ingen Sinde er bleven anvendt, og det uagtet den forløbne Periode er den, hvori netop forholdsvis mange Skolebygninger ere opførte og Veje anlagte.

Udvalget har dernæst udarbejdet et Forslag om Tillæg til og Forandring i Anordning af 16de Juni 1882 om Bygnings- og Brandvesenet, hvilket Forslag for Flertallets Vedkommende er bygget paa det førnævnte Forslag om Expropriation af Byggegrunde til Sodnhuse. Udvalget har imidlertid ikke kunnet enes om en fælles Affattelse; selv der, hvor det i Realiteten er enigt, i det Mindretallet har anset det af Flertallet fremsatte Forslag at være for udførligt, hvorfor det paa Grundlag af dette har udarbejdet et selvstændigt Forslag, som Flertallet paa sin Side ikke anser for at være tilstrækkelig fyldigt.

Det er en Selvfølge, at den, der foranlediger Sodnhusets Bortfjærnelse, maa afholde de fornødne Udgifter, saa vel ved dets Gjenopbyggelse som til Byggegrundens Anskaffelse; dog har Flertallet af praktiske Hensyn anset det for hensigtsmæssigt kun at lade ham bære den ene Halvdel af de Expropriationsomkostninger, der medgaa udover Byggegrundens Vurderingssum, og lade Kommunekassen bære den anden Halvdel af disse Udgiften. Derved vil baade Bygningskommissionen og vedkommende Jordejer have nogen Interesse af at opnaa mindelig Overenskomst for at undgaa Expropriationen.

Hvis Bygningskommissionen har Grund til at vente, at den, der har fremsat Begjæring om Sodnhusets Bortflytning, udfører det dermed forbundne Arbejde forsvarligt, vil den formentlig i Reglen lade det ud-

føre af ham, der jo vil have at bære de med Bortflytningen forbundne Omkostninger; men at optage positive Bestemmelser desangaaende, maa anses for mindre heldigt.

Flertallet har dernæst anset det for ønskeligt, om Bygningskommissionen kan faa Ret til, naar flere Sodnhuse ere anbragte i en større, tætbebygget Bygdling, at lade dem af Hensyn til den med dem forbundne Brandfare, flytte til den Udkant af Bygdingen, som mindst egner sig til Udvidelse, hvilket maatte ske paa Sognets Regning og selvfølgelig kun med vedkommende Forstanderskabs Samtykke. De her hønhørende Forslag maa imidlertid anses for langt fra saa vigtige som de af os foran fremsættede.

Medens en Bygningskommission efter vort Skjøn ingen Sinde bør være forpligtet til at lade et Sodnhus bortfjærne, saa have vi, for yderligere at sikre Befolkningen imod, at Expropriation ikke bliver foretaget, uden der hvor vægtige Grunde tale derfor, foreslaaet, at Bygningskommissionen stedse skal have enten Forstanderskabets eller Lagtingets Tilslutning til dens Udførelse.

Mindretallet har derimod fundet overvejende Betæneligheder ved at slaa ind paa Expropriation af Byggegrunde til Opførelse af private Bygninger, i det det formener, at det som oftest vil lykkes at kunne ordne de herhen hørende Forhold i Mindelighed. Herimod maa Flertallet indvende, at naar Expropriationsretten ikke staar bagved, vil Bygningskommissionens Bestræbelser for mindelig Overenskomst i Reglen vise sig frugtesløse, da Folk som skulle bygge have Vanskelighed nok med at skaffe sig selv passende Byggegrunde til Vaanhus og Udhuse, om de ikke tillige skulle tilvejebringe Byggegrunde til andre Folks Sodnhuse. Dernæst er det at vente, at naar det en enkelt Gang maatte lykkes, vil Bortfjærnelsen foregaa til den længst mulige Afstand, medens Bygningskommissionen ikke vil flytte Sodnhuset længere bort fra Ejerens Hus end det af Hensyn til Byggeforholdene er højest nødvendigt, for saa vidt den kan lade den nødvendige Byggegrund expropriere, hvilket ikke har en ringe Betydning for Sodnhusets Ejer, som der jo ogsaa bør tages noget Hensyn til.

Helo Udvalget har dernæst været enigt i at forestaa en anden Sammensætning af Bygningskommissionen saaledes at denne kommer til at bestaa af Sognekommissionens Formand og 2 af Befolkningen for 8 Aar ad Gangen valgte Mænd, saaledes, at hver af de sidstnævnte afgaa skiftevis hvert

de Aar. Medens Mindretallet har foreslaaet denne forandrede Sammensætning for at opnaa, at Bygningskommissionen bliver mere stabil, for at der kan komme mere Fasthed ind i Ordningen af Byggeforholdene, efterdi alle dens Medlemmer efter den nuværende Ordning kan gaa ud samtidig, ofte efter kun 3 Aars Virksomhed, er Flertallet gaaet med til de herhen sigtende Forslag, navnlig fordi det vil være nødvendigt, at den Myndighed, der efter vort Forslags § 8 begjærer Expropriation af Byggegrunde til at anbringe de boftlyttede Sodnhuse paa, bør være mere uafhængig af Forstanderskabet end Sognekommisjonen, hvis 2 Medlemmer jo have faaet deres Myndighed tildelt fra Forstanderskabet, og

Udvalget maa dernæst anse det for rettest, at en given Byggetilladelse bør bortfalde, hvis den ikke er benyttet saaledes, at Byggefotagendet er paabegyndt inden et og Bygningen fuldført inden 3 Aar, hvorhos det om Sodnhuse og Trankogierer bør bestemmes, at de tillige inden den nævnte Frist skulle være tagne i Brug i det omhandlede Øjemed, samt at Bygningskommissionen kan forbyde Brugen af dem, naar de i 3 Aar ikke have været anvendte som saadanne. Bestemmelser herom ere nødvendige, for at slige ubenyttede Bygninger ikke af Hensyn til Brandfare skulle kunne lægge Hindringer i Vejen for andre Byggefotagender.

I øvrigt henvises til de til de enkelte Paragrafer vedføjede Motiver.

Forslag til Lov

Forpligtelse til Jords Afgivelse til Byggegrunde for Sodnhuse paa Færøerne.

§ 1.

Initiativet til Expropriationen bør formentlig tages af Bygningskommissionen og ikke af Forstanderskabet.

§ 2.

Da Kommunekassen altid er Garant for de med Expropriationen forbundne Udlaag, maa det anses nødvendigt, at Begjæringen ogsaa i de Tilfælde, hvor en Privatmand kommer til at afholde Udgifterne, ved Byggegrundens Anskaffelse, fremsættes til Forstanderskabet.

For at Expropriationsloven af 7de Maj 1881 § 2 kan lagttages, vil det være nødvendigt at give Jordejeren Underretning om den attraaede Expropriation saa betids, at han har den lovbefalede Frist til at kunne fremkomme til Lagtinget med eventuel Indsigelse, inden Tinget endelig afgjør Sagen. I øvrigt er der ingen Grund til at fravige de Regler, som man en Gang er slaaet ind paa at følge med Hensyn til Expropriation.

§ 1.

Naar en Bygningskommission finder, at der af Hensyn til Brandfare, eller til en hensigtsmæssig Bebyggelse af en Bygdling, er fornødent at tilvejebringe Jord til Byggegrunde for derpaa at opføre Sodnhuse, kan den begjære, at der foretages Expropriation af Jord til Opnaaelsen af det nævnte Øjemed.

§ 2.

Bygningskommissionen fremsætter sin Begjæring skriftlig for vedkommende Kommunalforstanderskab. Billiger dette Begjæringen, har det at foretage de fornødne Skridt til Expropriationens Udførelse.

Modsat Forstanderskabet sig Expropriationen, skal det indstille Sagen til Lagtingets Afgjørelse. Det skal derhos, paa den i Lov om Forpligtelse til Jords Afgivelse til offentlige Veje, Havne og Landingssteder, samt til offentlige Skoler paa Færøerne af 7de Maj 1881 § 2 fastsatte Maade, underrette vedkommende Ejere og Brugere af den Jord, der agtes indlagt til de nævnte Byggegrunde, om Bygningskommissionens Beslutning, saaledes, at disse have Lejlighed til inden 3 Maaneder at fremkomme med eventuel Indsigelse imod Expropriationen. Beslutter Tinget at Expropriationen skal finde Sted,

har Forstanderskabet at foretage de fornødne Skridt til dens Udførelse.

Naar Expropriation af Byggegrunde til Sodnhuse foretages, ville de i førnævnte Lov af 7de Maj 1881 foreskrevne Regler i et og alt være af følge.

§ 3.

Med Hensyn til Afhændelse til private af de i Henhold til denne Lov exproprierede Byggegrunde, vil være at forholde efter de Regler, som nærmere blive fastsatte ved kgl. Anordning (jfr. Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de Februar 1872 § 18.)

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft —

Flertallets Forslag

III

Tillæg til og Forandringer i Anordning af 16de Juni 1882 om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner.

ad § 1.

Tredje Stykke er lig de herom i nævnte Anordnings § 1 optagne Bestemmelser, men bliver formentlig nødvendig, da den nævnte Bestemmelse omtaler Bygder hvori intet Medlem af Sognekommisjonen bor; men den i nærværende Forslag optagne Bygningskommission er en ganske anden end Sognekommisjonen.

§ 1.

I Stedet for den ved kgl. Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882 § 1 i hvert Sogn anordnede Bygningskommission, skal denne for Fremtiden bestaa af Sognekommisjonen Formand og 2 af Sognets Beboere valgte i Sognet bosatte Mænd.

Hvor der i udsondrerede Kommuner ikke findes nogen Sognekommisjon, vælger Kommunens Forstanderskab et af sine Medlemmer til at indtræde i Bygningskommissionen.

Naar der i en Bygd ikke bor noget Medlem af Bygningskommissionen, kan den beskikke en eller to Mænd til for dens Vedkommende at indtræde i Kommissionen. Undskyldningsgrunde mod dette Ombud afgjøres af Amtet.

§ 2.

Med Hensyn til Valgret, Valgbarhed og Valgmaade af de to af Beboerne ved direkte Valg valgte Medlemmer af Bygningskommissionen forholdes i et og alt paa samme Maade som ved Valg af de af hvert enkelt Sogn i Henhold til Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de

ad § 2.

Der er ingen Grund til ved disse Valg at indføre en anden Fremgangsmaade end den der finder Sted ved de kommunale Valg.

ad § 3.
Efter den her i Forbindelse med den i § 1 foreslaaede Ordning vil ingen Sids mere end 2 og yderst sjælden mere en 1 Medlem ad Gangen som ny indtræde i Bygningskommissionen, hvorved en efterfølgende Kommission hedre vil kunne følge de Planer, som en tidligere har haft til Hensigt at udføre.

ad § 4.
Det maa anses for overflødig i Anordningen yderligere at bestemme, hvad Formanden har at foretage. Da Protokollen anskaffes for Kommunekassens Regning er det vel rettest at lade Forstanderskabet autorisere den.

ad § 5.
Denne Bestemmelse vil blandt andet være nødvendig for at faa tilbagetaget de Byggetilladelser, der ere givne til Opførelse af Sodnhuse i de Tilfælde hvor Begjæringen er fremkommet for at hindre andre Bygningers Opførelse i dens Nærhed, men Byggetilladelsen ikke er benyttet.

ad § 6.
De her anførte Bestemmelser ere fornødne til at afværge, at Folk for at hindre andre Byggeforetagender opføre Sodnhuse, som de ikke benytte eller lade saadanne Huse vedblive at betegnes som brandfarlige, uagtet de liden eller ingen Brug have for dem.

ad § 7.
De her optagne Bestemmelser mangle formentlig i den alt gjældende Anordning.

Februar 1872 valgte Medlemmer til de kommunale Forstanderskaber.

§ 3.
De ved direkte Valg af Beboerne valgte Medlemmer af Bygningskommissionen vælges paa 8 Aar. De afgaa skiftevis hvert 4de Aar, hvilket første Gang afgjøres ved Lodtrækning. Dersom den ene af dem af en særlig Aarsag udtæder inden Udløbet af de 8 Aar, skal den, der vælges i hans Sted, kun vedblive for den Del af de 8 Aar der endnu staa tilbage.

Den, der har forestaaet Hvervet som Medlem af Bygningskommissionen i de sidste 4 Aar, kan nægte at modtage Gjenvælg.

§ 4.
Bygningskommissionen vælger af sin Midte en Formand, der sammenkalder de øvrige Medlemmer til de fornødne Møder; han leder Forhandlingerne ved Møderne og indfører dem i en for Sognets Regning anskaffet, af Forstanderskabet autoriseret Protokol.

§ 5.
En given Byggetilladelse bortfalder, naar det paagjældende Byggeforetagende ikke er fuldendt inden 3 Aar fra den Dag Byggetilladelsen blev givet.

De Byggetilladelser, der alt ere givne ved denne Anordnings Emanation, bortfalde naar mindst 3 Aar ere hengaaede fra den Dag Tilladelsen blev given og tillige et Aar er forløbet fra denne Anordnings Emanation uden at Byggeforetagendet er fuldendt.

§ 6.
For Sodnhuses og Trankogeriers Vedkommende bortfalder den ved Byggetilladelsen erhvervede Ret, hvis de ikke foruden at være opførte tillige ere tagne i Brug som saadanne inden Udløbet af den i § 5 fastsatte Frist.

Hvis et Sodnhus ikke har været benyttet som saadant i 3 paa hinanden følgende Aar, kan Bygningskommissionen forbyde Brugen deraf som Sodnhus. Det vil derefter ikke være at betragte som brandfarligt ved Bedømmelsen af Spørgsmaalet om Opførelsen af andre Bygninger i dets Nærhed.

§ 7.
Bygningskommissionen kan forbyde Opførelsen af Sodnhuse og Trankogerier paa et saadant Sted, hvor de kunne antages at ville lægge Hindringer i Vejen for en Bygdlings Udvidelse i en ikke fjærn Fremtid.

ad § 8.

Det er formentlig rettest at ordle Forholdet saaledes, at Sodnhuses Nærhed ingen Sinde er en uovervindelig Hindring for Vaanhusenes eller Pakhusenes Opførelse eller Gjenopbygning, hvad de efter de nu gjældende Regler ikke sjældent ere. Det er vel en ikke ringe Gene at faa sit Sodnhus flyttet langt bort, men naar Bygningskommissionen kan expropriere Byggegrunde til det, kan man vente, at det ikke bliver flyttet længere bort end højest fornødent, og at den kun i de sjældneste Tilfælde vil benytte sig af en saa lang Afstand som 100 Alen.

ad § 9.

Hvor en stor Bygdling med mange tæt sammenbyggede Huse har nogle Sodnhuse staaende inde i Bygdlingen iblandt Husene, vil det være af Interesse, ikke alene for Ejerne og de i Bygdlingen boende men tillige for Kommunen, at fjærne Brandfare og bortflytte Sodnhusene til Bygdlingens Udkant. Brænder Bygdlingen af, vil Sognets Skatteevne i høj Grad forringes, hvorfor der er en hel Del der taler for, at Omkostningerne med Bortflytningen bæres af Sagnet.

ad § 10.

Da man ikke bør tvinge nogen at afstaa mere af sin Ejendom end højest fornødent til det offentlige Vel, vil det være rettest at lade Ejeren selv bestemme hvorvidt han vil bibeholde den gamle Grund eller ej, men det er en Selvfølge, at han maa betale den Byggegrund, hvorpaa hans Sodnhus gjenopføres, hvis han vil beholde den gamle Grund.

ad § 11.

En saadan Fordeling af Omkostningerne vil vistnok bevirke, at alle Parter søge at ones i Mindelighed, saa at Expropriation i Reglen vil undgaas.

§ 8.

Hvor Sodnhuse ere beliggende inden for en saa kort Afstand, at den vil være til Hinder for andre Bygningers Opførelse eller Gjenopbygning, kan, efter Begjæring af den, der ønsker Byggetilladelse, Bygningskommissionen lade det bortfjærne og gjenopføre paa et Sted, der dog ikke uden Ejers Tilladelse maa ligge fjærnere end 100 Alen fra hans Bopæl; Bekostningen ved Bortfjærelsen og Gjenopbyggelsen bæres af Rekvirenten, hvorfor han vil have at deponere et saa stort Beløb hos Bygningskommissionen, som den anser for tilstrækkelig til deraf at afholde Udgifterne.

§ 9.

Bygningskommissionen kan med vedkommende Kommunalforstanderskabs Samtykke for Sognets Kommunekasses Regning, lade samtlige i eller ved en Bygdling beliggende Sodnhuse bortfjærne og gjenopbygge ved en, eller de Udkante af Bygdlingen, som den anser for, mindst skikket til Udvidelse ved andre Byggeføretagender.

§ 10.

Det beror paa Sodnhusets Ejer om han vil afholde Udgifterne af den i §§ 8 og 9 omhandlede Byggegrund til Sodnhuset, imod at beholde Grunden hvorpaa det stod. Vil han fritages for disse Udgifter, skulle de afholdes, for det i § 8 omhandlede Tilfælde af den, der fremsætter Begjæringen om Sodnhusets Fjærrelse, der i saa Fald erholder det Grundstykke, hvorpaa det stod, som Vederlag, og for det i § 9 omhandlede Tilfælde af Sognets Kasse, hvorefter det Grundstykke som Sodnhuset inden Bortfjærelsen har staaet paa, for saa vidt det af Forstanderskabet ikke agtes anvendt i kommunalt Øjemed, vil være at bortsælge ved offentlig Auktion til Indtægt for fornævnte Kasse.

§ 11.

For saa vidt Byggegrunde til Sodnhuse blive tilvejebragte ved Expropriation, ville de Udgifter, som udover Vurderingssummen foranlediges deraf, være at dele saaledes, at den ene Halvdel lægges til Byggegrundens Vurderingssum og bæres af den, der afholder Udgifterne ved dens Anskaffelse, og den anden Halvdel af Sognets Kasse.

ad § 12.

Da Rekvisenten eventuelt skal bære Omkostningerne ved Byggegrundens Ansættelse, er det billigt, at han saa vel ved mindelig Overenskomst om Vederlagets Størrelse som under en eventuel Expropriation faar Lejlighed til at varetage sit Tarv.

§ 12.

Mindelig Overenskomst om Vederlag for Byggegrund, hvorpaa de i § 9 omhandlede Sodnhuse agtes gjenopførte, er kun gyldig, naar den tiltrædes af vedkommende Rekvisent. Foretages Expropriation af Byggegrunden, og han finder sig brøstholden ved den deraf følgende Taxationsforretning, skal han være berettiget til at faa Omtaxationsforretning afholdt.

§ 13.

Naar Forstanderskabet har besluttet Anlægget af en ny Vej, har det til fornøden Iagttagelse at give Bygningskommissionen Meddelelse derom.

§ 14.

Denne Anordning træder i Kraft.

Mindretallets Forslag til

Tillæg til

Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882.

§ 1.

I Stedet for den ved kgl. Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882 § 1 i hvert Sogn anordnede Bygningskommission, skal denne i fælles Kommuner for Fremtiden bestaa af Sognekommisionens Formand og 2de af Sognets Beboere valgte i Sognet bosatte Mænd, hvilke sidste vælges paa 8 Aar og skiftevis udgaa hvert 4de Aar.

Med Hensyn til Valgmaade, Forpligtelse til at modtage Valg, Afgjørelse af Undskyldningsgrunde, Udtrædelsesmaade m. m., forholder i et og alt som med de sognevælgt Medlemmer af Forstanderskaberne.

§ 2.

En Byggetilladelse kan betinges af, at Bygningen er færdig inden en vis nærmere bestemt Tidsfrist.

En allerede bortgiven Byggetilladelse bortfalder:

1. Naar Bygningen ikke er færdig inden 3 Aar fra den Tid Tilladelsen blev given, dog ikke førend 1 Aar er forløbet efter at dette Tillæg er traadt i Kraft.

§ 3.

Bygningskommissionen kan nægte Tilladelse til Opførelsen af Sodnhuse og Trankegerier, selv om de attraas opførte over 30 Alen fra de i Anordningens § 4 nævnte Bygninger, naar de antages at ville lægge Hindringer i Vejen for en Bygds Udvidelse i en noget nær Fremtid. Ligesom en Tilladelse til saadanne Bygninger kan betinges af, at Retten til sammes Afbenyttelse til anførte Brug bortfalder, naar Huset er til Hinder for Vaanhusets Opførelse.

§ 4.

Saa vel naar Sodnhuse eller Trankegerier ere til Hinder for Gjenopførelse af Vaaningshuse, som for Udvidelse af en Bygd kan Bygningskommissionen, hvis mindelig Forening ikke kan opnaas, tillade, at de førstnævnte bortflyttes, dog ikke lettelig længere end 180 Alen fra Ejereus Bopæl beregnet efter selve Vejen og under Betingelse af, at de baade betimelig og forsvarlig gjenopføres, samt mod at Rekvisenten afholder alle dermed forbundne Udgifter og garanterer saa vel for Opfyldelsen deraf som for Vej-Ret og imod at erholde den Grund hvorpaa det ældre stod.

§ 5.

Under Forhandlingerne herom gives der Ejeren af det Hus, der ønskes bort-

flyttet, Lejlighed til at være til Stede for at varetage sit Tary, og hvis han ikke er tilfreds med den tagne Beslutning kan han indbringe Spørgsmaalet til Amtets Afgjørelse. Henhold til den nævnte Anordnings § 6.

I Udvalget, der er nedsat for at afgive Betænkning om Bygnings- og Brandvæsenet, Thorshavn, den 30te August 1888.

J. H. Schrøter, Olaus Joensen, Ordfører.

Rasmussen.

Z. Nielsen, J. P. Hentze.

Den 8de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag.

Udvalgsflertallets Ændringsforslag

Udvalgsflertallets Forslag til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet

§§ 1 og 2 affattes saaledes:

I Stedet for den ved kgl. Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færreste Landkommuner af 10de Juni 1882 § 1 i hvert Sogn anordnede Bygningskommission, skal denne for Fremtiden bestaa af Sognekommisionens Formand og 2de af Sognets Beboere valgte, i Sognet bosatte Mænd, hvilke sidste vælges paa 8 Aar og skiftevis udgaa hvert 4de Aar.

Med Hensyn til Valgmaade, Forpligtelsen til at modtage Valg, Afgjørelse af Undskyldningsgrunde, Udtrædelsesmaade m. m. forholder i et og alt som med de sognevalgte Medlemmer af Forstanderskabene.

Hvor der iudsøndrede Kommuner ikke findes nogen Sognekommision, vælger Kommunens Forstanderskab et af sine Medlemmer til at indtræde i Bygningskommissionen.

Naar der i en Bygd ikke bor noget Medlem af Bygningskommissionen, kan den beskikke en eller to Mænd i Bygden til for dens Vedkommende at indtræde i Kommissionen. Undskyldningsgrunde mod dette Ombud afgjøres af Amtet.

Den, der har foreslaaet Hvervet som Medlem af Bygningskommissionen i de sidste 4 Aar, kan nægte at modtage Gjenvalg.

§ 3 udgaar og de øvrige Paragrafers Rækkefølge bliver som følge heraf at forandre.

Thorshavn, den 7de September 1888.

J. H. Schrøter, Olaus Joensen,

S. J. Rasmussen.

Den 10de September foretoges Sagens 2de Behandling. Flertallets Ordfører (Schrøter) refererede Sagen og oplæste Lovforslaget. Mindretallets Ordfører (Z. Nielsen) refererede Mindretallets Betænkning og fremhævede, at enhver Expropriation maatte være begrundet i en Nødvendighed for det almene. Vel Sodnhusene kunde vel være til Hinder for Enkeltmands Byggeforetagender, men næppe til Skade for det almene. Vel Schrøter ønskede nepop Expropriationsretten indført af Hensyn til det almene Vel. De største Bygninger stode ofte i Brandfare af Sodnhusene, og Kommunerne kunde kun være daarlig tjente med at et større Antal af de bedste Skatteydere bleve husvilde og maaske kom paa Fattigvæsenet. Z. Nielsen bemærkede, at skrækkelige Ildebrande vare, takket være Forsynet, endnu ikke indtrufne. Bygningskommissionen kunde ogsaa påbyde Indskrænkninger i Brugen af brandfarlige Sodnhuse. Schrøter bemærkede, at Brandfaren ikke blev fjærnet selv om Bygningskommissionen fastsatte Indskrænkninger i Brugen af Sodnhusene. Naar nogen vilde flytte et Sodnhus, f. Ex. for at faa Plads til andre Bygninger, kunde man ikke altid forudsætte Imødekommethed fra deres Side, fra hvem han ønskede Grunden, hvorfor han ofte vilde blive nødt til at flytte det saa langt, at Brugen meget besværliggjordes. Anderledes vilde det være, naar der fandtes en Expropriationslov, da vilde enhver være villig til at afhænde Grundstykker imod en rimelig Betaling, hvad man kunde se af, at den i sin Tid udkomne Lov om Jords Afgivelse til offentlige Veje m. v., saa vidt Taleren bekjendt, endnu ikke havde været brugt. M. Danielsen udtalte af Schrøters Udtalelser, at Expropriationsloven havde været overflødig. Det var derfor urimeligt nu igjen at komme med en overflødig Lov, som sikkert vilde

gaa Anden og Tredjemands Ret for nær. Der kunde let forekomme Tilfælde, hvor en Mand, som havder en Træ paa et Kofoder, kunde faa denne ødelagt og ethvert Fald gjort ubeboelig ved Expropriation af Sodnhusgrunde. Z. Nielsen troede ikke, det blev mindre bekosteligt at flytte et Sodnhus, fordi vi fik en Expropriationslov. Schrøter mente, at Expropriationsloven vilde gjøre Flytningen billigere derved, at den bevægede Folk til frivillig at afstaa Grundstykker for en rimelig Betaling. At man hidtil havde opnaaet rimelige Overenskomster om Afstaaelse af Jord til Veje m. v., var netop en Følge af, at vi her havde en Expropriationslov. Efter nogle yderligere Bemærkninger af M. Danielsen og Schrøter oplæstes Lovforslagets enkelte Stk., som ikke gav Anledning til Diskussion, hvorefter Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til 3dje Behandling sættes under Afstemning, men forkastedes med 9 Stemmer mod 5.

Derefter forhandlede de af Udvalget affattede Forslag til Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i følgende Afsnit:

Flertalsforslagets §§ 1 til 3 og samme Aendingsforslag i Forbindelse med Mindretallets § 1. Z. Nielsen oplæste og begrundede § 1 i Mindretallets Forslag. Schrøter bemærkede, at det vilde være unødvendigt at gjøre Forandring i Bygningskommissionens Sammensætning, efter som Spørgsmaalet om en Expropriationslov var bortfaldet. Formanden betvivlede, at det kunde lade sig gjøre at forandre Bygningskommissionens Sammensætning uden en tilsvarende Forandring i Landkommunalloven. Z. Nielsen, Poulsen og Isaksen varlede nogle Bemærkninger.

§ 4 i Flertallets Forslag gav ikke Anledning til Diskussion.

§§ 5 og 6 i Flertallets Forslag i Forbindelse med § 2 i Mindretallets Forslag fremkaldte heller ikke nogen Diskussion.

§ 7 i Flertallets Forslag og § 3 i Mindretallets Forslag oplæstes.

§§ 8 til 12 i Flertallets Forslag i Forbindelse med §§ 4 og 3 i Mindretallets Forslag. O. Jacobsen antog, at det kunde volde altfor stort Besvær, om et Sodnhus skulde flyttes 180 Alen bort fra Ejernes Bopæl. Sæt af 2 Mænd, af hvilke den ene boede 180 Alen syd for den anden, ejede et Sodnhus og dette saa blev opført 180 Alen syd for den sydligste af dem, herved vilde Afstanden blive

temmelig stor for den anden Ejer. Z. Nielsen oplyste, at Udvalget havde ment, at det ikke maatte flyttes over 180 Alen fra nogen af Ejerne. J. Petersen havde tidligere ment, at man gav Sodnhusene for stor Ret, nu forekom det ham, derimod, at man vilde afskaffe dem; thi naar de ikke maatte opføres paa Steder, som egnede sig til Bebyggelse, maatte man flytte dem helt op paa Bjærgene. Z. Nielsen: Meningen er kun at reservere Plads, der i en nær Fremtid kunne antages at blive bebyggede. Efter en kort Bemærkning af Rasmussen udtalte J. Petersen at ved Thorshavn f. Ex. vilde det være vanskeligt at finde noget Sted, som ikke kunde antages at blive bebygget. M. Danielsen kunde ikke indse andet, end at enhver Træjer ved Thorshavn, som havde Brug for et Sodnhus, vilde kunne faa Plads paa Træen paa de for Bolig og Sodnhus. Efter nogle yderligere Bemærkninger af J. Petersen, M. Danielsen og Rasmussen, udtalte Schrøter, at Spørgsmaalet om Flytning af Sodnhusene ikke vilde faa nogen praktisk Betydning uden en Expropriationslov. Rasmussen havde strax, da Udvalget skilte sig ad, faaet den Overbevisning, at alt Arbejde paa denne Sag vilde være forgæves, og at for saa vidt noget blev skrevet om den, vilde det kun komme til at faa Betydning som Antikvitet. At sætte Regler for Tranckogier vilde blive overflødig, naar man havde en Fabrik, der besorgede Tranckogningen. Sodnhusene forsvandt ogsaa mere og mere som Følge af den overhaandtagende Dyrkning af Kartofler, Roer og Havre til Grøntfoder. Mindretallets Forslag gik kun ud paa at begrave Sagen. Z. Nielsen vilde overlade til Tinget om det vilde vedtage eller forkaste Mindretallets Forslag, men han kunde ikke indse, at en Expropriationslov var nogen nødvendig Betingelse for Brugbarheden af Forslaget.

§ 13 i Flertallets Forslag oplæstes. Schrøter var forvissat om, at Expropriationsloven vilde komme igjen og fandt det derfor overflødig at arbejde mere paa Mindretallets Forslag. Z. Nielsen paaviste, at Mindretallets Forslag gik ud paa at forebygge en hensynsløs Benyttelse af Bestemmelserne i Anordningen om Bygnings- og Brandvæsenet. Efter korte Bemærkninger af Rasmussen og Z. Nielsen udtalte Formanden, at flere af §erne vare brugbare og berettigede derved at de omhandlede det Spørgsmaal, som oprindeligt laa for.

Derpaa sættes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning, men da kun 8 stemte for og i imod foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte Poulsen, M. Danielsen, Z. Nielsen, Hentze, J. Danielsen, J. Petersen, O. M. Nielsen og Formanden. Nej stemte Effersø og Weihe. — Isaksen, O. Jacobsen, Joensen, P. Petersen, Rasmussen og Schrøter stemte ikke, medens Provsten, Müller, Djuhuus og Olsen vare fraværende. — Overgang til 3dje Behandling var saaledes vedtagen med 8 Stemmer mod 2.

Den 11te September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Flertallet:

«Sagen udsættes til næste Aar».

Den 13de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra O. M. Nielsen:

Til § 2 Punkt 2.

«For Sodnhuse
saadant Brug»

forandres til:

«For Sodnhuses Vedkommende kan Bygningskommissionen forbyde Brugen deraf som saadanne».

Til § 4.

«længere end 180»

forandres til:

«længere end 100».

Samme Dag foretoges Sagens 3dje Behandling i følgende Afsnit:

Flertallets §§ 1—3 og det dertil stillede Ændringsforslag i Forbindelse med Mindretallets § 1. Efter nogle Udtalelser af Schrøter, Z. Nielsen, Formanden og Hentze, tog Mindretallet sit Forslags § 1 tilbage, hvorefter Flertallet ogsaa tog sit Forslags §§ 1—3 tilligemed Ændringsforslaget tilbage.

Flertallets § 4 toges ligeledes tilbage.

§§ 5 og 6 i Flertallets Forslag tilligemed § 2 i Mindretallets Forslag og O. M. Nielsens Ændringsforslag. Schrøter bemærkede, at skulde Anordningen faa tilbagevirkende Kraft, burde dette udtrykkelig staa i Forslaget. I denne Henseende var Flertallets Forslag

heldigere. O. M. Nielsen udtalte, at han havde stillet sit Ændringsforslag fordi det ikke tydelig fremgik af §ens 2det Punkt, at Tilladelsen til at bruge Sodnhus kunde fornyes, naar Retten til at bruge det var bortfalden. Z. Nielsen mente, at der paa dette Punkt var lidt Forskjel paa Mindretallets og Flertallets Forslag. Effersø ankede over, at der ikke var tilstrækkelig mange Afskrifter af Ændringsforslagene, saa Medlemmerne maatte stemme i Blinde. Efter nogle Bemærkninger af Z. Nielsen, Effersø og Schrøter udtalte den sidstnævnte, at det ganske vist var godt at have kortfattede Love, men det gjaldt dog mindst lige saa meget om Tydeligheden.

Mindretallets Forslags § 2, 1ste Stykke sættes først under Afstemning og vedtoges med 9 Stemmer mod 2. — Efter at O. M. Nielsens Ændringsforslag til §ens 2det Stykke var vedtaget med 11 Stemmer mod 1, sættes §ens 2det Stykke saaledes ændret under Afstemning og vedtoges enstemmig med 10 Stemmer, hvorefter Mindretallets § 2 i dens Helhed saaledes ændret, og med den Redaktionsændring at Tallene «1» og «2» udgaa, enstemmig vedtoges med 10 Stemmer. Herved betragtedes §§ 5 og 6 i Flertallets Forslag som bortfaldne.

§ 7 i Flertallets Forslag i Forbindelse med § 3 i Mindretallets Forslag. Schrøter mente, at den af Mindretallet foreslaaede Afstand var overflødig. I Stedet for «Bygd» burde staa «Bygding». Z. Nielsen gjorde gjældende, at Flertallets § vel var mere kortfattet men ogsaa mindre indholdstrig end Mindretallets. Schrøter fandt, at «en noget nær Fremtid» var et uheldigt Udtryk.

Mindretallets § 3 sættes først under Afstemning og vedtoges med 8 Stemmer mod 3, hvorefter Flertallets Forslag betragtedes som bortfaldet.

§§ 8—12 i Flertallets Forslag i Forbindelse med §§ 4 og 5 i Mindretallets. Schrøter kunde bedre slutte sig til § 4, dersom O. M. Nielsens Forslag blev vedtaget. Det var ikke heldigt at paabyde at Sodnhuse skulde tages bort, uden at det ogsaa blev muligt at expropriere Grund til at opføre dem paa. Et Sodnhus kunde for øvrigt ikke «flyttes», det maatte nedrives og gjenopføres. Z. Nielsen mente over for Schrøter, at man godt kunde overlade til den, der vilde flytte et Sodnhus, at afgjøre, hvorledes han vilde bære sig ad dermed. Om man skulde sætte Afstanden til 100 Alen eller 180 Alen kunde der være delte Meninger om.

Naar en Mand's Sodnhus ikke kunde faa Plads ved den Ende af Bygden, hvor han boede, men maatte flyttes ud til den anden Ende, kunde 100 Alen fra Mandens Bolig blive for lidt. Mange Sodnhuse vare ogsaa opførte i mere end 180 Alen fra Ejeren's Bolig, uden at dette ansaas for nogen Ulempe. Efter en kort Bemærkning af Schrøter, udtalte O. M. Nielsen, at en Bygd vilde kunne udvides betydeligt paa 100 Alen. Poulsen vilde ikke paa staa at 180 Alen ikke var en noget lang Afstand; men f. Ex. paa Ejde vilde det ofte være en Umulighed at opføre et Sodnhus i ringere Afstand end 180 Alen fra Ejeren's Bolig. Efter en kort Bemærkning af Z. Nielsen vedtoges O. M. Nielsens Ændringsforslag til Mindretallets § 4 med 9 Stemmer mod 5, hvorefter Mindretallets § 4. saaledes ændret vedtoges med 8 Stemmer mod 2. § 5 i Mindretallets Forslag vedtoges med 11 Stemmer mod 1, hvorefter §§ 8-12 i Flertallets Forslag betragtedes som bortfaldne.

§ 13 i Flertallets Forslag vedtoges med 7 Stemmer mod 4.

§ 14 i Flertallets Forslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Derefter satte Flertallets Ændringsforslag om Sagens Udsættelse under Forhandling. Schrøter maatte anbefale Forslagets Udsættelse til næste Aar; thi det var meget umodent. Efter § 2 skulde en Bygning være færdig 3 Aar efter at Byggetilladelsen var givet; dette var en unødvendig Lovbestemmelse i de Tilfælde, hvor Bygningen ikke lagde nogen Hindringer i Vejen. Efter § 3 skulde Stykke var det ikke klart om Ejeren var pligtig at rive Huset ned eller om han kunde bruge det i andre Øjemed. I § 3 forekom et uheldigt Udtryk: «den, der attraar»; «Bygd» er ikke det samme som «Bygdling». Frankogierier vilde blive for dyre at flytte. Det var en altfor haard Bestemmelse, at en Mand, som for kort Tid siden havde faaet Byggetilladelse, skulde kunne forbydes Retten til at bruge sit Sodnhus. Hvem var den i § 4 nævnte «Rekvirent»? Var det Sognet? Rekvirenten burde ikke alene «garantere», men ogsaa deponere et passende Pengebeløb. Ordet «Vej-Ret» var ogsaa et underligt Udtryk. Effersø vilde indrømme det ønskelige i at Sagen udsattes, men troede dog ikke, at de fremsatte Anker havde stor Betydning. At man kunde bede om en Byggetilladelse og derved hindre en anden i at opføre et Naanhus, havde man Exempel paa i Thors-

havn; derfor var det heldigst at der satte en Tidsfrist for Gyldigheden af en given Byggetilladelse. Z. Nielsen vilde ikke indlade sig paa at imødegaa alle Schrøters uberettigede Angreb. Man kunde ikke noksom beklage, at alle Sager syntes at skulle begraves i Aar. Der var ikke anden væsentlig Forskjel paa Flertallets og Mindretallets Forslag, end at det førstnævnte forudsatte en Expropriationslov. O. Jacobsen beklagede ogsaa, at man ikke fik noget betydeligt Arbejde færdigt i denne Samling; men ligesom han ikke havde kunnet stemme for enkelte af Jerne, saaledes kunde han heller ikke stemme for Forslaget i dets Helhed. Bestemmelserne om Brugen af Sodnhuse forekom ham at være et Indgreb i Ejendomsretten. Ufrugtbar Aar eller Uheld i en Familie kunde let bevirke, at et Sodnhus ikke blev benyttet i 3 Aar, men i saa Tilfælde vilde det være haardt for Ejeren ikke at faa Tilladelse til at bruge det igjen. J. Petersen troede, at Forslaget indeholdt alle de Ændringer, som man for Tiden kunde finde hensigtsmæssige at føje til Anordningen og Bygnings- og Brandvæsenet. Taleren vilde stemme for Forslaget, skjønt han fandt enkelte Bestemmelser temmelig strænge. M. Danielsen troede ikke at Schrøters Kritik var alvorlig ment, da den ogsaa gik ud over, hvad han selv havde foreslaaet. Nu havde man brugt Anordningen om Bygnings- og Brandvæsenet i nogle Aar og kunde saaledes være kommen efter, hvilke Mangler den havde, saa man maatte kunne komme til et Resultat allerede i Aar. Schrøter mente, at man ved at udsætte Sagen kunde faa Tid til at overveje Spørgsmaalet om Bygningskommissionens Sammensætning. Blev Forslaget sendt ned, som det nu forelaa, kunde man være temmelig sikker paa, at faa det sendt op igjen efter at Ministeriet havde omarbejdet det. Rasmussen ansaa en Forandring i Bygningskommissionens Sammensætning for mere nødvendig end en Expropriationslov, og vilde stemme for Udsættelsen. Hentze udtalte, at Udvalget fra først af havde været enigt om det, som nu var vedtaget. Taleren havde ment, at Kommissionens Sammensætning ikke var heldig og foreslaaet den forandret, saa havde Schrøter villet betinge sin Tilslutning til dette Forslag ved at Taleren skulde slutte sig til Expropriationsforslaget, men Taleren havde ikke villet stølge sin Overbevisning. At han senere havde været med til at tage § 1 tilbage var fordi Formanden havde ment, at Kommissionens Sammensætning

ikke kunde forandres uden ved en særlig Lov, og dette vilde forsinke Sagen, hvad Taleren mindst af alt ønskede. Rasmussen burde ikke være med til at udsætte Sagen. Schrøter sagde, at Hentzes Fremstilling af Sagens Gang var vigtig. Efter en kort Bemærkning af Rasmussen anbefalede Formanden at udsætte Sagen for at sammenligne dette Forslag med de Bestemmelser, der vare gjældende for

Thorshavn. Der kunde navnlig være Anledning til at gjøre Tilføjelser om Brandsyn og om Opførelse af Skorstene, for at man ikke snart igjen skulde trænge til en ny Forandring.

Flertallets Ændringsforslag om Sagens Udsættelse til næste Aar vedtoges med 8 Stemmer mod 3, hvorved Spørgsmaalet om Vedtagelse af Forslaget i dets Helhed var bortfaldet.

XIV. Andragende om Forandring i Jagtloven.

Ved Tingets Aabning fremlagdes saalydende Andragende fra nogle Beboere paa Ejde.

Til
Lagtinget.

Vi undertegnede tillade os herved ærbødigt at fremkomme til det ærede Lagting med Andragende om, at samme vilde faa udvirket en Forandring i Jagtloven.

Skjønt Jagtloven siden den første Gang trådte i Kraft har været underkastet megen Drøftelse i Lagtinget, og som Følge deraf undergaaet en Del Forandringer, der muligen kunne være af Betydning og maaske nødvendige, for saa vidt at Skydning paa Landet, navnlig i Hænger, er forbudt af uvedkommende, tro vi derimod at Loven er alt for hæmmende med Hensyn til Skydning paa Søen. At Ejere af gode og indbringende Fuglebjærg kunne frede de Steder, hvor Fuglen bygger, maa anses for fuldt berettiget, men naar Loven gaar saa vidt, at den tillige freder en Strækning af $\frac{1}{4}$ Mil ind paa anden Mands Ejendom, da formene vi, at den enes Ret gaar for vidt paa den andens Bekostning; vi forstaa ikke rettere, end at den ene Ejer bør have lige saa god Ret og Raadighed over sin Ejendom som den anden, og at Ejendomsretten maa være lige for alle; dette synes ikke at være Tilfældet, naar der er Tale om Jagt paa Søen.

Som bekjendt stode Bjærgene, der henhøre til Bygdene Funding og Fundingsgjov, til Ejdes Bjærg. Ejerne af de Bjærg, der høre til sidstnævnte Bygd, fredlyse aarlig deres Fuglebjærg, hvorved de umuliggjøre al Skydning af en lang Strækning for Ejerne af Bjærgene, der høre til Bygden Ejde; at samme er Tilfældet andre Steder, forekommer os at være helt rimeligt. Naar nu desuden tages i Betragtning, at det eneste Sted, saa vidt vi ved, hvor der fra Bygden Gjov fanges Fugle, er Klippen «Bigvin», der da ogsaa ligger et godt Stykke indenfor det Sted, hvor der bliver fredet, nemlig «Stein», forekommer det os at være endnu mere hensynsløst, i det de frede deres Bjærg til begge Sider langt borte fra det Sted, hvor Fuglen søges. — Det kunde desuden være et Spørgsmaal, om «Bigvin» kan regnes for et rigtigt Fuglebjærg? naar der tages tilbørlig Hensyn til det Udbytte, Ejerne i en Række af 30—40 Aar have haft af den; den har i den Tid kun været søgt i Gjennemsnit maaske hvert 6te eller 7de Aar eller saa omtrent, og Udbyttet har da for hvert Aar (naar medtages de mellemiggende Aar) ikke været større end en god Skytte med sin Bøsse kan have faaet i et Par Dage. Hvad de have fanget af Fugle, ville imidlertid Lagtingets Medlemmer let kunne skaffe sig Vished om, ved den Tiende, der af Fugle er ydet af nævnte Bygd.

Som alt ovenfor anført, er man paa det Punkt af Jagtloven bundet til kun at se paa de Fugle, der flyve eller svømme tæt ved deres egne Fuglebjærge eller sidde paa Strandbredden af samme, uden at have Lov til at løsne et eneste Skud, men som i modsat Fald ofte vilde kunne forskafe dem, som ere Ejere af Landet en ikke-saa ganske ringe Fortjeneste, da man ofte kan se «Lomvier» i store Flokke svømme frem og tilbage under Bjærgene. Vi tro, at enhver maa kunne sige sig selv, at det maa være haardt ikke at kunne løsne et eneste Skud efter Fugle, man ved sig at være Bjer af, og uden Skade for andre blive dræbte. Vi anse det for rigtigt, at enhver maa have Lov til at skyde under sine egne Bjærge, og at Fuglebjærge, der blive fredede, ikke blive fredede langs hen over andres Bjærge og Søen under samme, men kun saa langt de strække.

I det vi nu atter henvende os til det ærede Lagting, udtales vi herved Ønsket

om, at samme gunstlig vil tage vort Andragende under Overvejelse, og om muligt faa det omtalte Punkt i Jagtloven forandret.

Ejde, i Juli 1888.

Ærbødigst.

(46 Underskrifter.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 6te Avgust, foreslog Schrøter strax til Protokollen at afgive et formuleret Svar, saalydende:

Der svares Andragerne, at Tinget ikke finder Anledning til for Tiden at indgaa til Lovgivningsmagten med noget Forslag om Forandring i den bestaaende Jagtlovgivning.

Forslaget sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 13 Stemmer.

XV. Andragende om Lovbestemmelser angaaende Notkast.

Den 8de Avgust fremlagdes saalydende Andragende fra Lagtingsmand Poulsen:

Herved tillader jeg mig ærbødigst at henstille, at Lagtinget vil tage det af mig under 5te Avgust f. A. indleverede, i Lagtingsberetningen for 1887 Pag. 69—71 optagne og dermed omdelte «Udkast til Lov om Sej- og Sildefangst med Not paa Færøerne», under fornyet Overvejelse.

p. t. Thorshavn, den 8de Avgust 1888.
Joen Poulsen.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 10de Avgust, foreslog Poulsen at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Rasmussen foreslog et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer, hvorpaa

Poulsen tog sit ovennævnte Forslag tilbage, i det han nu foreslog at henvise Sagen til det Udvalg, der alt var nedsat i Sagen angaaende Langlinefiskeriet, hvilket Udvalg i den Anledning skulde forstærkes med 2 Medlemmer. Spørgsmaalet om, hvorvidt Sagen skulde gaa i Udvalg, sættes først under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod skredes til Navneopraab, som gav følgende Udfald: Ja stemte Poulsen, Isaksen, Provsten, Effersø, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen og Formanden. M. Danielsen, Z. Nielsen, Hentze, J. Danielsen og Olsen stemte ikke og Müller, O. Jacobsen, Djarhuus, Schrøter og O. M. Nielsen vare fraværende.

Herved betragtedes Forslaget som forkastet og Sagens videre Fremme nægtet.

XVI. Andragende om Forandring i den hidtil gjældende Bestemmelse om Jordehval.

Den 10de August fremlagdes saalydende Andragende fra en Del Borgere i Thorshavn.

Som en alt andet end tidssvarende Bestemmelse anse vi den, der findes i Reglement for Grindfangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 § 21 angaaende den Fjerdedel af Grindfangsten, der som Jordehval skal tilfalde Ejeren af de Jorder, hvor Grinden bliver inddragen og dræbt, og vi finde det derfor berettiget, naar vi mene, at der er Grund til at faa denne Bestemmelse ophævet.

I Reglen lider jo Landet paa de Steder, hvor Grinden bliver dræbt, ikke synderlig Skade; dog kan det naturligvis ske, at et eller andet Stykke Græs-, Kartoffel- eller Kornmark, der, som f. Ex. i Vestmanhavn, ligger alt for nær ved Søen, bliver nedtraadt, men i saa Tilfælde finde vi det rigtigst, at denne, som al anden Skade, der forarsages af Grindfangsten, bliver vurderet og godtgjort.

Arbejdet ved Grindens Drivning og Dræbning er som oftest forbundet med mange Besværigheder og megen Tidsspilde, og Udbyttet er for deres Vedkommende, der driver og dræber den, mange Gange saare ringe. Man kan derfor ikke undre sig over, om Lysten til Fangsten altid bliver mindre og mindre, og en Grund til den tiltagende Ulyst til Grindfangsten kan vistnok ogsaa søges deri, at man har faaet Øjnene op for det

uheldige i den omtalte Bestemmelse, ligesom Ønsket om, at den maa blive ophævet, er vaagnet hos mange. Hvis derimod denne Fjerdedel, den nuværende Jordehval, blev fordelt imellem dem, der driver og dræber Grinden, vilde vistnok Lysten til Fangsten, ved at Udbyttet kom til at staa i et mere passende Forhold til Arbejdet, blive større.

Vi tillade os derfor at henvende os til det høje Ting med Begjæring om, at den i Reglement for Grindfangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 § 21 indeholdte Bestemmelse, i Følge hvilken en Fjerdedel af Fangsten, som Jordehval skal tilfalde Ejeren af de Jorder, hvor Grinden bliver inddragen og dræbt, bliver ophævet, og at samme Fjerdedel bliver fordelt imellem dem, der driver og dræber Grinden.

Thorshavn, den 5te August 1888.

Ærbødigst

(43 Underskrifter.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 13de August, foreslog Isaksen at nedsætte et særligt Udvalg i Sagen paa 5 Medlemmer. Spørgsmaalet om, hvorvidt Sagen skulde gaa i Udvalg sattes først under Afstemning, men forkastedes med 9 Stemmer mod 6, og betragtedes Isaksens Forslag dermed som bortfaldet.

XVII. Forslag til Reglement for Lægeskyds.

Den 17de August fremlagdes, saalydende Forslag fra Fysikus Effersø:

Færøernes Fysikat,

Thorshavn, den 15de August 1888.

Forslag til Reglement for Lægeskyds paa Færøerne.

§ 1. Med Lægeskyds i offentlige Forretninger forholdes efter Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne af 17de Marts 1865 og det Reglement for Skydsvæsenet paa Færøerne, som i Henhold til foranførte Lov til enhver Tid er gjældende samt § 4 af Lov af 8de Januar 1872 om den Betaling, der tilkommer Læger paa Færøerne for deres Forretninger.

Med Lægeskyds i Sygebesøg for Privatmands Regning og anden Skyds, hvorved Lægen beforders paa Rejser i Embedsmedfør, forholdes efter følgende §§.

§ 2. Skydsen, der i Følge § 4 af Lov af 8de Januar 1872 om den Betaling, der tilkommer Læger paa Færøerne for deres Forretninger, er fri og saa vidt muligt direkte, udføres i Reglen med Ti eller Ottemandsfarere, kun med Lægens Samtykke med mindre Baade.

Hvor der er Valg mellem at foretage Rejserne til Lands eller med Baad, vælges saa vidt muligt Baad, ligesom Rejserne i det hele taget gjøres Lægen saa lette som muligt.

Til Lands stilles til Lægens Raadighed, om han ønsker det, en Hest. — Paa det Sted, hvor Lægen bor, skal der altid holdes en god Hest paa Stald, som stedsse staar til Lægens Disposition. Udgifterne til dens Foder, Oppasning, Opførelse og Vedligeholdelse af Stald etc. afholdes uden nogen Bekostning for Lægen. — Om der paa andre Steder end der, hvor Lægen bor, skal holdes Hest paa Stald til Lægens Disposition, afgjøres af Amtet efter Indstilling fra Lægen.

§ 3. Skydsbaaden skal være ren og Mandskabet, der beforder Lægen og hans Bagage, ædru. Møder nogen i ikke ædru Tilstand, har Lægen Ret til at vise ham tilbage og fordre en anden i hans Sted, og vedkommende straffes med Bøder, saa fremt han har nydt Spirituosa (Vin, Brændevin, bajersk Øl og lignende berusende alkoholiske Drikke) efter at han var anmodet om at skydse Lægen og han dertil havde givet sit Samtykke.

Paa Rejsen maa ingen berusende Drikke nydes uden Lægens Samtykke og kun i de af ham tilladte Mængder; Overtrædelse heraf straffes med Bøder. Under Rejsen, der foretoges saa hurtigt som muligt, maa Mandskabet ikke uden Nødvendighed holde Maaltid eller paa anden Maade forsinke den. Mandskabet skal optræde med fornøden Høflighed.

Den syge er under Straf af Bøde ansvarlig for, at det Mandskab, der beforder Lægen, er dygtigt og paalideligt.

§ 4. Det Mandskab, som beforder Lægen, skal ved sin Ankomst til hans Opholdssted fremstille sig for ham, og for saa vidt Rejsen forogaa til Søs, angive, hvem de have valgt til Formand paa Baaden, og dennes har Mandskabet i et og alt at lyste.

§ 5. Paa Rejsen er Befordringen Lægens egen, saaledes, at Afbigelse fra Vejen, Medtagen af andre Rejsende, Gods og deslige, kun maa finde Sted med Lægens udtrykkelige Tilladelse.

Ønsker Lægen at vende om, og Vejret ikke lægger Hindringer i Vejen, er Formanden pligtig til uopholdelig at efterkomme Lægens Ønske. Ønsker Lægen paa Vejen at tilse andre syge, da skal Formanden rette sig derefter, for saa vidt Afbigelsen fra Vejen ikke er altfor stor. Naar Mandskabet efter Lægens Ønske har vendt om, ophører dets Forpligtelse til at befordre ham, saa fremt Lægens Ønske ikke har været motiveret ved, at Mandskabet har overtraadt Bestemmelserne i dette Reglement.

Alt Rejsen vedkommende afgjøres af Formanden og Lægen i Forening.

§ 6. Naar Lægen afhentes paa Rejse for Privatmands Regning, har denne, saa fremt det Mandskab, der beforder Lægen til den syge, ikke skal skydse ham tilbage, at udsætte nyt Mandskab saa betids, at det er rede, naar Lægen er færdig med sine Forretninger; undlades dette, straffes vedkommende med Bøder. Er Skydsmandskabet ikke rede i rette Tid, har Lægen Ret til, for den syges Regning, at lade Skydsskafferen udsætte nyt Mandskab.

§ 7. Har Lægen noget at klage over, da anmelder han det for Politiretten eller vedkommende Sysselmænd; om Sagens Udfald meddeles ham altid Underretning.

§ 8. Overtrædelser af dette Reglement behandles som offentlige Politisager og

straffes med Bøder fra 1—50 Kroner, for saa vidt Forseelsen ikke efter andre gjældende Bestemmelser medfører større Straf.

Dette Forslag var ledsaget af saalydende Skrivelse:

Færøernes Ryskat,
Thorshavn, den 15de August 1888.

Ved at fremsende hoslagte Forslag til Reglement for Lægeskyds paa Færøerne, som jeg, efter at have gjennem det høje Amt modtaget Distriktslægerne Betænkninger over mit under 24de Oktober forrige Aar affattede Forslag, har udarbejdet paa Grundlag af dette og de af Distriktslægerne foreslaaede Ændringer, skal jeg foruden de tidligere gjorte Bemærkninger yderligere fremføre:

Foruden enkelte Forandringer, som jeg har anset nødvendige for at tydeliggøre Forslaget eller af andre Grunde, har jeg optaget de fleste af Distriktslæge Ringbergs Ændringsforslag.

Lægens Gjerning her oppe er meget besværlig ikke alene begrundet paa Naturforholdene, men ogsaa fordi han som eneste Læge for sit Distrikt meget ofte bliver mistænkt for at svigte sin Pligt, hvorefter ikke faa tage Anledning til at være yderst ubehagelige lige over for ham. Det er derfor i Befolkningens Interesse, at Arbejdet lettes Lægen, og at den lærer at betragte ham som andet end et Menneske, man efter Behag kan benytte naar og paa hvilken som helst Maade man vil. Efter i 8 Aar at have virket som Læge paa Færøerne, har jeg haft rigelig Lejlighed til at gøre Erfaringer angaaende Ubegagelighederne ved en saadan Virksomhed og føler mig overbevist om, at der baade kan og bør gøres noget for at lette Lægen Arbejdet og gøre ham det mere behageligt og tilfredsstillende. Ikke alene han men ogsaa Befolkningen vinder derved.

Hvad der i mit Forslag vil finde mest Modstand antager jeg er Forslaget om, at der til Lægens Afbenyttelse sættes Heste paa Stald ikke blot paa det Sted, hvor han bor men eventuelt ogsaa andre Steder. Som alt tidligere bemærket forekommer det mig, at Udgifterne hertil ikke ere uoverkommelige og i Sammenligning med,

hvad Befolkningen yder direkte til Lægens Underhold og indirekte til Skydsningen af Lægen pr. Baad saa vel som til Lands, maa det kaldes forsvindende. Naar Lægen efter en anstrængende Rejse over Land ankommer til den syge, er han mer eller mindre uskikket til at udføre sin Gjerning saa tilfredsstillende som baade han og den syge kunde ønske det, og værre bliver det, naar han atter er kommet til sit Hjem, hvor maaske flere vente paa hans Hjælp. Følge Sygerejser paa Land hurtig paa hinanden, bliver man til sidst næsten uduelig til sin Gjerning. At der altid ved Rejser over Land stod en Hest til Lægens Raadighed, vilde være til stor Lettelse for ham, men for at Lægen skal have virkelig Nytte af den, maa det være et tilredet og vel fodret Dyr, hvad der nødvendiggjør Indstilling.

Naar Distriktslæge Ringberg formener, at det alt værende Reglement skulde gjælde for Lægeskyds i privat Praxis, da har han overset, at dette gjælder for den af Skydsskafferen udsatte Skyds, medens Lægeskyds i privat Praxis saa godt som aldrig skaffes til Stede gennem Skydsskaffere.

I § 5 har jeg indført en Forpligtelse for Formanden til, naar Lægen ønsker det, at vende om en Bestemmelse, som jeg maa anse for meget ønskelig for at betage Mandskabet den ikke ualmindelige Forestilling, at Lægen, naar han er kommen i Baaden, maa finde sig i den Behandling, det behager dem at byde ham.

Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, i det jeg til Slutning henviser til, hvad der af Distriktslægerne er anført i hoslagt tilbagefølgende Skrivelser.

J. G. Effersø.

Til

Færø Amt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 20de August, foreslog Schrøter at udsætte den til næste Aar af Hensyn til, at Lagtingssamlingen allerede var saa langt fremrykket og Sagen derhos i Følge sin Beskaffenhed formentlig trængte til en grundig Overvejelse i flere Retninger. Forslaget sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

XVIII. Besværing over paalignet Kommuneskat.

A. Fra Poul Hansen, Vestmanskavn.

Ved Tingets Aabning fremlagdes en Skrivelse fra Poul Hansen af Vestmanskavn, hvori han besværer sig over den ham og Distriktslæge Ringberg paalignede Kommuneskat for Aaret 1887-88.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3de August, vedtoges efter Forslag af Joensen at henvise den til vedkommende kommunale Udvalg.

Den 15de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er afgivet en af Handelsmand Poul Hansen af Vestmanskavn gjort Indsigelse imod den ham for Aaret 1887-88 paalignede Kommuneskat. Næst i en Skrivelse af 26de Septbr. f. A. at oplyse, at han i nogle Aar har drevet en Småhandel og at han lige siden han begyndte Handelen, har været sat i en overdreven Skat, højere end nogen anden, uagtet de ældre Kjøbmænd i Bygden hverken have Familie eller Børn, hvortil han skal have haft en sygelig Kone og mange Børn at forserge i sin Tid; og stadig haft Udtag til Doktor, saaledes skal hans Datter have været sindssyg og kostet ham c. 200 Kr. foruden Rejseudgifter, gjør han i sin Indsigelse af 17de November f. A. gjældende, at der ikke er taget Hensyn til, hvad han har anført i den ovennævnte Skrivelse af 26de September, hvorfor han ikke alene gjør Indsigelse imod den ham paalignede Skat men ogsaa imod den hans Søn paalignede Skat, uden dog at anføre andre motiverede Grunde for sin Indsigelse end at Dr. Ringberg er for lavt ansat i Skat; i det han mener, at denne har en Indtægt af 3-4000 Kr. aarlig.

Efter den af Dr. Ringberg afgivne Erklæring fremgaar det imidlertid, at hans aarlige Indtægt ikke har været mere end 2300 Kr.

Da den Klageren paalignede Skat

forholdsvis ikke er saa høj som de andre Handlendes i Sognet, maa Udvalget gaa ud fra, at Forstanderskabet har taget tilbørligt Hensyn til de Sygeligheder, der have hjemstøt hans Kone og Datter, hvilket han ogsaa selv erkjender, siden han ikke har fundet Anledning til at sammenligne sig med dem.

Hvad den Distriktslæge Ringberg paalignede Skat angaar, da maa Udvalget vel indrømme, at den ved første Øjekast synes at være temmelig lavt ansat, men i Følge hans Erklæring har han haft kun lidt over den halve Indtægt af, hvad Klageren ansætter ham til, og Udvalget ved desuden fra paalidelig Kilde, at han kun faar en ren Ubetydelighed betalt af sin Praxis, lige saa lidt som han faar den Medicin betalt, han udliverer til Patienterne. Desuden maa Udvalget holde for, at naar Ringberg kun har en Indtægt af 2300 Kr., er hans Skatteevne ikke meget stor, selv om han ikke havde Gjæld af forrente og afbetale, hvad dog langt fra skal være Tilfældet.

Da Udvalget i Henhold til det anførte ikke har fundet Anledning til at foreslaa den Distriktslæge Ringberg paalignede Kommuneskat forhøjet, ligesom man heller ikke har fundet den Handelsmand Poul Hansen og Søn paalignede Skat at være for højt ansat, tillader man sig at foreslaa det næste Ting at vedtage at svare Klageren:

at Tinget ikke har fundet Anledning til at foretage nogen Forandring i den ham og Søn, Jacob, paalignede Kommuneskat for Aaret 1887-88.

I Udvalget for Amtsfattiggassen og de kommunale Sager, Thorshavn, den 14de August 1888.

C. Olsen. H. C. Müller.
O. M. Nielsen. J. Petersen.
M. Danielsen.

Den 18de August fremlagdes saalydende

*) Skrivelsens Indhold fremgaar af Betænkningen.

Ændringsforslag

til

Udvalgets Indstillingspunkt i Betænkningen
over den af Poul Hansen af Vestmankhavn
indgivne Skatteklage.

Imellem Ordene »Jacob» og »paalignede» indskydes: »samt Distriktslæge Ringberg».

Tinghuset, den 17de August 1888.

C. Olsen. M. Danielsen.

O. M. Nielsen. J. Petersen.

Samme Dag forstoges Sagens endelige Behandling. Efter at Ændringsforslaget var vedtaget enstemmig med 13 Stemmer vedtoges Udvalgets Forslag saaledes ændret ligeledes enstemmig med 13 Stemmer.

B. Fra Ellen Caroline Lisberg, Familien.

Ved Tingets Aabning fremlagdes en Skrivelse fra Ellen Caroline Lisberg af Familien, hvori hun besvarer sig over den hendes sindssyge Mand, Daniel Johan Lisberg af Familien, for Aaret 1887—88 paalignede Formue- og Lejlighedsskat*).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3de August, vedtoges efter Forslag af Schrøter at henvise den til vedkommende kommunale Udvalg.

Den 15de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er der henvist en af Daniel Johan Lisbergs Hustru af Familien paa hendes sindssyge Mands Vegne indgiven Indsigelse imod den ham paalignede Skat paa Formue og Lejlighed for Aaret fra 1ste Oktober 1887 til 30te September 1888.

Som Motiv for sin Indsigelse fremfører Klagerinden, at Manden blev sindsforsvirket i Marts Maaned f. A., hvilket medførte at en stor Del af Husfolkernes Tid medgik til

at pleje og passé ham i flere Maaneder samt til at opvarte de Folk, der vare dem behjælpelige med Vagthold over ham, indtil han blev nedsendt til Danmark for at anbringes paa en Sindssygeanstalt. Udgifterne herved angiver Klagerinden til at have været saa store, at der foruden Aarets Fortjeneste skal være medgaaet en opsparet Kapital paa 800 Kr. End videre oplyser Klagerinden, at de kun have 2de »Indløvmænd», da den tredje Mand ikke har kunnet ro paa Fiskeri i 8 Maaneder, fordi han dels har været beskæftiget med Landarbejde og dels med at modtage og salté Raafisk. Som en yderligere Grund for sin Paastand om, at den Klagerindens Mand paalignede Skat er for høj, anfører hun, at de i de 4 foregaaende Aar have været paalignede en langt højere Skat end nogen anden Skatteyder i Sognet, ligesom hun ogsaa anbringer, at der er Udsigt til, at deres Kaar for Fremtiden kun vil blive smaa, for saa vidt Manden, der skal være i Bedring, senere skulde faa Tilbagefald. Skjønt Klagerinden udtaler, at hun ikke kan sammenligne den hendes Mand paalignede Skat med de andre Skatteydere, fremhæver hun dog den Formodning, at nogle af Skatteyderne i Sognet i Aarets Løb maa have lagt Penge op, saasom Simon Danielsen, Rasmus Michelsen og flere, der foruden Indtægterne af Jordbrug paa mellem 1 og 2 Marker have 1 Fløkkepar m. v.

Forstanderskabet formener imidlertid at have taget tilbørligt Hensyn til de Omstændigheder, der tale for at nedsætte D. J. Lisbergs Skat paa Formue og Lejlighed ved i Aar at sætte hans Skat til 20 Kr. imod 30 Kr. f. A., hvorimod de andre Skatteydere skal have faaet en lignende Skat i Aar som i Fjor. Som yderligere Grund for, at dette Afslag i Skatten skal have været tilstrækkeligt, anfører Forstanderskabet, at Klagerinden ikke har medregnet den Indtægt, som en 13 Aars Dreng har skaffet ved af og til at have roet paa Fiskeri, ligesom det betvivler Rigtigheden af Klagerindens Anbringende om, at den ene af Mændene ikke skal have drevet Fiskeri i 8 Maaneder, ligesom det ogsaa paastaar det at være øjensynligt, at de ommeldte 800 Kr. ikke udgjøre D. J. Lisbergs hele Formue foruden faste Ejendele. End videre formenes Klagerindens Moder snarere at forøge end formindske Skatteevnen. Yderligere anfører Forstanderskabet, at D. J. Lisberg ikke har haft mere Pligtarbejde at udføre end de fleste andre, nemlig 13 Dage, hvilket

*) Skrivelsens Indhold fremgaar af Betænkningen.

XIX. Andragende om Opførelse af et Arresthus i Tveraa og om en foreget Politistyrke sammesteds.

Den 18de Avgust fremlagdes saalydende Amtsskrivelse:

Fære Amt.
Thorshavn, den 18de Avgust 1888.

Under Henvisning til vedlagte gennem Amtet indhentede Erklæring med Bilag fra Syssemand Effersø vedrørende en eventuel Opførelse af et Detentionslokale i Bygden Tveraa og samtidig Forøgelse af Politistyrken dersteds, skal jeg henstille til Lagtingets behagelige Overvejelse, hvorvidt der ikke maatte findes Anledning til at yde det dertil fornødne Bidrag af Amtsrepartitionsfonden.

Det tilføjes, at Omkostningerne ved Opførelsen af et Detentionslokale ere anslaaede til 675 Kr. 86 Ø.
foruden Erhvervelse af Grund 18 — 27 —

I alt 693 Kr. 86 Ø.
og at Lønnen for 2 Politimenige til Assistance for Syssemanden er beregnet til 100 Kr. aarlig for hver.

L. H. Buchwaldt.
Til
Færøernes Lagting.

Den 21de Avgust foretoges Sagens foreløbige Behandling.

Hentze foreslog at udsætte denne Sag indtil efter Tilendebringelsen af Sagen angaaende Indskrænkning af spiritusøse Drikke.

O. M. Nielsen foreslog Sagen udsat til næste Aar bl. a. paa Grund af den fremrykkede Lagtingssession.

Effersø foreslog at nedsætte et Udvalg i Sagen.

Effersø's Forslag sattes først under Afstemning men forkastedes med 11 Stemmer mod 6. O. M. Nielsens Forslag sattes dernæst under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 3, hvorved Hentzes Forslag betragtedes som bortfaldet.

XX. Forslag til Forandring i Tingets Forretningsorden.

Den 24de Avgust fremlagdes saalydende

Forslag
til forandret Affattelse af Forretningsordenens § 26, 1ste Punkt.

Efter Slutningsordene i Sæns 1ste Punktum deltager i Afstemningen føjes ved

at stemme for eller imod et Forslag, men i saa Fald gaar Sagen til Behandling og Afgjærelse i et følgende Møde.

L. H. Buchwaldt.

Denne Sag kom ikke paa Dagsordenen.

XXI. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8 vare valgte:

for de Amtsrepartitionsfonden vedkommende Sager:

O. Jacobsen, Z. Nielsen og Weihe;

for de Amtsfattiggkassen og Landkommunerne i Almindelighed vedrørende Sager:

M. Danielsen, Müller, O. M. Nielsen, Olsen og J. Petersen;

for de Kirkekasserne vedkommende Sager:

Provsten, J. Danielsen og Isaksen;

for de den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat vedrørende Sager:

Effersø, Rasmussen og Schrøter;

for de Skydskassen vedrørende Sager:

Hentze, Joensen og Poulsen;

for de øvrige under Lagtingets Deci-

sion hørende offentlige Kasser samt for de forskellige Andragender, som henvises til Udvalget (Udvalget for forskelligartede Sager):

Effersø, Poulsen og Provsten.

1. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

a. Med Hensyn til Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden for Aaret fra Olaidag 1888 til Olaidag 1889 vedtoges:

at Størrelsen af den samlede Udskrivning ansættes til 8040 Kr. 30 Øre, at deraf paa det matrikulerede Jordegods lignedes 2 Kr. 56 Øre pr. Mark Jord eller i alt 6161 Kr. 32 Øre,

at der paa Kommunerne i Amtet fordeles et samlet Beløb af 1878 Kr. 98 Øre og

at den Fjerdedel af dette Beløb. som

i Henhold til Lov af 6te Februar
1880 skal fordeles efter Lagtingets

Skjøn, fastsættes som paa neden-
staaende Repartition anført*).

*) Med Hensyn til det til Fordeling paa Kommunerne bestemte Beløb af 1878 Kr. 98 Øre er af Amtet i Henhold
til Lagtingets Vedtagelse foretaget følgende

Repartition:

Kommunernes Navne.	Efter Markotal.				Efter Folketotal.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse.		7½ sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.		
	(1/2)				(1/2)			(1/2)						
	Mrk.	G.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	St.	Ø.	St.	Ø.	St.	Ø.
I. Norderøernes Præstegjælds Kommune.														
Vaag Sogn.	114	"	5	44	50	451	18	88	15	"	78	38		
Husum —	40	12	"	15	91	134	5	61	4	"	25	52		
Mygledal —	40	"	"	15	61	126	5	28	3	"	23	89		
Kung —	64	8	"	23	18	171	7	16	1	"	33	34		
Viders —	86	"	"	33	57	286	11	97	10	"	55	54		
Sving —	32	8	"	12	69	110	4	61	3	"	20	30		
Fugle —	42	"	"	18	34	129	4	98	3	"	26	32		
													263	29
II. Østers Præste- gjælds Kommune.														
Næs Sogn.	101	"	"	39	42	465	19	47	11	"	69	89		
Sjov —	111	2	"	43	38	467	19	55	5	75	68	68		
Gste —	69	2	"	26	97	279	11	68	3	"	41	65		
Fuglefjord —	64	8	"	25	18	432	18	9	4	"	47	27		
Andefjord —	62	4	"	24	30	289	12	10	10	"	46	40		
Funding —	30	"	"	11	71	301	12	60	2	"	26	31		
Ejde —	64	"	"	24	98	479	20	5	3	"	48	3		
													348	23
III. Nordstrøms Præstegjælds Kom- mune.														
Vestmankhavn Sogn	56	"	"	21	86	308	12	89	5	"	39	75		
Kvivig —	75	"	"	29	27	317	13	27	9	"	51	54		
Kollefjord —	55	8	"	21	67	261	10	93	5	"	37	60		
Kvalvig —	55	"	"	21	47	242	10	13	4	"	35	60		
Haldersvig —	36	"	"	14	5	303	12	69	2	"	28	74		
Saxen —	29	8	"	11	51	49	2	5	4	"	17	56		
													210	79
IV. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld.														
Kirkebo Sogn	106	"	"	41	37	236	9	88	9	"	60	25		
Kalbæk —	56	"	"	21	86	100	4	19	6	"	32	5		
Thorsh. udenbys —	59	"	"	23	3	154	6	45	3	"	32	48		
													124	78
V. Nolsø Sogns Kommune.														
Overføres	48	"	"	18	74	183	7	66	10	"	...	...		
													36	40
Overføres	1302	12	5	586	57	6162	262	17	134	75			983	49

a. Vedkommende Amtsfattiggkassen.

a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner og Statusoversigter vare gennemgaaede af Udvalget og bleve Planerne approberede.

b. I Hænhold til Lov om Fattigvæsenet af 22de Marts 1855 § 6 bevilgedes følgende Bidrag af Amtsfattiggkassen for Aaret fra 1ste Oktober 1888 til 30te September 1889.

1. Norderøernes Præstegjælds Kommune:	
til Vaag Sogn	100 Kr.
til Vidarø	30 —
	130 Kr.

Overføres 130 Kr.

Overført 130 Kr.

2. Østerø Præstegjælds Kommune, til Fordeling under Amtets Approbation 1000 —

3. Nordstrøms Præstegjælds Kommune:

til Vestmanhavn Sogn 100 Kr.

til Kvalvig 100 —

200 —

4. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld:

til Kirkebø Sogn 50 Kr.

til Kalbak 30 —

80 —

Overføres 1410 Kr.

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.				Efter Folketælling.				I Hænhold til Lagtingets Vedtagelse		Til sammen for Sognet		For Kommanuen i det hele	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr.	Folketal.	Kr.	Ø.	(1/2)	Mrk.	Ø.	Mrk.	Ø.	Mrk.	Ø.
Overført	1502	12	5	586	52	6262	262	17	134	75			983	49
VI. Vaagø Præstegjælds Kommune.														
Midvaag Sogn	50	"	"	19	51	331	13	86	10	"	43	37		
Sandevaag —	56	4	"	21	96	261	10	93	10	"	42	89		
Sørvaag —	48	"	"	18	74	295	12	35	8	"	39	9		
Bø —	38	"	"	14	83	113	4	73	3	"	22	56		
Myggenæs —	40	"	"	15	61	130	5	44	5	"	26	5		
													173	96
VII. Sandø Præstegjælds Kommune.														
Sandø Sogn	110	"	"	42	94	461	19	30	11	"	73	24		
Skaalevig —	42	4	"	16	49	149	6	24	8	"	30	73		
Husevig —	66	"	"	25	76	183	7	66	10	"	43	42		
Skus —	60	"	"	23	42	77	3	22	2	"	28	64		
													176	3
VIII. De forenede Sogne i Suders Præstegjæld.														
Famien Sogn	24	"	"	9	37	99	4	14	2	"	15	51		
Porkere —	72	6	"	28	25	367	15	36	7	"	50	61		
Vaag —	49	4	"	19	23	335	14	3	10	"	43	26		
Sumbø —	64	2	"	25	8	315	13	19	3	"	41	27		
													150	65
IX. Kvalbø Sogns Kommune.	98	4	"	38	35	390	16	33	11	"			95	68
X. Frodebø Sogns Kommune.	60	"	"	23	42	468	19	59	20	"			63	1
XI. Thorshavns Kommune.	25	8	"	9	96	984	41	20	215	"			266	16
Summa	2406	12	5	939	49	11220	469	74	469	75			1878	98

2. Vedkommende Amtsfattigkassen.
a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner og Statusoversigter vare gennemgaaede af Udvalget og bleve Planerne approberede.

b. I Henhold til Lov om Fattigvæsenet af 22de Marts 1855 § 6 bevilgedes følgende Bidrag af Amtsfattigkassen for Aaret fra 1ste Oktober 1888 til 30te September 1889.

1. Norderøernes Præstegjælds Kommune:
til Vaag Sogn 100 Kr.
Viderø 30 —
130 Kr.

Overføres 130 Kr.

2. Østerr Præstegjælds Kommune, til Fordeling under Amtets Approbation 1000 —

3. Nordstrøms Præstegjælds Kommune:
til Vestmanhavn Sogn 100 Kr.
Kvalvig 100 —
200 —

4. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld:
til Kirkebø Sogn 50 Kr.
Kalbak 30 —
80 —

Overføres 1410 Kr.

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.				Efter Folkemængde.				I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til sammen for Sognet.		For Kommunerne i det Hele.	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr.	Folketal.	Kr.	Ø.	(%)	Mrk.	Ø.	Mrk.	Ø.	Mrk.	Ø.
Overført	1502	12	5	586	57	6262	262	17	134	75			983	49
VI. Vaagø Præstegjælds Kommune.														
Midvaag Sogn	50	"	"	19	51	331	13	86	10	"	43	37		
Sandevaag —	56	4	"	21	96	261	10	93	10	"	42	89		
Sørvaag —	48	"	"	18	74	295	12	35	8	"	39	9		
Bø —	38	"	"	14	83	113	4	73	3	"	22	56		
Myggenæs —	40	"	"	15	61	130	5	44	5	"	26	5		
													173	96
VII. Sandø Præstegjælds Kommune.														
Sand Sogn.	110	"	"	42	94	461	19	30	11	"	73	24		
Skaalevig —	42	4	"	16	49	149	6	24	8	"	30	73		
Husevig —	66	"	"	25	76	183	7	66	10	"	43	42		
Skus —	60	"	"	23	42	77	3	22	2	"	28	64		
													176	3
VIII. De forenede Sogne i Sønders Præstegjæld.														
Famien Sogn	24	"	"	9	37	99	4	14	2	"	15	51		
Porkere —	72	6	"	28	25	367	15	36	7	"	50	61		
Vaag —	49	4	"	19	23	335	14	3	10	"	43	26		
Sumbo —	64	2	"	25	8	315	13	19	3	"	41	27		
													150	65
IX. Kvalbø Sogns Kommune	98	4	"	38	35	390	16	33	11	"			65	68
X. Frodebo Sogns Kommune	60	"	"	23	42	468	19	59	20	"			63	1
XI. Thorshavns Kommune.	25	8	"	9	96	984	41	20	215	"			266	16
Summa	2406	12	5	939	49	11220	469	74	469	75			1878	98

5. Sande Præstegjælds Kommune: 80 Kr.
Husevig: 40 —
120 —
6. De forenede Sogne paa Søndersø:
til Vaag Sogn: 220 Kr.
Sumbø: 45 —
Famien: 15 —
280 —
Overføres: 1810 Kr.

7. Kvalbs Sogns Kommune: 90 —
8. Frodebo: 100 —
Tilsammen: 2000 Kr.
23. Vedkommende Skydsvæsenet.
Efter Forslag fra vedkommende Udvalg vedtoges:
12. Til Bestridelse af Skydsudgifterne for Aaret 1888—89 paalignes et Beløb af 2799 Kr. 26 Øre, der fordeles saaledes:

Nr.	Kommunernes Navne.	Særlige Skydsudgifter.		Fælles Skydsudgifter.		Tilsammen.	
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1.	Norderøernes Præstegjælds Kommune.	167	6	251	46	418	52
2.	Østersø	302	83	488	16	790	99
3.	Nordstrøms	76	46	266	40	342	86
4.	De forenede Sogne i Sydstrøms.	25	32	88	20	113	52
5.	Thorshavns Kommune	50	84	177	12	247	96
6.	Nolsø Sogns	49	45	32	94	42	39
7.	Vaags Præstegjælds Kommune	58	32	203	40	261	72
8.	Sande	26	61	156	60	183	21
9.	Kvalbs Sogns Kommune	12	40	70	20	82	60
10.	Frodebo	14	88	84	24	99	12
11.	De forenede Sogne paa Søndersø	35	49	200	88	236	37
	Tilsammen	779	66	2019	66	2799	26

b. Tinget anmoder Amtmanden om at opfordre alle, der rejse for Skydskassens Regning til paa Skydsrekvisitionen at opgive, i hvilken Anledning Rejsen foretages.

4. Vedkommende den økonomiske Fond.
Andragender om Bidrag til Broer, Veje og Landingssteder.

a. Forstanderskabet for Østersø Præstegjælds Kommune havde andraget om et Beløb af 100 Kr. 52 Øre til en Bro over Elven ved Øre. Det vedtoges hertil at bevilge indtil 100 Kr., som udbetales, naar Broen er opført i forsvarlig Stand.

b. Forstanderskabet for Nordstrøms Præstegjælds Kommune havde andraget om et Beløb af 114 Kr. 71 Øre, som var medgaaet ved en Hovedreparation af Broen over Fosaa ved Væstmanhavn. Andragendet bevilgedes.

c. Samme Forstanderskab havde ligeledes andraget om 200 Kr. 50 Øre til en Bro over Aaen mellem Øreng og Høj i Kollefjord. Det vedtoges til Materialier til denne Bro at bevilge indtil 100 Kr., som udbetales, naar Broen er opført i forsvarlig Stand.

d. Fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld var indkommet fornyet Andragende om en Efterbevilling paa 12 Kr. 28 Øre til en Bro i Kalbak*). I Andragendet oplystes, at Materialierne til Broen dels vare anskaffede meget billigt, dels leverede frit af de nærmest boende Fæstere, men da der nu var hængaet 2 Aar siden Broens Opførelse, kunde Materialierne virkelige Værdi ikke nøjagtig opgives. Andragendet blev ikke bevilget.

e. Til Broen over Elven ved Trødum paa Sand blev i 1887 bevilget indtil 25 Kr.*). Nu havde Forstanderskabet ment, at

*) Se Beretningen for 1887, Side 78.

det vilde være heldigere at faa Broen opført af Sten og havde i den Anledning indsendt et fornyet Andragende og Overslag, hvorefter der til en saadan Bro vilde medgaa: Til Materialier 43 Kr., til Formands- og Smedeløn 56 Kr. samt 30 Dages Pligtarbejde. Det vedtoges at udsætte denne Sag til næste Aar.

f. Fra Thorshavns Kommunalbestyrelse var indkommet et Andragende om 100 eller 120 Kr. til Fortsættelse af Vejene til Tørvehederne. Det vedtoges hertil at bevilge 100 Kr.

g. Fra Debes Mortensen af Tveraa var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Bidrag til Anlæggelse og Vedligeholdelse af en Sidevej fra Bygdevejen mellem Frodebo og Tveraa til Andragerens Hus, hvilken Vej han for 4 Aar siden havde anlagt med en Bekostning af 40 Kr. Da det omhandlede Vejanlæg er aldeles privat, vedtoges ikke at bevilge dette Andragende.

h. Forstanderskabet for Østers Kommune havde andraget om et Beløb paa 15 Kr. 60 Øre, som var medgaaet til at lægge ny faste Lunner i Avevig; hvorhos det havde henledt Opmærksomheden paa, at den der anbragte Opdrækningskjæde henligger ubenyttet, fordi den er altfor svær. Det vedtoges, at bevilge Andragendet og anmode Forstanderskabet om at sende Kjæden til Thorshavn.

i. Fra Sognekommisionen i Gøte var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om et Tilskud af 30 Kr. til et Landingssted (stift i Bø) ved Nordragøte. Paa Grund af Fondens daarlige Status vedtoges, at Tinget i nærværende Samling ikke kan bevilge Andragendet.

j. I Anledning af det forrige Aar indkomne Andragende*) fra Opsidderen i Sydredal vedtoges at bevilge 100 Kr., som udbetales, naar Forstanderskabets Attest fremlægges for, at Landingsstedet er forsvarlig forbedret.

k. Fra nogle Beboere i Vigerbirg var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om at faa det kontante Udlæg, de havde haft ved at forbedre Landingsstedet dersteds refunderet af Fonden. Den udførte Forbedring bestaar dels i Rydning, dels i Anlæggelse af 14

faste Egelunner samt Anskaffelse af et Spil til Optækning af Baade. Foruden et kontant Beløb af 47 Kr. var der medgaaet c. 50 Dagsarbejder. Desuden havde Andragerne faaet en Ophalingskjæde til 40 Kr. fra en Kjøbmand, men da de ikke vare i Stand til at betale den, blev den tilbagefordret. Det vedtoges at bevilge det medgaaede kontante Beløb 47 Kr., og at den økonomisk Fond tilhørende Ophalingskjætting i Avevig anbringes paa Landingsstedet ved Vigerbirg.

5. Vedkommende Kirkekasserne.

a. Fra Værgerne for Kvalvig Kirke var indkommen en til Færø Amt og Provsti stilet Forespørgsel om, hvorvidt det Arbejde, der vil blive at udføre i Anledning af de ved sidste Provstosyn udsatte Møbler ved Kvalvig Kirke, skal udføres af lønede Folk eller som ulønnet Pligtarbejde. Det vedtoges at svare Forespørgselen:

Tinget finder ikke Anledning til at fravige den hidtil fulgte Praxis ved Udførelsen af de Arbejder, der foranlediges af Kirkesyn, hvorefter kun det egentlige Haandværkerarbejde (Tømmer- og Smedearbejde o. l.) udføres for vedkommende Kirkekasses Regning; medens alt andet Arbejde bliver at udføre som ulønnet Pligtarbejde efter Tilsigelse af vedkommende Kommunalforstander og paa Værgernes Rekvistition. Derimod vil der af Nordstrøms Kirkekasse kunne udredes Lønning til en Formand til at lede Pligtarbejdet ved Istandsættelsen af Gærderne omkring Kirken og Kirkegaarden ligesom Lægningen af den ny Næver paa Kirkens Tag vil være at udføre for den nævnte Kirkekasses Regning.

b. Amtet havde henstillet, at den til en eventuel Udvidelse af Kirkegaarden i Vestmanhavn nødvendige Sum maatte udredes af Nordstrøms Kirkekasse. Efter Indstilling fra vedkommende Udvalg vedtoges:

1. Der paalignes Vestmanhavn Sogn for Regnskabsaaret 1888—89 3 Dages Pligtarbejde for hver arbejdspligtig Mand til at udføre det af en Udvidelse af Kirkegaarden i Vestmanhavn foranledigede Arbejde.

2. Omkostningerne ved Indkjøbet af c. 1200 Alen Jord til en Ud-

*) Se Beretningen for 1887, Side 79.

videlse af Kirkegaarden i Vestmanhavn samt Lønning til en Formand til at lede Pligtarbejdet udredes af Nordstrøms Kirkekasse.

c. Kirkeinspektionen havde henstillet til Tinget, at det paalægges vedkommende Forstanderskab at paaligne det fornødne Pligtarbejde til Paabæring af Muld paa Kirkegaarden i Tjørnevig. Efter Forslag fra vedkommende Udvalg vedtoges:

1. Der paalignes, for det kommende Regnskabsaar, Haldersvig Sogn 3 Dages Pligtarbejde pr. arbejdspligtig Mand til at udføre det ved sidste Provstesyn paabudte Arbejde ved Kirkegaarden i Tjørnevig med Hensyn til Paabæring af Muld og Uddybning af den gennem bemeldte Kirkegaard gaaende Grøft, hvorhos bliver at bemærke, at for saa vidt nogen af Pligtmandskabet ikke giver Møde efter lovlig Tilsigelse af vedkommende Medlem af Forstanderskabet eller Sognekommissionen, paa Kirkeværgernes Rekvisition, har Forstanderskabet at lade det ham paahvilende Pligtarbejde udføre af andre paa hans Bekostning, med mindre vedkommende skulde have lovligt Forfald, i hvilket Tilfælde det tilstedes ham at udføre sit Arbejde senere i Regnskabsaaet, naar Forfaldet er ophørt.

2. Det til Lønning af en Formand til at lede ovennævnte Pligtarbejde fornødne Beløb udredes af Nordstrøms Kirkekasse, hvorved bliver at iagttage, at Formanden skal være en af Tjørnevigs Beboere og at mindst 6 af Pligtmandskabet maa give Møde hver Dag, der arbejdes under Ledelse af Formanden og ydes Lønning til ham af Kirkekassen.

d. Kirkekassereren havde indberettet, at Tiden for Bortakkordering af Kirkekassernes Andel af Smaafisketienden samt Tienden af Døglinger og anden stor Hval paa Suders vilde være udløben den 1ste Januar 1889. Efter Udvalgets Forslag vedtoges:

1. Den Kirkekassen tilfaldende Andel af Tienden af Døglinger og anden stor Hval i Suders Præstegjæld bortauktioneres paa samme Maade som hidtil, paa Amtets Approbation for det kommende Femaar fra 1ste Januar 1889.

2. Den Kirkekasserne tilfaldende Andel af Tienden af Smaafisk under 12 Tommer samt Hyser og Flak i samtlige Præstegjæld bortakkorderes, efter de derom af Lagtinget vedtagne Regler, paa Amtets Approbation, for det kommende Femaar, fra 1ste Januar 1889.

e. Kirkeinspektionen havde indsendt et til samme stilet Andragende fra en Del Beboere af Viderejde om, at de maatte erholde en lignende Godtgjørelse for Pligtarbejdet til den paatænkte Kirke dersteds, som i lignende Tilfælde er tilstaaet andre, nemlig 67 Øre pr. Dag. Efter at denne Sag havde været behandlet i et særligt Udvalg bestaaende af Effersø, Isaksen og Olsen vedtoges følgende Svar efter Udvalgets Indstilling:

Da det har været den sædvanlige Praxis først efter at Arbejdet er udført, at bestemme Størrelsen af den Godtgjørelse, der skal tilstaaes for udført Pligtarbejde ved Kirkers Opførelse, har Tinget ikke set sig i Stand til i dette Tilfælde at fravige denne Praxis og det saa meget mindre, som Kirkekassernes Status for Tiden er meget daarlig, hvilket vel for en stor Del hidrører fra de store Krav, der ere blevne stilledes til den ved flere ny Kirkers Opførelse, men ogsaa væsentlig hidrører fra den tilsyneladende Uvilje, der i den senere Tid udvises ved Ydelserne til Kirken, navnlig ved Fisketiendens Erlæggelse.

6. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

a. Fra samtlige Landkommuner, med Undtagelse af Sandø Præstegjælds Kommune, var der indkommet Forslag til Fastsættelse af Forholdet mellem Marketallet og Skatten efter Formue og Lejlighed for de næste 3 Aar fra 1ste Oktober 1888. Disse Forslag gik ud paa at der af den samlede Skat skulde lignedes paa Marketallet:

i Nordersøernes Præstegjæld:	
Samtlige Sogne	1/6
i Østersø Præstegjæld:	
Næs Sogn	1/6
Sjov —	1/6
Ijle —	1/6
Funding —	1/6
Andefjord —	1/6

Fuglefjord	1/6
Gæte	1/6
1 Nordstrøms Præstegjæld:	
Samtlige Sogne	1/8
1 Sydstrøms Præstegjæld:	
Kirkebo Sogn	1/3
Kalbak	1/3
Thorshavns udenbys	1/3
Nolsø	1/3
1 Vaagø Præstegjæld:	
Midvaag Sogn	1/6
Sandevaag	1/6
Servaag	1/6
Bø	1/6
Myggenæs	1/4
1 Suders Præstegjæld:	
Famien Sogn	1/3
Porkere	1/4
Vaag	1/6
Sumbø	1/6
Kvalbø	1/6
Frødebø	1/10

Samtlige disse Forslag approberedes med Undtagelse af Forslagene betræffende Nordstrøms Præstegjælds Kommune. Forstanderskabet for denne Kommune underrettedes om, at Tinget ikke kunde gaa ind paa dets Forslag om at ligne $\frac{1}{3}$ af Skatten paa Jordegodset, i ethvert Fald ikke for alle Sognenes Vedkommende, og opfordredes til at fremkomme med ny Forslag, som Amtmanden paa Tingets Vegne kunde approbere*).

Da der ikke var indkommet noget Forslag fra Sands Præstegjælds Kommune, anmodedes Amtmanden om, at affordre Forstanderskabet saadant Forslag og derefter paa Tingets Vegne meddele den fornødne Approbation*).

b. Efter derom indkommet Andragende fra Forstanderskabet for Østersø Kommune approberedes, at der for Ejdes Sogn i denne Kommune optages et Laan paa 400 Kr. til Dækning af hastes Fattigudgifter.

c. Efter Andragende fra Forstanderskabet for Nordstrøms Præstegjælds Kommune approberedes, at Kommunen erhverver et ved Skolen i Haldersvig beliggende Grundstykke til Legeplads for Skolebørnene.

*) I Heshold hertil har Amtmanden approberet, at der i disse Kommuner lignedes paa Markedet i Nordstrøms Præstegjæld:

Samtlige Sogne	1/8
1 Sands Præstegjæld:	
Samtlige Sogne	1/8

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget vare indkomne efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Lagtingsrevisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1887.
2. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September s. A.
3. Regnskab for Færø Amts Skolefond for Aaret 1887.
4. Regnskab for Skydsvæsenet paa Færøerne for Aaret til 30te Septbr. 1887.
5. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for Aaret 1887.
6. Regnskab for Grindagamet i Vestmanhavn for s. A.
7. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
8. Regnskab for Fonden for Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almueskolebørn paa Færøerne for s. A.
9. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkjendtlighedslegat for s. A.
10. Regnskab for Nordsernes Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
11. Regnskab for Østersø Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
12. Regnskab for Sydstrøms Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
13. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
14. Regnskab for Nordstrøms Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
15. Regnskab for Vaagø Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
16. Regnskab for Sands Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
17. Regnskab for Suders Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
18. Regnskab for Vaag Kirkes særlige Kasse for s. A.
- 19—25. Regnskaber for de til Nordsernes Præstegjælds Kommune hørende Sogne for Aaret til 30te Septbr. 1887.
- 26—32. Regnskaber for de til Østersø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
- 33—38. Regnskaber for de til Nordstrøms Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
- 39—41. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld for s. A.
42. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
- 43—47. Regnskaber for de til Vaagø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.

- 48—51. Regnskaber for de til Sands Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 52—55. Regnskaber for de forenede Sogne i Suders Præstegjæld for s. A.
 56. Regnskab for Frødebø Sogns Kommune for s. A.
 57. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
 Samtlige Regnskaber decideredes.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer til Valgforstander- skaberne for Folke- og Lagtings- valgene valgtes:
 for Norderøernes Præstegjæld:
 Smed og Husmand Joen Hejnesen og Kongsbonde Simon Andreasen, begge af Viderejde;
 for Østersø Præstegjæld:
 Syssemand D. J. Danielsen og Lagtings- mand S. J. Rasmussen, begge af Sol- mundefjord;

- for Nordstrøms Præstegjæld:
 Handelsmand A. S. Reinert af Vest- manhavn og Kongsbonde Daniel Jacob Jacobsen af Kvivig;
 for Sydstrøms Præstegjæld:
 Kjøbmand H. Christiansen og Bog- handler H. N. Jacobsen, begge af Thorshavn;
 for Vaags Præstegjæld:
 Handelsmændene Thom. Harald Jacob- sen (Haraldsen) af Sandevaag og Joen Joensen af Sørvaag;
 for Sands Præstegjæld:
 Skolelærer A. C. Joensen og Handels- mand Mourits Mohr, begge af Sand;
 for Suders Præstegjæld:
 Skolelærer O. N. Skaalum af Kvalbø og Kjøbmand J. Dahl af Vaag.
 b. Til Medlem af Færø Amts Skole- direktion gjenvalgtes Andenlærer O. P. Effersø.
 c. Til Medlem af Skolekommissionen for Realskolen gjenvalgtes Skomager Kjel- næs.

XXII. Andre Vedtagelser.

1. Angaaende det Hansenske Legats Renter.

- a. Poul Johannes Lindberg, Frangisvaag, Johan Joensen, Kvalbø, Joen Peter Bærentsen, Strænder og Niels Pauli Olsen, Kvalbø havde hver især an- draget om Understøttelse til Anskaffelse af en Ko fra Danmark og Hans Olaus Lisberg, Farnien, om Understøttelse til Anskaffelse en Tyr. — Efter at ved- kommende Udvalg havde henvendt sig til Bestyrelsen for Færøernes Landbo- forening med Forespørgsel om samme vilde paatage sig at yde disse Personer, der alle ere Medlemmer af den nævnte Forening, den attraaede Understøttelse, og herpaa modtaget et imødekomende Svar, henvistes disse Andragere til den nævnte Forening.

- b. Efter derom indgivet Andragende fra Kongsbonde Bærent Vang i Kalbak vedtoges at tilstaa ham 30 Kr. som Præmie for ypperlig Dyrkning og for Opførelse af et Fæhus med en gødnings- forbedrende Indretning.
 c. Kongsbonde N. P. Hansen og Fæster- enke Johanne M. Petersen af Glibre havde andraget om 100 Kr. som vare medgaaede til Materialier ved Opførelse af et Faarehus paa deres Fæste. Dette Andragende blev ikke bevilget.
 d. Thorshavns Kommunalbestyrelse havde andraget om et yderligere Tilskud til en Træplantage ved Thorshavn*). Det vedtoges hertil at bevilge 50 Kr.
 e. Fra Landbrugskandidat K. C. Effersø var indkommen en Henstilling om at

*) Se Beretningen for 1887, Side 83.

give en eller to ubemidlede færøske Piger en passende Rejseunderstøttelse for at sætte sig ind i Mejerivæsenet paa en større Gaard i Jylland. Det vedtoges at svare, at denne Henstilling skulde blive tagen under nærmere Overvejelse, naar der forelaa Andragender fra saadanne Piger.

f. Endelig indkom et Andragende fra Anna Marie Petersen af Ørdevig om Understøttelse til en Rejse til Jylland for ved et Aars Ophold som Elev hos Etatsraad Brandt paa Klarupgaard at sætte sig ind i Mejerivæsen, Kalveopdræt og Kreaturenes Behandling. Det vedtoges at svare, at der ikke kan tages Hensyn til dette Andragende saalænge der ikke foreligger Anbefaling fra Andragerindens Husbonde og Forstanderskabet, hvorefter fremgaar, at hun er vel skikket til at oplæres i Mejeriet og at det er hendes Hensigt at vende tilbage til Færøerne efter at hun er oplært.

2. Angaaende Anskaffelse af en Hvalkanon.

Olaf Johs. Olsen af Vestmanhavn havde henstillet, at der til Brug ved Grindfangster i Vestmanhavn anskaffedes en Hvalkanon, ved Hjælp af hvilken Hvaler, der kom udenfor Nøten, kunde blive harpunerede. Denne Henstilling blev ikke tagen til Følge.

3. Angaaende Offentliggjørelse af Grinderegnskaber.

Lagtingsmand Joen Poulsen havde henstillet, at Tinget skulde anmode Amtmanden om at foranstalte Regnskaber over fremtidige Grindfangster offentliggjorte. Denne Henstilling bortfaldt, i det 6 af de tilstedeværende 15 Medlemmer undlod at deltage i Afstemningen.

4. Angaaende et Vejanlæg.

Kongsbonde J. L. F. Weihe af Salløster havde andraget om Tingets Medvirkning til at faa en Vej anlagt gennem hans Indmark. Det vedtoges at svare: Da Andragendet ikke er ledsaget af nogen Anbefaling eller Udtalelse fra Forstanderskabet, ser Lagtinget sig ikke for Tiden i Stand til at foretage videre ved Sagen.

5. Angaaende Decision af de under Tinget sorterede Regnskaber.

Efter Forslag af Lagtingsmand Poulsen vedtoges:

1. De Forslag til Decision paa samtlige under Lagtinget hørende Regnskaber, som i indeværende Samling maatte fremkomme fra et af de i Henhold til Forretningsordenens § 8 Nr. 1—6 nedsatte Udvalg, forelægges Tinget, og er ethvert af Tingets Medlemmer berettiget til at stille Ændringsforslag hertil.

2. Naar Udvalget er enigt i et saaledes fremkommet Forslag til Decision, og der, efter dets Fremlæggelse i Tinget, ikke i Løbet af 8 Dage er stillet noget Ændringsforslag hertil, betragtes Forslaget som vedtaget. I modsat Fald — saa vel som naar noget Punkt af Udvalget foreslaas afgjort ved særlig Resolution — finder en Behandling og Afgjørelse desangaaende Sted i Tinget.

6. Angaaende Antagelse af en Referent.

Efter Forslag af Formanden vedtoges den 21de Avgust, at der antages en Referent for den tilbagestaaende Del af Lagtingssamlingen, saaledes, at det overdroges Formanden at vælge en dertil skikket Mand og at bestemme det Tidspunkt, da hans Virksomhed skal tage sin Begyndelse*), i det der derhos tilstaas vedkommende Referent og Godtgjørelse af 3 Kr. daglig. For Referentens Antagelse stemte: Poulsen, Provsten, Effersø, Z. Nielsen, Weihe, J. Petersen, Rasmussen, Olson og Formanden. Nej stemte Joensen. — Isaksen, O. Jacobsen, M. Danielsen, Hentze, J. Danielsen, P. Petersen, Schrøter og O. M. Nielsen stemte ikke, medens Müller og Djurhuus vare fraværende.

7. Angaaende Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning.

Efter Forslag af Formanden vedtoges den 22de Avgust, at der udgives en trykt Lagtingsberetning og at man overdrager til Lagtingsmand Poulsen med en Godtgjørelse af 50 Kr. at affatte et Uddrag af Lagtingets Forhandlinger m. v. til Brug herved. Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Effersø, Weihe, P. Petersen,

*) Referenten modte første Gang den 3dje September.

J. Petersen, Rasmussen og Formanden. Nej stemte: Müller og Schrøter. — M. Danielsen, Z. Nielsen, Hentze, J. Danielsen og O. M. Nielsen stemte ikke, medens O. Jacobsen, Joensen, Djurhuus og Olsen vare fraværende.

8. Valg af Revisorer til Færø Amts Sparekasse.

For Regnskabsaaret 1888—89 gjenvalgte Sørenskriver Thrane og cand. pharm. Finsen.

Lagtinget sluttedes den 15de September efter at have været samlet i 48 Dage, i hvilken Tid der var afholdt 41 Møder.

Tillæg I.

A. Love og Anordninger, udkomne mellem Lagtingssamlingerne 1887 og 1888.

1. Lov af 23de Marts 1888 om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk i udenlandske Fiskerskibe til Færøerne.
2. Anordning hvorved Lov om Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m. af 5te April 1888 sættes i Kraft paa Færøerne.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Bekjendtgørelse om nogle af Justitsministeriet stadfæstede Forandringer i Sundhedsvedtægten for Thorshavn.
2. Skrivelse fra Justitsministeriet af 17de Oktober 1887 vedrørende Fattigforsørgelse af nogle nærmere angivne Personer.
3. Uddrag af Regnskabet for Anvendelsen af det Hansenske Legats Renter for Finansaaret 1887—88.

	Indtægt.	Kr. Ø.
A. Beholdning den 1ste April 1887, indestaaende i Færø Amts Sparekasse	8	72
B. Renter af det Hansenske Legat for Aaret fra 1ste April 1886 til 31ste Marts 1887 (1ste		
Overføres	8	72

Kr. Ø.

Overført . . . 8 72

Aars Rente), modtaget fra det Kgl. danske Landhusholdningsselskabs Kasser med Skrivelse af 13de April 1887. jfr. Præsidiets Skrivelse af 12te s. M. . . 480 "

(Renten for indoværende Regnskabsaar er modtaget i April 1888 og vil saaledes først kunne opføres i næste Regnskab, jfr. Skrivelse fra det Kgl. danske Landhusholdningsselskabs Sekretariat af 3dje April 1888.

C. Renter af det i Sparekassen indestaaende Beløb . . . 9 56

Summa Indtægt . . 498 28

Udgift. Kr. Ø.

A. Bevilget i Regnskabsaaret 1887—88.

1. Til Thorshavns Kommune til Fortsættelse af Træplantning paa det ved Thorshavnindhegnede Anlæg 200 "
2. Til Kongsbonde Jacob

Overføres . . . 200 "

	Kr. Ø.
Overført	209 "
Jacobsen af Lejnum som Paaskjænnelse for, at han har anskaffet 1 Ko. og 1 Tyr af dansk Race m.v.	30 "
3. Til Husmand Peter Nielsen Saltangeraa, Udgifterne ved Opsendelsen af en Ko af dansk Race . . .	36 "
4. Til Skolelærer O. N. Skaa- dum af Kvalbø, Udgifterne ved Opsendelsen af en Ko af dansk Race	36 "
B. Beholdning den 31te Marts 1888, indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod 3 pCt. Rente	176 "
Summa Udgift	498 28
4. Kapitelstaxt for Færø Amt for Aaret fra Olaidag 1888 til Olaidag 1889.	Kr. Ø.
Uld, uvasket	pr. Pd. " 29

	Kr. Ø.
Lammeskind, nordenfjords	pr. Stk. " 56
Do. søndenfjords	" 29
Hoser, 1 Alens	pr. Par " 56
Do. 1/2 do.	" 63
Do. Puls-	" 82
Trejer, 1 1/2 Pd.s	pr. Stk. " 9
Do. 2 —	" 41
Do. 2 1/2 —	" 85
Talg	pr. Pd. " 31
Smør	" 80
Ræfisk, stor	" 4
Do. mindre	" 3
Klipfisk, stor	" 11
Do. mindre	" 8
Do. Langer	" 10
Tørfisk, stor	" 15
Do. mindre	" 9
Do. Langer	" 11
Fjer	" 41
Tran	pr. Pot " 16

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1888.

L. H. Buchwaldt. J. C. Evensen.

Tillæg II.

Inden Samlingen sluttedes vedtoges og underskrevet følgende Adresse i Anledning af Deres Majestæter Kongens og Dronningens Regerings-Jubilæum den 15de November 1888:

Forinden Lagtinget afslutter sin Virksomhed for 1 Aar, føler det Trang til at rette en allerunderdanigst Henvendelse til Deres Majestæt Kongen og Deres Majestæt Dronningen i Anledning af Deres Majestæters forestaaende Regerings-Jubilæum.

Det var under saare alvorlige og vanskelige Forhold Deres Majestæter for 25 Aar siden besteg Danmarks Trone. Naar vi nu ved Slutningen af denne lange Aarrække se Deres Majestæter i Besiddelse af det danske Folks Hengivenhed og Kjærlighed, da vide vi, at dette skyldes det Retsind og den varme Følelse, hvormed Deres Majestæter have

omfattet Folket under alle Livets Omvæxlinger, og delt onde og gode Dage med det. I Ærbødighed maa enhver af os se op til det Kgl. Hjem som et til alle Tider lysende Exempel paa et sandt og smukt Familieliv. En Begivenhed, som særlig vedrører os Færinger er den, at Deres Majestæt Kongen er den første danske Konge, der har gjæstet Færøerne, hvori vi blandt andet se et Bevis paa den Interesse og Sympati, Deres Majestæt nærer lige over for enhver nok saa fjærr og nok saa lille Del af Deres Rige. Vi Færinger leve saa afsides og under saa umilde Kaar, at ethvert Bevis paa Sympati fremkalder dyb Taknemmelighed hos os. — Det tør derfor være os tilladt allerunderdanigst at forebringe Lagtingets, og derved gennem den færøske Befolknings Lykønskninger i Anledning af de nærværende 25 Aar samt de bedste

Ønsker om Lykke og Velsignelse for de Aar, det endnu maatte forundes Deres Majestæter at virke til Gavn for Land og Folk.

I Færøernes Lagting, den 7de September 1888.

L. H. Buchwaldt.	J. C. Evensen.
H. C. Müller.	O. P. Effersø.
O. Jacobsen.	M. Danielsen.
Z. Nielsen.	J. P. Hentze.
Johannes Danielsen.	C. L. Weihe.
Olaus Joensen.	P. Petersen.
J. Petersen.	S. J. Rasmussen.
C. Olsen.	J. C. Djurhuus.
J. H. Schrøter.	O. M. Nielsen.
Diopé Isaksen.	Joen Poulsen.

Paa denne Adresse er til Amtet indløbet følgende Svarskrivelse:

Justitsministeriet.
Kjøbenhavn, den 12de Januar 1889.

Efter at en gennem Hr. Amtmanden Hans. Majestæt. Kongens Kabinetssekre-

tariat tilstillet Adresse til Deres Majestæter Kongen og Dronningen, dateret den 7de September 1888, hvori Færøernes Lagting har frembaaret sin allerunderdanigste Lykønskning i Anledning af Regerings-Jubilæet, allerunderdanigst har været forelagt Deres Majestæter paa Jubilæumsdagen, er det allermaadigst blevet paalagt mig at udtale for Afsenderne, at det har været Deres Majestæter særdeles kjærte paa Jubilæumsdagen ogsaa at modtage denne Henvendelse fra Færøernes Lagting, og at Allerhøjstamme med varm og oprigtig Tak paaskjønner de Følelser af Loyaltet og Hengivenhed for Konge og Kongehus, der i samme er givet Udtryk.

Ved at meddele foranstaaende skulde jeg herved tjenstlig have Dem anmodet om behagelig at ville bringe ovenstaaende allerhøjeste Svar til Lagtingets Kundskab.

L. Nellesmann.

A. Dybdal

Til
Amtmanden over Færøerne.

J p JH

J p JH

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.	Side
I. Andragende om Statstilskud til en Skolestue	1.
II. Andragende om Forskud af Skolefonden og Efterbevilling af Statskassen til Lærerindløn	2.
III. Forslag til en Fiskerilov	4.
IV. Sagen om Foranstaltninger mod Misbrug af spiritusøse Drikke	23.
V. Andragende om Nedsættelse af Leje for nogle Fæstere	36.
VI. Andragende om Lempelser i de gjældende Bestemmelser om Forhandling af Margariné m. v.	40.
VII. Forslag til Lov om Understøttelse af Statskassen til Fæstere	47.
VIII. Sagen angaaende Opførelse af Sygehuse paa Landet	48.
IX. Sagen om en Omordning af Administrationsforholdene paa Færøerne	48.
X. Sagen angaaende en Forandring i Handelsloven af 21de Marts 1855	49.
XI. Andragende om Statstilskud til Forbedring af Landingsstedet ved Årge	50.
XII. Forslag til Forandring i de gjældende Kvarantænebestemmelser	52.
XIII. Forslag til Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet	56.
XIV. Andragende om Forandring i den bestaaende Jagtlovgivning	67.
XV. Sagen om Sej- og Sildefiskeri med Nót	68.
XVI. Andragende om Forandring i de gjældende Bestemmelser om Jordehval	69.
XVII. Forslag til Reglement for Lægeskyds	70.
XVIII. Besvælinger over paalignet Kommuneskat	72.
XIX. Andragende om Opførelse af et Detentionslokale ved Tveraa m. v.	75.
XX. Forslag til Forandring i Tingets Forretningsorden	75.
XXI. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	76.
XXII. Andre Vedtagelser:	
1. Angaaende det Hansenske Legats Renter	83.
2. Angaaende Anskaffelse af en Hvalkanon	84.
3. Angaaende Offentliggjørelse af Grinderegnskaber	84.
4. Angaaende et Vejanlæg	84.
5. Angaaende Decision af de under Tinget sorterende Røgnskaber	84.
6. Angaaende Antagelse af en Referent	84.
7. Angaaende Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning	84.
8. Valg af Revisorer til Færø Amts Sparekasse	85.

Tillæg I.

A. Love og Anordninger, udkomne mellem Lagtingssamlingerne 1887 og 1888	85.
B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget	85.

Tillæg II.

Adresse til Deres Majestæter Kongen og Dronningen	86.
Svarskrivelse paa denne Adresse	87.